

308829 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 సం. సెప్టెంబరు నెల 6 వ తేది బుధవారము } No 133
నంపుటము. 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర భా ద్ర ప ద మా స శు క్ల న వ మి గ. } సంచిక ౧౩౩

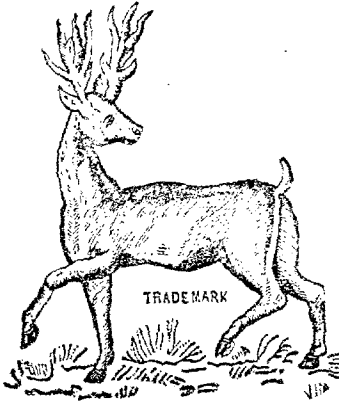
తామర తైలము నాలుగుపూతలలో మానును. కెల దబ్బి 1-కి 0.4-0.	దంతచూర్ణము కంటివొప్పులకు మంచిమందు కెల దబ్బి 1-కి 0.2-0.	మోహినితైలము సుఖవిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. 5 కులముల నూనె X ల సీసా 1-కి 0.12-0.
---	---	---

చ త్ర ము ల రా జు

అ న లు "లే డి" గు టు తు

అందమగత, చాకెక, చాలకాలము మన్నుటకు "లేడి" గుటుతుగల గొడగులనేవాడు. "లేడి గుటుతు గొడగులే చాల మంచి" వని ప్రతివారును చెప్పుదురు. జాతీయ వస్తు ప్రదర్శన సభయందను పేరు వహించినదియే. బనియన్స్, కెల్టెటోపీయన్, చాల తక్కువ రేట్లకు దొరికి గలవు. వలయువారు ఈక్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Ebrahim Currim & Sons,
Umbrella Merchants,
No. 251/53, ESPLANADE ROW, MADRAS.

Hed Office: -
Bombay
Branch: -
Calicut

541

మో హి నీ తై ల ము

5 కులముల నూనె గల సీసా 1-కి 0-12-0. వి. పి. చార్జి వేలు.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు ఉపయోగపడెను. ఇది మనోహరశ్రమజేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదత్తు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగువారికి సుఖవిద్ర నిచ్చి విశ్రాంతిని గలుగ జేయును మందరల మోహలావణ్యములకు ప్రాకార కుసులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడుగలను. ఇది మృదువలను నిగనిగ లానునట్టి సహజ మైనవల్ల విరంగుకలిగించి జీరస్యమును చలువబట్టిచి, మెడకు క్రొత్త సొంపునుగొచ్చి, మనోహరమైన సువాసనలిగి యుండును. ఈమోహిని తైలము అనేకమరాసగల వస్తువులలో నూతనము గా తయారు చేయబడియున్నది. తలయందుండు మృదు కలను రాల్చు పురుగులను నశంపజేయుగల తైల మిది మొక్కటియే. అమృతాంజనం డిబో, మద్రాసు అండ్ బొంబాయి.

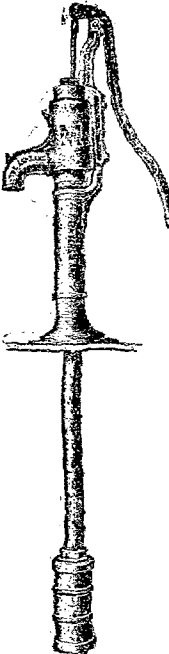

కొత్త వింత.

వ్యవసాయమునకు చేతినిల్ల గొట్టము.

Xంటు 1-కి 4000 గాలముల గోడ గలదు. 8 కెక్స్ ను. అతి ముఖ్య యంత్రము. ఎం. ఎచ్. పి. మాటలాగాను కూడలిం దెంటు ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్, బరగావల్లి. వారిచే కొనియాడబడినది. మూల్యము రూ. 180. 150 అడుగుల లాకున మందు నూతులకు పనికివచ్చు పంపులను గలవి తము ఇయ్యబడును. విశేషములకు దిగువ వారికి అంగభాషను వ్రాయుడి.

కె. బి. జోషి. అందు కో
నెం 321 హరన్ బీ రోడ్డు,
ఫోర్ట్ బొంబాయి
K. B. JOSHI & CO.,
NO 321, HORUNBY ROAD,
Fort Bombay

గ్లాస్ మోటారు పాతశాల

మోటారులందు నడుపుటకు, వాటిని భాగచేసి నడుపు తుంటివీడును నిచ్చుటకును మోటారులందు ఎన్ని విధముగా యేర్పాటుగములు చేయవలయునో అది తెలిసి యివ్వవచ్చును గొట్టముగాచేయు రీతినులకు యిలానుకరణము లెల్ల బహుశ్రమార్థముగా ఈపాతశాలలో యిలానుకరణము కొరవల్ల చేర్పించబడును. ఇది రెండు మానములలో చేర్చియొకవన్న మోటారుచేరవచ్చునట్టి లై సెన్సు యిచ్చించి నడపవచ్చును. ఇందుకు సీను 60 మానములు కట్టవలయును. చిరగి క్రానులు అల్లిగియు కెల 15 రేట్లకు 20 రేట్లకును గల క్రానులు చేరవలసిన విద్యార్థులు ఈ సీను 30 4 రేట్లకు నుండిన నూరుగలగు వరభాషము చేర్చివీరివచ్చును. పాత మాన విద్యార్థులు కోరినతో నిగమించును. వాగినిగవచ్చును. ఏ క్రొత్త చిడపానియవానికి ప్రాప్తివీరును.

(61) గ్లాస్ అండ్ కో, గ్రాన్డ్ స్ట్రీట్, బొంబాయి.
Galle & Co., 140 Broadway, Madras.

సావంతుని వనోపధిసారసంగ్రహము

అవధిభరిత రక్తవైరములను జనించువాడ్యములకు కీలములుంటి మందు. తీవ్రమైన, అర్చమ, Xంటిములకు పుండ్లను, గొర్రెవృత్తులను అర్చి విధములవలన గలగు నర్మగోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (25)

సావంతుని వనోపధి సంగ్రహము, సావంతుని మధ్యకర్మము అన్ని విధములైన రోగములకు మందు. శరీరమునందలి వాదనగోగములను, మలబద్ధమును కార్యనిబంధమును సోమ్యమును పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాశ్మమును గలగు తేయును. 16 శోభావరీ కిందటకు 4 పోష్యుల బుట్టిలలో అమృతమును.

ప్రొప్రియరు: **పి. డి. సావంత్. 144, నెననవాడి, నెం 2 బొంబాయి.**
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

ప్రపంచచరిత్ర

నాల్గవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరినన్యోత్తమరావు, పి. పి. శ్రీనివాసాచార్యులు. కథలు చదివినట్లు చదువుకొని పట్టును. అచ్చు సాచినకాలముయందు లోకములో ఆన్ని జాతులలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాసి ఉన్నాయి. చుదాకద్దకి ఆనందచిత్రములు. శివశిల అంబేకూలి లేదు. ప్రవేశమును లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా వంపుమును.

అయితాద:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాలిఫోర్నియా, మదరాసు అని వ్రాయును.

[స వ రిం క బ డి న ది .]

ఉదకమండలము, 1916 వ సంవత్సరము ఆగస్టు 19 వ తేదీ.

1916-17 తాలూకు ఇండియా గవర్నమెంటు కౌన్సిల్ వర్షపు పత్రములను క్రొత్త అప్పు పత్రములుగా మార్చుకొనుటకు సదుపాయము కలుగజేసే) ఋణము.

పోస్టాఫీసుకు సంబంధించిన భాగము.

1921 వ సంవత్సరమునకుండు పూర్వము కాకుండును 1936 వ సంవత్సరమునకుండు ఆలస్యము కాకుండును, నూటికి నూరు వంతున వట్టము లేకుండు పేర్కొనబడిన ఋణము.

సంవత్సరమునకు నూటికి 4 చొప్పున, అర్థ సంవత్సరవారీగా, ఏప్రిలు 1 వ తేదీని ఆగ్టోబరు 1 వ తేదీని, వడ్డీ చెల్లించబడును.

దరఖాస్తుదారులు, నూటికి 3 వడ్డీ నూటికి 3½ వడ్డీ రూపాయ ఋణముల వత్తములను మార్చుకొనుటకు హక్కు కలిగి యుండును.

100 రూపాయలకుగాని లేదా 5,000 రూపాయలకు మించకుండు కొన్ని పూర్తి నూర్ల మొత్తమునకుగాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనవలెను. ఆదరఖాస్తులు, సేవి గ్ను బాంకింగ్ నిబంధన ప్రకారముగా 1916 వ సంవత్సరము జూన్ నెల 14 వ తేదీనుండి 1916 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 25 వ తేదీవరకు (ఈరెండు తేదీలను చేర్చుకొని) పుచ్చుకొనబడును. ఏమిటిగాని, తాను సేవిగ్ను బాంకింగ్ వైకము వేసియున్నను, వేయకయున్నను, దరఖాస్తు పెట్టుకొనవచ్చును.

దరఖాస్తులతో సూడ, ఎంత మొత్తములకు దరఖాస్తు పెట్టుకొందరో ఆ మొత్తములను పూర్తిగా చెల్లించి వేయవలెను. ఆ మొత్తములకు సరిపోవునట్టి వత్తములు దరఖాస్తుదారుకు జారీచేయబడును. వైకము రొక్క రూపముగా కట్టవచ్చును. లేదా పూర్తిగానో కొంతమట్టుకొక ప్రస్తుతముండు సేవిగ్ను బాంకింగ్ కాలలోనుండి తీసి పుచ్చుకొనవలసినదిగా ఏర్పాటు చేయవచ్చును.

పోస్టాఫీసు మూలముగా పొందబడి, పోస్టాఫీసు అధికారుల నశముండు ఉంచబడు క్రొత్త అప్పుపత్రములమీది వడ్డీమీద రాబడి కన్ను కట్టించబడును.

ఇండియా గవర్నమెంటు 3½ వడ్డీ రూపాయ వత్తము లయితే, వానియందు నమూనా యుండే మొత్తము మీద నూటికి 96 రూపాయలవంతునను, 3 వడ్డీ రూపాయ వత్తములయితే, వానియందు నమూనా యుండే మొత్తము మీద నూటికి 82½ రూపాయల వంతునను దరఖాస్తు దారుకు క్రొత్తముగానుండు ఎంతమట్టుకు బాధ్యతగలదో అంత మొత్తమునకు, సదగు వత్తములు గలవారు వాటిని క్రొత్త ఋణ రూపముగా మార్చుకొనుటకు అవ్యవహారికము చేయటకు వీలు నిచ్చేహక్కులు సదగు దరఖాస్తుదారు పొందవచ్చును.

అట్లు మార్చుకొనుటకు హక్కులను పొందేవారినుండి, అట్లు మార్చుకొనుటకు పెట్టుకొనే దరఖాస్తులు, 1916 వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 16 వ తేదీ నుండి 1917 వ సంవత్సరము జనవరి నెల 16 వ తేదీ వరకు (ఈరెండు తేదీలను చేర్చుకొని) కట్టబడును. మార్చుకొనబడిన వత్తములమీద వడ్డీ, 1916 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 30 వ తేదీ వరకు, అట్లు మార్చుకొనే కాలమున రొక్క రూపముగా చెల్లించబడును. ప్రాతపత్రములకు బదులుగా జారీచేయబడిన క్రొత్త అప్పు పత్రములమీద వడ్డీ 916 వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 1 వ తేదీనుండి ప్రారంభించును.

అట్లు మార్చుకొనుటకు తగుకుగల హక్కులను వినియోగించునది దరఖాస్తుదారులు వాటిని అప్పటప్పటికి బహుశరేటు ప్రకారము పోస్టాఫీసుద్వారా అమ్మించుకొనవచ్చును.

పూర్తిగా తప్పేట్లుగల నోటీసు నకల్ల నున్న దరఖాస్తు నమూనానున్న, సేవిగ్ను బాంకింగ్ నిబంధన ప్రకారముగా పొందవచ్చును.

ఇట్లమున్న యెడల, దీనితో జతపర్చియుండు దరఖాస్తునమూనారు నాశనకొనవచ్చును. 1916-17 తాలూకు ఇండియా గవర్నమెంటు నూటికి 4 వడ్డీ కౌన్సిల్ వర్షపు ఋణమును కొరకు పోస్టాఫీసులమూలముగా పెట్టుకొనవలసినదరఖాస్తునమూనా. 1916 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 25 వ తేదీకి మించకుండు సేవిగ్ను బాంకింగ్ నిబంధన ప్రకారముగా పోస్టాఫీసువద్దగాని దాఖలు చేసికొనవలెను.

కావలసిన యెడల ఈ నమూనాను విడదీసి ఉపయోగపరచుకోవచ్చును.

1916 వ సంవత్సరము జూన్ నెల 8 వ తేదీగల ఇండియా గవర్నమెంటు ఎక్స్ ప్రో ఆర్డినెన్స్ చేసిన ప్రకటనలో పేర్కొనబడిన 1916-17 తాలూకు నూటికి నాలుగు చొప్పున వడ్డీగల కౌన్సిల్ వర్షపు ఋణమును రూపాయల మొత్తము కొరకు ఇందుమూలమున నేను _____ దరఖాస్తు పెట్టుకొనుచున్నాను (బాగుగా తెలియునట్లు న్యాయము)

నేను దరఖాస్తు పెట్టిన ఋణపు మొత్తము చెల్లు క్రింద, రొక్కముగా రూ చెక్కు ద్వారా ,, (2) నా పేరట పోస్టాఫీసు సేవిగ్ను బాంకింగ్ నిబంధన ప్రకారము, మొత్తమునుండి ,, టీసికొనుటకు అధికార మిచ్చి దీనితో ప్యాసుబుక్కు కంటిచు కొన్నాడను. మొత్తము...

- A. నా పేరట ఏర్పరుపబడిన ఋణపు మొత్తము నా తరపున పోస్టాఫీసు లు తెల్లగ్రాఫునలకొంటుంజెనరలుగా రిచేడుచుకోబడి దానిమీద వడ్డీ (i) పోస్టాఫీసులోనుండి..... నంబరు నా ప్రస్తుతపు సేవిగ్ను బాంకింగ్ కాలాను, A గాని B గాని ప్రాతిపదిక (ఇంతకుపూర్వకు దరఖాస్తుగానడకు సేవిగ్ను బాంకింగ్ కాలా ఏదీని తీసుకుంటు (i) క్లాజు కొట్టివేయవలెను.) దడ దానిని కొట్టివేయును.
- (ii) పోస్టాఫీసువద్ద అందుకొరకై ఇకమీద పెట్టబడే సేవిగ్ను బాంకింగ్ కాలాను, జనుకట్టబడవలెననికొరుచున్నాను.
- B. నా పేరటను ఏర్పరుపబడిన ఋణము మొత్తము ఈ క్రింది మొత్తముల ప్రామిసరినోట్లుగా, వడ్డీ ఖజానావద్ద చెల్లించవలసినదిగా వాటిమీద ప్రాసి నాకు, అప్పగించి జేయకొరుచున్నాను.

ఇండియా గవర్నమెంటువారి నూటికి 3½ వడ్డీ లేదా నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయపత్రములను, 1916-17 తాలూకు నూటికి నాలుగు వడ్డీ కౌన్సిల్ వర్షపు ఋణమును నేను దరఖాస్తు పెట్టుకొన్న దానికి సమానమైన మొత్తమునకు మార్చుకొనుటకు అధికారము కలుగజేయు వారంటు నొకటిని నాకు అప్పగించజేయ కొరుచున్నాను.

నేను _____ చిహ్నము _____ తేదీ _____ రిజిస్టరు నంబరు _____ పోస్టాఫీసువద్ద దాఖలు చేసిన తేదీ. _____ హైదరాబాద్ ప్రాంత. _____ (పాడ్ల పోస్టాఫీసు ప్రాంతము.) Andhrapatrika

ఆరోగ్య విషయములు

“వలదు”లు

ఆరోగ్యమునకును జీవాసాధారమునకును క్రింది విషయములను తప్పవలదు. ఆరోగ్యమునకును జీవాసాధారమునకును గాని శుద్ధీకరణముల చెరువులందు గాని చక్కని శీతలీకరణమునమాచరించుటవలదు. బావులును, గుంటలును గల చోట్ల ఆరోగ్యమునకును జీవాసాధారమునకును మాచరింపవలదు. ఉష్ణోదక స్నానము యెట్టియెడ చేయుట చేనామన కహితమున తలచవలదు. ఆభ్యంగన చేయుట ఉష్ణోదకమున మాచరింపవలదు.

బట్టలు

ఒకదినము కట్టుకొనినబట్టలు రెండవదినము తడిసి యుత్తి కిందుకొనక యుండవలదు. పొద్దునధరించిన వానిని మధ్యాహ్న మెడవేయుట తప్పవలదు. కొత్తబట్టలను గాని చూర గుడ్డలను గాని కట్టుకొనునపుడు వానివై కర్మావృత్తిపూర్వకముగా ధరింపవలదు. ఒక చేతిరహితముగా దెల్లపప్పును కర్మావృత్తి పూర్వకముగా ధరింపవలదు. చెయిటబాగుగ తగిలి యుత్తి గలిగి యుండువానిని చూడవలసికొనవలదు. ఇతరుల బట్టలను ధరింపవలదు. స్వతంత్రముల నైనను విదలియకొనక ధరింపవలదు.

ఆహారము.

ఆహారము దీనికొనుట కొక సమయము నిర్ణయించుకొనవలసివలదు. ఆహారముగడ్డయ్యగంట అండుట మానవలదు. ఆహారమును బాగుగ నమలక మింగవలదు. కృత్రిమ అణుకదార్థమును నోటియందు ఉమ్మిత్తో కలిపి బోవునట్లు నమలక మింగవలదు. ఒక కబళియు నమలచు నింకొక కబళియును నోటిలో వేసికొనవలదు. ఒక కబళియును నమల నప్పుడు మంచిరు త్రాగవలదు. ఒక అణువు గొంతులో విడుదలకొని నప్పుడు దాని వాటంకము కాకుండు నట్లు తొలగించక కొత్త కబళియును వేసికొనవలదు. బాగుగ అన్నమును నమలించునాత మింగిన తరువాత గాని మంచిరు త్రాగవలదు. మంచిరును ముగ్ధులెట్టి చల్లగా వేసికొనవలదు. భోజనమునందు నగము ఘనపదార్థమును నగము ద్రవ పదార్థముగా నేర్పటచక భుజించవలదు. తీయదని యెక్కువగా తినవలదు. ఎన్నడును జీర్ణకోశమునందు నిండి వెలితి లేకుండునట్లు భుజించవలదు. ఆహారముగా వాడుకొనదగు ద్రవపదార్థములను గాని, ఫలములను గాని చెయ్యకును చెయ్యగలగానిని సోకియండునట్లు చేయవలదు. వారమున కొకపదార్థముమైనను జీర్ణకోశమునపైరులను శుద్ధిచేయకుండవలదు. దేని నైనను మితముమార్పిజింపవలదు. భోజనానంతరము ఒకటిరెండు గిన్నెల శుద్ధీకరణము దాగక యూహించవలదు. రోగులెవరైనదెట్టి ఆహారమును భుజింపవలదు. నీయాహారపదార్థమునింకొకని తాకనియవలదు. ఫలములయందు ముందు నైచెక్కలను తీసివేయక భుజించవలదు. చెక్కవైకుండి బోవలికి రంధ్రములున్నయెడల అట్టివానిని గ్రహించవలదు. బాగుగ పండిన ఫలములను, బాగుగ నుడికినయాహారమును గాక వేరపదార్థమును దినవలదు. బాగుగ జీర్ణము కాని యాహారములను, జీర్ణకోశమునందు మంట గలగిండు పదార్థములను, పంటికి పిండాలునులను పుచ్చుకొనవలదు. వేసినైనను నోటియందు అణురూపముగ నమలక గాని మింగవలదు. ప్రాతఃకాలము సాయాకాలము భోజనములకు నడుమ నీరుతీర్చి ఇంకేమియు గ్రహించవలదు. కాఫీ తేనీక మున్నగువాని నెక్కువగా దాగవలదు.

నిద్ర.

నిద్రాకాలమును తటదుగ మార్చుచుండవలదు. నిద్రాకాలమునకు మించి యొకక్షణమాత్రమును శయనంపకుండవలదు. సాధారణముగ నేలపై నిద్రుకును పండుకొనవలదు. 2,3 అడుగుల ఎత్తున నెలను శరీరమునకు బాధకనాండవలెకాదు. కయంతుట ఆశ్రయవిరుద్ధమనితలచవలదు. నుకాలమునకు శయనింపకూరకుండవలదు. పరుండుకాలమునకు యిందర గంటవఱకు జేమా యాసమును ఆలోచనములను లేక కన్నులు మూసి కొని నిద్రాదేశకరణముచేయకుండవలదు. నిద్రాంశ పండుకొనుటకు ముందొక గంటవఱకు పలాహారములను గాని మంచిరుగ గాని తీసికొనవలదు. శరీరమునకు నగగారి తగలు ప్రదేశమునకు నగండు టాచారవిరుద్ధమునకొనవలదు. రాత్రి పెండలకడనే పండుకొనిలేల బాధకరమున ఆరోగ్యమునకును జీవితమునకును లేదుట మానవలదు.

వ్యాయామము.

కృత్రిమమును వ్యాయామమును నుపయోగించవలదు. సామాన్యసంస్కారము ఆరోగ్యమునకును వ్యాయామమునకును ముఖ్య దేహయాన మనుకొనవలదు. శరీరమున కమితాయాసము గలుగుటకు వ్యాయామమును పరచవలదు. వ్యాయామమునకు నొకకాలము నిర్ణయించుకొనక కాలము పుచ్చవలదు. భోజనము ముందొక గంటవఱకు భోజనానంతరము రెండుగంటవఱకును ఆయాసకరమగు వ్యాయామమును పరచవలదు. భోజనానంతరము కొంతకాలము నడకః ఊహించవలదు. భోజనానంతరము మరగెత్తవలదు లేక తడిగ నడువవలదు.

శరీర వ్యాయామము.

వ్యాయామమునకును ఆరోగ్యమునకును గల సంబంధము తెలిసికొనుటకు మనుష్యదేహ ప్రకృతిని, మనుష్యాంగము లందుగల కొన్ని గుణములను దెలిసికొనవలయును. వ్యాయామమునకును ఆయా యంగములలో నేయే మార్పులు గలుగుచుండునో తెలిసికొనుటయు నవసరము.

శరీరమున కొక యాకారమును దృఢత్వము నిచ్చువానిలో మొదటిది అస్థిపంజరము. రెండవది కండరము. వట్టి అస్థిపంజరమే కలిగి కండరము లేని దేహము దృఢముగా నుండవలదు. వట్టి కండరమే కలిగి అస్థిపంజరము లేనిదియు దృఢముగా నిలువదు. అస్థిపంజరమునకును కండరమునకును పరస్పర సంబంధము గలదు. అస్థిపంజరమున కీళ్లందుచోట్ల కండరము లుండక తప్పదు. కండరముల గుణములనునీ అస్థి పంజరమున కీళ్లందు చలనము గలుగుచున్నది. కీళ్లందు చోట్ల కీళ్లకు నడుమను, కండరము నావరించుచు క్రొవ్వు పదార్థము గలదు. చిన్న తనమునందును యౌవనమునందును శరీరమునకు పని అధికముగ నుండుటచే ఈ క్రొవ్వు పదార్థము దేహమునందలి ఇతర పదార్థముల రసాయనిక వియోగము చేతను, మఱికొన్నిటితోడి సంయోగముచేతను, అనేకుల యందు విశేషముగా పుట్టుచుండు చేరుకొనుచుండును. కొన్ని దేహముల ప్రత్యేక తత్త్వము ననుసరించుచు నిది ఈమధ్యులందు అసామాన్యముగా నధిక మగును. క్రొవ్వు పదార్థము అధికమగుటవలన శరీరమునకు బలము గాదు. దృఢత్వమునకును సాయపడదు. కీళ్లందు మెత్తగా నుండి వాని చలనమునకు అస్థిపంజరమున గల యాటంకములను దొలగించుచు దేహ చలనమునకు మాత్రము తోడ్పడును. శరీరమున చలనమునైనను ఇది యవసరము గాదు. ఒకవేళ ప్రకృతి భేదములచే అస్థిపంజరమున నొక కీలునొద్ద ఒక యెముక అసాధారణముగా ముందుకువచ్చి చలనమునకు గొంత యాటంక మిచ్చునెడల ఇది యా భాగమున మెత్తవలె నేర్పడి శరీరమునకు గడ్డము లేకుండునట్లు చేయును.

ఇవియంతయు అస్థిపంజరముతోడి సంబంధముగల కండరముల విషయము. అస్థిపంజరముతో సంబంధములేని కండరములును గలవు. ఇవి సాధారణముగా దేహమునందలి కొన్ని ముఖ్యాంగ నిర్మాణమునందు గలుగుచున్నవి. హృదయము, జీర్ణనాళము, మూత్రకోశము, మూత్ర కృత్తులు, కాలేయము మున్నగు వాని చర్యలు లన్నియు ఈకండరముతోడి జేయబడినవి. ఈ కండరములై కొన్ని చోట్లను, చేరుకను గూడ క్రొవ్వు పదార్థము విశేషముగా గలదు. కాని ఇవి అంగముల చలనమున కంత తోడ్పడునది గాదు. సాధారణముగా లోపలి యంగములకు హృదయము, జీర్ణనాళములకు తప్ప తక్కిన వానికి చలనము లేదు. హృదయము, జీర్ణనాళములకు గల చలన మైనను అస్థిపంజరమున కీళ్లందుదలి చలనము వంటిది కాదు. ఈ చలనము ఆయా యంగములను ముడుచుకొనునట్లు చేసి అంగములలో నుండు శక్తియు తగ్గునట్లు చేయును. కాన దేహమున అస్థిపంజరమునకు సంబంధము లేని యంగములయందు గల క్రొవ్వు పదార్థము ఇది వఱకు చెప్పబడిన కండరము లందునలె అంశ యువయుక్త మైనది కాదు. ఆయా యంగముల కేమాత్రము ఒత్తిడి కలిగినను ఈ క్రొవ్వు పదార్థము కొంతవఱకు భరించి అంగముల కసాయము గలుగుకుండునట్లు చేయును. ఉపయోగము తక్కువే యైనను, పదార్థ విస్తార యంత తక్కువ కాదు.

సాధారణముగా ఒక కార్యమునకు నేమియు మార్పు కనబడలేనిది మన మనుకొని వస్తువులయందును కొంత మార్పు కనబడుచుండుట ఆశ్చర్యకరము. ఇక ఇనుప కడ్డీని వంచిన యెడల బాహ్యమున కొంత మార్పు గనబడినను, లోపల నేమియు గనబడదు. కొంచెము మార్పు మాత్రము కనపడినదే కాని ఇంతైన మార్పు కలిగినది లేనిది మనకు తెలియుటయే లేదు. ఉష్ణమును గొలుచు యంత్రముతోడి బరికి

లింపగా వంచబడు చుండినప్పుడు కడ్డీయందు దుష్ణము కలుగునని కనుగొనబడినది. అట్లే అస్థిపంజరమున కీళ్లు వంగునప్పుడు దుష్ణము గలుగుచున్నది. ఈ యుష్ణమున కనేక కారణములు గలవు. కండరము జీవపదార్థము కాన అది పనిచేయునప్పుడు రాసాయనికములగు మార్పు లనేకములు గలుగును. ఈ మార్పులవలన నుష్ణము పుట్టును. ఒక కండరమున చిన్న చిన్న కండరము లనేకములు గలవు. మోచేతి కీలు వంగునప్పుడు, ముందున్న ద్వితీకండరములన్నియు పొట్టియగుచు లావగుచు ఒక దానితో నింకొకటి వాచికొనుచు, కొన్ని యొకసొనుచు పలుపలు విధముల మార్పు బొందును. ఈ యొకపిడి వలనను నుష్ణము గలుగుచున్నది. వ్యాయామము సలుపునపుడు ఈ యొకపిడి అతి శీఘ్రముగా గలుగుచు, ఉష్ణము విశేషముగా గలుగుచున్నది. ఈ యుష్ణము చల్లనీటిని వేడిచేయు సంతతి యెక్కువగా నొక్కొక్కప్పుడుండును. ఈ యుష్ణముచే అనవసరముగా ఎల్లప్పుడును ఎక్కువగుచుండు క్రొవ్వు పదార్థము కఱిగి శరీరము చలనకర నుండి, కండరములు సాధారణముగా లావగుచుండుటచే శరీరమునకు పటుత్వమును, నరమునకు బలమును గలుగుచుండును. ఈ యుష్ణమువలన చెయిట బాగుగ పట్టి దేహముననున్న స్వేదరంధ్రములు తెఱచికొని, లోనున్న అపరశుద్ధ పదార్థములను వెలికి ద్రోయుచుండును. స్వేదరంధ్రముల ద్వారా మరల పదార్థములు వెలికి ద్రోయబడు చుండుటచే శరీరము పరిశుద్ధమై మొగమునకు ప్రకాశమును, కన్నులకు తేజయు నూతనవర్చునును గలుగును.

శరీరమునందు వక్షసున రెండువైపులను స్పాంజిఫికెటి రెండు శ్వాసకోశములు గలవు. ఉచ్ఛ్వాసశ్వాసములలో నివియే పనిచేయునవి. గాలి పీల్చికొనినప్పుడు ఇవి యుల్లిగాలి వానిలో ప్రసరించును. హృదయమునకు తుడిచెపున క్రిందియరనుండి రక్తనాళములు శ్వాసకోశములలోనికి బోవును. ఈ రక్తనాళములు నూత్నములై శ్వాసకోశమునందు వ్యాపించి సన్ననిరవలలై నేర్పడును. వ్యాయామము సలుపునప్పుడు పయోగింపబడు నంగములు విశేషముగా రక్తము నుపయోగించును. అనగా దేహమునకుద్ధరక్త మధికముగా వినియోగింపబడి బలమునకు తోడ్పడును. శుద్ధరక్తము నెక్కువగా వినియోగించు నవసరము గలుగుటచే శుద్ధరక్తము నెక్కువగా గలిగించుటకు శ్వాసకోశములును, స్వేదరంధ్రములును, మూత్రకోశములును బాగుగా పనిచేసి మునుపటి కంటె మరిగ రక్తమునందలి యపరిశుద్ధ పదార్థములను దొలగించి, శుద్ధరక్తము దేహమున బాగుగా వ్యాపింపజేసి, నూతన తేజస్సును గలుగజేయును. అపరశుద్ధములగు పదార్థములెక్కువగాచేరి దేహమును పాడుచేసిననే రోగములు గలుగుచున్నవి. శ్వాసకోశములు, మూత్రకోశములు, స్వేదరంధ్రములు మున్నగునవి రక్తమునుండి యపరిశుద్ధములగు పదార్థములను తొలగించుటచే దేహమున రోగమునకుం గారణము లుండవు.

ముట్టికప్పుడు విషము తినినను విషముక బాలభాగము దేహ కొనుండి వెడలిపోయి, ఆయాసము నవసరించి శరీరమున కారోగ్యమును, బలమును, తేజస్సును గలిగించి, కార్యపరత్వమును మనోత్సాహమును, పట్టుదలయును ఎక్కువచేసి దేశ సేవకు, దేశసేవకు ఎడతెడలేక చేయుటకు సామర్థ్యము నిచ్చును. పరిశుద్ధరక్తము బాగుగా దేహమున వ్యాపించుటచే అంగములను తమతమ పనులను చక్కగా నిర్వహించుచు కాన ఆరోగ్యశాస్త్రమున వ్యాయామము అగ్రస్థానమున గడించినదనియే చెప్పవచ్చును.

తేలు మందు

వెల సీసా 1-కి 8 అ.

(ఇది యింట నుండదగినది)

తేలుకాటువలన అపాయములేరుగాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తుకుంటే ప్రవేశించిన బాధ నరములమెల పెద్దవానియవగ్ర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుప్పికి కీలును మొద్దగునటులు చేసిన బాధలేరును.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుచు చలన అశక్తియు పచనమగును. జీర్ణకోశము బాగు పడి రసప్రావము క్రమముగ గలుగుచు ములబద్ధము మానును. 25 మాత్రల దప్పి 1-కి వెల 1-4-0. అమృతాంజనం శిరో, బొంబాయి, అండే మద్రాసు

ఆంధ్ర నిక విద్య

నీతి బోధనము.

నీతి శాస్త్రమును బోధించుట కంత యరకాశము లేవని మన ఆధునిక విద్యకుదురు మరయొక యంశము. పాఠశాలలందును కళాశాలలందును నీతివిద్యయనునది వేర్వేరులా లేదా యను విషయమున విద్యార్థులకు లేకాభిప్రాయములు యుండలేదు. విద్యార్థులు గ్రంథపఠనము చేసినంత మాత్రమున చాల దనియు, వారికి నవ్యుత్తర మభ్యాసము కావలెననియు, రాజభక్తియును, దేశభక్తియును దైవభక్తియును వారీయందున్న వింపకలెననియు విద్యార్థిమాను లందరును గోరుదురు. తాము సన్మాదిగాములయి తమ సోదరులను ఆభివృద్ధిచేయవలెనను ఉత్సాహము పుట్టించునదియే నీతివిద్య. అయ్యదియే నిజమైన విద్యయని చెప్పవచ్చును. శాస్త్రజ్ఞుల మున్నను సుగుణసంపత్తి లేనిచో బోధింపదుగా! విద్యార్థులు బుద్ధిమంతులయి దేశాభ్యుదయమునకు దోడ్పడవలెనని వారుచుచు నీతిగలవారై యుండవలెను. అట్టి నీతి యలవడుటకు నుచితమైన మార్గమెది? యెందు పక్షములు.

కొందరు విద్యార్థులు నీతి శాస్త్రమును కాఖిను పెట్టి దాని కనుకూలములగు గ్రంథములను ప్రతిబాలనివేతనము చేసి వింపకలెనని యభిప్రాయపడుచున్నారు. ప్రతిదినమును ప్రతి బాలుకును చట్టిగ్రంథమును బఠించి దానిసారమును గ్రహింప వలెనని వారిచింతము. రెండవ పక్షమువారు నీతివిద్య నేర్పుటకు మార్గమిది కానేకాదని వానించుచున్నారు. ప్రత్యేక గ్రంథముల పద్ధతి లాభములేదనియు మామూలుగ పఠించు పుస్తకములయందే నీతివిద్య లుండు ననియు, వానిని గూర్చి యుపాధ్యాయుడు బోధించి బాలుకనీతిని మోచింపవలెననియు నీతిపక్షమువారి యభిప్రాయము. దీనికి మన మంగీకరింప వచ్చునుగాని యాటంకములను గమనింపవలెను. ఒక కావ్యము గాని నాటకముగాని పఠనము గ్రంథముగ నుంచబడినపుడు నీతివిద్య బోధించుట కెంతయో యనకాశము కలదు. బాలుక నీతి ముఖ్యాంశముని యెఱిగియుండియు దానికి తగిన మార్గముల నెంచుకనుగించుటలేదు? నీతివిద్యను బోధించుటయే లేదు. బోధించితిమా యది యతిగ్యుత్తుము. దానియందు బాలుకకు నిరసనభావము కలదు. మనము బాలుకు బోధించు నీతి విద్యవిధానము చాలమచ్చలదను మొట్ట యేలపుట్టును? కాబట్టి కారణ ముచూపెదను.

బాలుకకు సాధారణముగ పఠింపబడు జను మొందవలెనను సామాజికముమోద్యు. అందులో నిష్పదు పఠింపబడు నుల్లూలు కాకపోవుటనగ యావజ్జీవమును సౌఖ్యమును గోలుచున్నట్లు చేయుటనగలిగి మాచితిమా యతి కరములైనవి. చదువకలదిగ గ్రంథముల సంఖ్య మోద్యు. మునుపటికంటె పెక్కువ గ్రంథములను బఠింపవలెను. ఎక్కువ సంఖ్యలను జ్ఞాపకముచుకొనవలెను. ఉపాధ్యాయులన్నచో యెన్నియో విషయములగూర్చి చెప్పవలెను. అట్టి సందర్భమున పుస్తకములయందు పఠింపబడు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములను బోధించుటలే వ్యవధిచాలగు. సాధారణముగ కళాశాలలయందు నెడ నెడమిడకలెండ యుపన్యాసముల నిచ్చియు గ్రంథములు సమాప్తికావు. అందులో గ్రంథపూర్తియగుటకే శనివారము లందును శనివారములందును పాఠములను జెప్పవలెనని గదా. ఇతర విషయములను జెప్పటకు తిడచెడి? బాలుకన్నచో వాకములలో విధిగి నేరని పఠింపవలెననుచులగు సంశయమునకు మిగిలివచ్చినది వినుటకు నుత్సాహము కలిగియుండదు. పాఠశాలలయందు మాత్రము ఆవకాశ ముండవచ్చునుగాని కళాశాలలందు వినుచుంతయును కలుగుదు. పత్రికాస్త్రమును గలగ బోధింపవలెనని చాలకష్టము. నిజముగ హాజరుపట్టి యున్ననట్టివారుచుటకు కష్టముగ నుండునే. అట్టి విషయములో నితర లోకవ్యవహారములనుగూర్చి ప్రసంగించుట కేమి పొలుగును?

ఉపాధ్యాయునిపై.
ఉపాధ్యాయుల స్థితికూడ తగినట్లున్నదని నాకు దోచదు. ఏలగుననో కొంచెము సందుచేసిగొని యుపాధ్యాయుడు కొంచెము లోకవ్యవహారమును ప్రసంగించె ననుకొనవచ్చును. నీతిమాత్రమును నుండవలెనని యందరికిని దెలిసిన విషయమే కాని యెవ్వరినోటినుండి యామాట వెలువడునో వారినిబట్టి యామాటకు సత్తువకలుగును. దేశభక్తికలిగి, దేశమునిమిత్తము స్వార్థత్యాగము చేయవలెనని ప్రతిమనుజుడును చెప్పవచ్చును. కాని, గాంధీ మహాశయుడే యామాట చెప్పవచ్చును మనయు పలు పులకరించి మనయందొక నూతనశక్తి జనించునెమి?

మాబొంబయి జాబు

ముఖ్యవాసరము

(మాస్వకీయ విలేఖనునవద్దనుండి)

బొంబయి సెప్టెంబరు 3:

ఐశా మాహాసంగ్రామమువలన సౌఖ్యమునకు వ్యాపారమునకు ననివార్యమైన యాటంకములు గలిగినవి. ధరలు హెచ్చినవి. వ్యాపారము తగ్గినది. అయినను యుద్ధనిమిత్తమున విశేషమైన లాభమును పొందిన వ్యాపారస్థులు లోకమునం దంతటను గలరు. యుద్ధమువలన లాభమును బొందిన స్థలములందు బొంబయి యొక స్థలమై యున్నది. యుద్ధారంభమునకు పూర్వము నిలువయున్న సరకు లన్నియును యుద్ధమువలన విడుదల యైనవి. కొన్ని సరకుల ధరలు రెట్టింపు నాలుగు రెట్లు పెరిగినవి. రంగుల ధరలు పదిరెట్లు పెరిగినవి. ఈ రెండేడ్లలోను సామాన్య లవేకులు శ్రీమంతు లైరి. ఒక తెలుగు వర్తకుడు రంగుల వ్యాపారమునందు అనేకలక్షల రూప్యములను గడించినట్లులు వదంతి గలదు. ఘోరవర్తకులు విశేషముగ ద్రవ్యము నార్జించిరి. దీనికి నిదర్శనముగ బొంబయి యందు వ్యాపారస్థుల తావున ధనము మూలుగుచున్నదని తెలియుచున్నది. పెరిగిన ధనమును వాడుటకు నూతన సాధనములు కనుపించలేదు. లోగడి సర్కారు ప్రత్యేకము బొంబయినుండి మూడుకోట్ల రూప్యముల ప్రత్యేకము కొనబడినవి. తాతాకం పెని నూతనముగ స్థాపింప నెంచిన విద్యున్ని ర్యాణజల యంత్రాలయములకు మూడుకోట్ల రూప్యముల మూలధనము జమ అయినది. కాని ఇంకను ఎంతయోధనము ధనాగారములందును గృహములందును నిలువ యున్నది. ధనార్జనజ్వర మొకరివలన మరొకరికి వ్యాపించినది. శీఘ్రముగ ధనవంతులు గావలయునను నభిలాష పుట్టినది. సంఘముల భాగముల ధరలు విపరీతముగ పెరిగినవి. తాతా ఇనుపయంత్రాలయపు రూరీ నిలువగల భాగము రూ 400లకు పెరిగినది. ఈభాగముల చట్టావ్యాపారము అక్రమముని దళాలుల సంఘము నిర్ణయించినది. అయినను ధనాశాజ్వరము శాంతింపలేదు. ఒక దినములో శ్రమలేకను కొన్ని వేల రూప్యములను గడించుట వేదాంతములను సమ్మోహ జనకము. ఈచట్టా వ్యాపారము వలనకు ననేకులకు చేటుమాడుట ధృవము. కొందరు చెడిన గాని మరికొందరు బాగుపడెనేరరు. గాంధీమహాశయుడు నిరసించున దివ్యాపార జ్వరమునేకదా! ఈజ్వర మాత్మకు దేహమును కృశింపజేయును. సన్యాసమునకు సంపదలకు సంబంధము కుదురదు. భాగ్యములను గోరువారు శాంతమును సత్యమును క్రిగంటిమాపున చూడగలరుగాని నిశ్చలదృష్టి చూడనేరరు.

గణపతి నవ రాత్రములు

బొంబయియందు ముఖ్యముగ మహారాష్ట్రీలు భాద్రపద శుద్ధ చతుర్థి నాడు విష్ణు శ్వురని నత్యంతవైభవముతో పూజించెదరు. సామాన్యులు ఒకరోజుమాత్రమే పూజించి రెండవదినమునందు సమద్రుమనందు విసర్జించెదరు. శ్రీమంతులు తొమ్మిది దినములు పూజించి పదవ దినమునందు విసర్జించెదరు. శ్రీమంతులు గణపతి విగ్రహములను నిర్మించుటకై రెండు మూడువందల రూప్యములును పూజకై వేయి రూప్యములును క్యయము చేయుదురు. ఎంత బీదకుటుంబమైనను గణపతిని పూజింపని కుటుంబ ముండదు. ఇరువదేండ్లకు పూర్వము మహారాష్ట్రీవాయకుల ప్రోద్బలమున సమ్మేళనము లారంభింపబడినవి. ఆసమ్మేళనములందు యువజనులు అవిధముననే యుపాధ్యాయులందఱును నీతిపద్ధతి నవలంబించినవారయినచో వారిమాటలవలన బాలుకు ధర్మనిరతులగుదురు. వారే చెడుప్రవర్తనయందున్నచో వారిమాటలు హాస్యమునకు కారణమయి, బాలుక ధీమాదశకు హేతువులగును. విద్యాశాఖయందు నిట్టి పరిశోధన జరుగుటలేదు. పఠింపబట్టి యుద్యోగము లీయుదురు. ఉపాధ్యాయుడు సత్పురుషుడు కానిచో వాని కుద్యోగ మియవచ్చునా? అంతకంటె నష్టదాయకము మఱి యేదియులేదు. దేశమందలి యువజనులందఱే కదా దేశభ్యుదయ మార్గరపడి యున్నది. విద్యార్థులకు స్వాతంత్ర్యమున నెట్టిచో, సత్యమున నెట్టిచో తెలియవచ్చు వారి శాస్త్రమువలన ఫలమేమి? వ్యాయవర్తనులుగా యువజనులను తయారుచేయవలెనని ఉపాధ్యాయులెంతటి నీతిపరులయి యుండవలెను. వారి బుద్ధికాశలముచేతను, వారి శాంతస్వభావముచేతను, వారి వ్యాయవర్తనముచేతను, వారు శిష్యుల మనముల నాకర్షించి వారి కాదర్శములు కావలెను. వారు చెప్పిన వాక్యములకును వారు చేయు కార్యములకును ఏకీభావ మున్నపుడే వారి శిష్యులతోటి భాగపడినదగును. ఈవిషయము విద్యార్థులుగమనించువారు నీతి విద్యనుగూర్చి యోచించిన లాభము లేదు.

విద్యార్థిమాని.

కీర్తనలను బాడుచు నొకవిధమైన దుస్తులను ధరించి నర్తరమునందు తిరుగుచు హృదయమున కానందమును గలిగించుచుండిరి గత సంవత్సరమునందు పోలీసు కమిషనరు సమ్మేళనములందు జేరదలంచి వారిపేర్లను తెలిపినగాని సమ్మేళనములందు జేరుటకు వీలులేదని యుత్తరువు చేసెను. పోలీసుపేరును వినినంతమాత్రమున భయము గలుగుట సహజము. నిరుదీనుండి సమ్మేళనములు నిలిచిపోయినవి. సమ్మేళనము లాగుటవలన నాడంబరము తగ్గినను ప్రజల భక్తిత్వత్సాహములు తగ్గలేదు. ఈ యేడు పునహాయందు పోలీసు నూపరింపెం డెంటు గణపతివిగ్రహముల పూజించెడి సమయమున మానవుల చిత్రపటము లేవియును నుండగూడదని శాసించెనట. ఆ యాజ్ఞ యందలి యసంగతమును ఖండించుచు రాజా రాజీపటములను రాజ ప్రతినిధుల పటములను గవర్నరుల పటములను కలెక్టరుల పటములను విగ్రహముల దగ్గరనుంచి పూజించిన నూపరింపెం డెంటు ఏమిచేయుచో చూడవలసియున్నదని కేసరి వ్రాసియున్నది. గవర్నరు మనుజుడుకాడా? ఆయన పటము నుంచుట నేరమా? నూపరింపెం డెంటు అభిప్రాయము వేరైయుండును. పాలకులు తాచేదారుల ఇట్టి యుత్తరవుల నంగీకరించుట యసంగతమని ప్రజలు తలచుచున్నారు. పాలకులు ప్రజలయందు దుడయించిన ప్రబోధమును సామ్రాజ్యలాభమునకై వినియోగించుట శ్రేయస్కరము. ప్రజలసామాన్యచరణములను కంకించుటవలన వారి హృదయములందు నిరుత్సాహము గలుగును. గణపతి పూజ ఈయేడు బాగుగ జరిగినది. వానలేకను దినము బాగుగ నుండెను. పూజాస్థానములందు విద్యారంతులు వివిధ ధర్మములను గురించి యుపన్యాసముల నిచ్చిరి.

కందుక కీడ

రణరంగము నందువలె క్రీడారంగమునందును జాతిభేదములు కాలభేదములు మతభేదములు దేశభేదములు పరిగణింపబడవు. ఆటలయందు అధికారాధికారభేదము గాని పండిత పామరభేదముగాని భాగ్యాభాగ్యభేదముగాని ఆటగాండ్రకు తోచదు. ఈ యుద్దేశముతో చిరకాలము క్రీడయు యూరపియనులకును పార్సీలకును కందుకకీడ యారంభమైనది. పార్సీలు అనేక పర్యాయములు యూరపియనుల నోడించిరి. పిమ్మటను హిందువులును నందు జేరిరి. హిందువులు చేరిన ఒకటి రెండేడ్లకు మహమ్మదీయులు చేరిరి. ఇపుడేదా రేండ్లనుండియును నాలుగు జాతులకును కందుకకీడ జరుగుచున్నది. గెలిచినవారికి గిన్నె బహుమానముగ గవర్నరుగారి సగుదురు. ఈయాటను వేలవందల యువజనులు పరమోత్సాహముతో జూచి యానందించుదురు. పాశ్చాత్య సంస్కరము వలన గలిగిన ఫలములందు దీయాట యొక ఫలమని చెప్పవలసి యున్నది. శరీర వ్యాయామములేకను భారతీయుల దేహ దార్ధ్యము క్షీణించిన విధము స్పష్టముగ దెలిసియున్నది. వ్యాయామాభిలాషను పునరుద్ధారణముచేసి భారతీయుల బలదర్పములను పెంచుట జాతీయ జీవన వికాసమునకు ముఖ్యసాధనము. సోమవారము నాడు మహమ్మదీయులకును పార్సీలకును నాటసారంభమైనది. ప్రేక్షకుల జనుధాన్యములు పరిహాసము ఉత్సాహము వర్షనాతీతము. 40,000 యువజనులు క్రీడతో కందుకకీడను వీక్షించుచున్నారు. పార్సీలు మొదట నాడుట కుపక్రమించిరి. పార్సీలు మొదటి ఆటయందు 212 గణములను, మహమ్మదీయులు 118 గణములను గడించిరి. యుద్ధ నిదర్శనములు

హిందూదేశములోని పట్టణములందు మోరీయ నగరము రణరంగమునకు సమీపమునందున్నది. సంగ్రామ చిహ్నములు కొంతకరకు గోచరింపుచున్నవి. కొన్ని దినములందు క్రొత్తవైద్యములు రణరంగమునకు బోవుట గోధరుగుచుండును. ఆనైనికులు పరమోత్సాహముతో జనుజనువ్యసలు పరిధిధ్వనిల్లుచుండ బాలుకు త్రిప్పిపోవుటను జూచినపు డెంతటి కాయర స్వభావులకైనను శౌర్యోత్సాహము గలుగుట సహజము. యుద్ధమును జేయుటకును పరిపాటలకును భారతసోదరు లెందరో పరదేశములకు బోవుచున్నారు. ఆసోదరుల శార్యములకనేకదా భారతీయులకు రణరంగమునందు సమానమైన ప్రతిపత్తి గలిగినది. కొన్ని దినములందు అనేకములైన మోటారుబండ్లు తుతగాత్రులను వ్యాధిగ్రస్తులను వైద్యులను ములకు గొనిపోవుచుండును. వారిని జూచినపుడు దైన్యము శార్యము హృదయమునం దావిర్భవించును. రణరంగములకు వేలమైళ్ల దూరమునందున్న బొంబయి నగరమునం దిట్టి ఏర్పాటులు చేసియుండగ రణరంగమునం దెంతటి గొప్ప ఏర్పాటులుగలవో చూచినగాని గ్రహించుట యసాధ్యము. ధరతభాదమునకు బ్రిటిషుపరిపాలకులు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించినది మనసోదరుల రణరంగములందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సంరక్షణమునకై ధారపోసిన రక్తప్రవాహమువలన సులభసాధ్యమైనది కాని మన నాయకుల గంభీరప్రసంగములవలన లభ్యముగాలేదని నిర్భయముగ జెప్పవచ్చును. కూరుల త్యాగమే యధార్థమైన దేశభక్తి.

ప్రశ్న

శ్రీరమణ

రిఫ్టన్నా

నాచిక స్వపరిపాలన.

29 42

世人之

३४

ಜನರೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿದು, ಮೊಗಾಡು
ಪ್ರದೇಶದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಿ. ಮದನಮೋಹನರನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ
ವಿಶ್ವೇಷಿಸಿದವರು. ಜಿ. ರಾಮರತ್ನಗಾರ ಆರೋಪದಿಂದ ಗುಮಾಸ್ತರಾದ
ಪ್ರದೇಶದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.

(ఆంధ్ర గానము.)

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.

కామననభి.

కా విమానము.

సప్తేంద్రుడు రెండవ తేదీతో ఆంధ్రుడును వారసుడును
వాస్తావ్యుడునును నున్న; గుంటూరు, బల్లారి, చిత్తూరులలో
తుండరము; గంజాము, కర్నూలు, కల్లూరు, చెంగల్పట్టు, చి
త్తూరు, తిరునల్వేలి, తిరువాన్తూరులలో కొలది; కొచ్చిర,
వీలగిరిలలో మండు; ఇతర స్థానములలో నుమారు. పంటలు
మొత్తముమీద ఈస్థానంతరము నుమారునో భాగమునో ఉ
న్నది. రెండు జిల్లాలలో కొలది భాగములలో ఎండియో, ఎం
డివాళ్ళునునో యున్నది. మరియొక జిల్లాలో ఒక్క భాగమున
అత్తిపల్లిచే వ్రాగులు చెడివి, అక్కడక్కడ వరి, చెరకు,
బియ్యే పంటలు కూడానికొనచున్నవి; ఫలము నుమారుగ
నో సామాన్యముగనో ఉన్నది. వరి చెరకు, బియ్యేవ్రాగుల సా
మాన్యముగా పంటలునున్నవి. అత్తిపల్లిచే మొత్తముమీద
వాగున్నది. గంజాము, తిరునల్వేలి, కల్లూరు, చిత్తూరు, బల్లారి,
చిత్తూరు, చిత్రా రక్కాటు, నేలము ఈ జిల్లాలలో భాగము
అందు నీరు కట్టకగా నున్నది. ఇట్టి వ్యాధియులలో తిరునల్వే
లియ, మూడుజిల్లాలలో భాగములందు తప్పి పచ్చికి చాలి
నంతయున్నది చొప్పసామాన్యముగా దొరకుచున్నది. వెలలు
నికడదగా నున్నవి.

హామరూలు వీరు.

శ్రీ పురి కావ్య.

ఈ నెల 1 వ తేదీ నుంచి వారసునాథుని సాయంకాలము
5-30 గంటలకు బాడ్మింటన్ ఆర్యిమనసు వీధిలోనున్న యా
శవన భారతీయము బంధించి అది నియంత్రణ జరుగుతుంది - వర్తమాన
అను సంబంధమును మార్చి 1 వ తేదీ రాత్రి 10 - 11 గంటల
గను సంబంధమును చేసి గోవిందాద్రి ప్రతినిధియందు సాయం
కాలము 5 ముందు 5-30 గంటలకు వెళ్ళి ఉంటుంటుంది 4 వై. ఎం.
వి. ఎ. ఉందియును 4 వై. ఎం. ఆర్యమే సాయంకాలము 5 వై. ఎం.
టూట వర్తమాన. లేక వాటికి సాయంకాలము.

స్ఫోటకములు:—ఈ కల 2 వ తేదీనా నంబకును
జూరమున బేపు పురిలో వ్యాధి ఎఱుము నొనర్చినది.

దేశములు.	సాక్షి వారు	చరిత్రయిన వారు
3	1	1
6	2	0
7	8	1
8	1	1
9	1	0
11	1	0
12	1	0
19	3	1
	<hr/>	<hr/>
మొత్తము	18	4

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 श्रीकृष्णार्चनम् - श्रीकृष्णाय नमः
 श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

పరిశ్రామిక పరివర్ధనకు తిరిగివ్రాసి మంజూరు
 నమూనా సంకల్పమును ఈ విధి 22 మొదలు 25 వ వేలీ వరకు
 పాన కట్టమునకు పరిశ్రామిక పరివర్ధనకు సమగ్రముగా, పా
 నానికి కర్తవ్యమును పరిశ్రామికమునకు ఆహ్వానము లంపించి
 వి. దీనిని గూర్చి తెలియగలము పాన వి. పోలటానాస్థులు వి. వి
 వి. ఎల్ గాక పేర నాగపట్టమునకు పరిశ్రామికమునకు.

నీమటపాలు: ఈ వెలకిర చేదీ శుక్రవారము నా
 తమన చేస్తువుతో నీమటపాలు బటువాడా చేయ

చెన్నపురి క్రైస్తవ కళాశాల. — ఈ కళాశాల
 లోనున్న కళాపాఠశాలకు మాపర్చింటు గానుండి ప్రస్తుతము
 పదానురంగమున పోతున్న ప్రొఫెసరు-ఎన్-డబ్ల్యూ- హెం
 డర్సన్ ఎం.ఎ. గారికి గాయములు కలిగినవని వార్త వచ్చినది.

తీరువళికై-టి అన్న దాన సమాజము :—

దివాను బహదరు ఎమ్. ఓ. పార్థసారథి క్యూ.గారి ధర్మశాలలు
 ధర్మశాలల ప్రజలను అనుసరించుచున్న 100 మందికి సంకాశాల
 కుప్పయ్య నెట్టిగా రమావాస్య వాసు 100 మందికి కీర్తి వేలు
 గోపాల వాయుడు గారు బంధువులతో కలిసి 100 మందికి
 విశ్వనాథరావు గారు పిత్తిరిథి గారు 50 మందికి దేవగాజులు
 వాయుడు గారు పత్తిరిథి గారి కలిసి 100 మందికి సాలిసి
 టూ, సి కుప్పయ్య నెట్టిగా వచ్చి పూర్తి సందర్భమున 200
 మందికి అన్న దానమును సభాసభాగారి జరిపించిరి.

శ్రీకృష్ణుని భక్తజనసంఘము:—ఈ కాల 26 లే.

కనివారము నాడు 26 వ వార్షిక కమహాస్మయధిక ప్రభుత్వముతో
లక్ష్మీదేవి గుడిపిధానియై పెనమార్లకొలెల తోటగా జరిగిన
బడిపది. అనేక భజనశిష్యులు అలవాదరచి భజనము చేసిరి.
దారుణియైయును వివిధ విచిత్రాచిత్ర భక్త్యర్థమునగు క్రీస్తుష్ట
గ్రహముల నూ: పోన్నతముగ ప్రత్యేకముగ సేవహోత్సవము
చేరి కాయత్తరవి శంఢురెవలనవరులతో బృందావన
కమహాస్మయముగా వాదించిరి. వేలకొలది వీరల కన్న నాంబు
చేసిరి. బ్రహ్మ సామ్రాజ్యమునకు విజయము కలుగునెనయు
నాంబుయొక్క త్వరగా విజయములచే నని నూరు ప్రత్యేక ప్రార్థన
లొనరింపబడినది.

దేశీయ మహాజనసభ, -29 వ దేశీయ శతాబ్దం

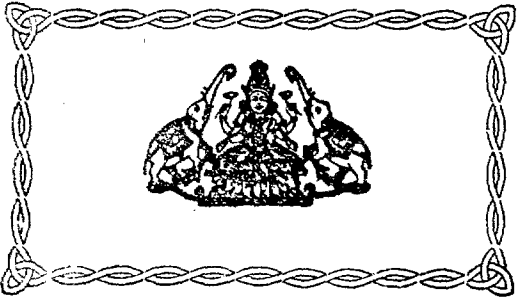
భాష్యమున నందును కారు నిన్న సామంతులను మహాజన సభా
మందిరమున కర్హ్యమును జరిగిన వేళ మ్రో. దివారును ముద్ర
వే. పుష్పస్వామి గారు గానము చేయుననండి. ఆ రాత్రునకు
టీక మందు ఆశీర్వాదములకు పథకము వే నామోక్షములను
వది. మొత్త మదారుములు రు 88 541-4-10 లు. వ్యయము
రు 2561-12-8 నిలువ 12573-8-7. గోఖలే గారి స్మారక వి
మ్మములకు కానిధికి రు 5000 లు నియ్యవలసిందని ఆచిరుతి
మ్మముగా మోపించిరి. కాంగ్రెసు ఆరాములునుండి స్మారక
కవిత్వములు మున్నగు వానికి వ్యయముపరాగు. కొందర
క్షేమముగా వోట్లుపుచ్చుననెదెను. 18 వగు ఇత్యురమ్మనది
21 గు నియ్యగానది. గోఖలే స్మారక విమ్మములకు రు 500
లను జి. సుబ్రహ్మణ్యుల స్మారక విమ్మములకు రు 2000
లను ఇచ్చుటకు ఉదాహరణ తీర్మానించి

ఆయుర్వేద కళాశాల:— ఆయుర్వేద కళాశాల

లాగ్యములు విద్యార్థుల అర్హత ప్రకటింపిన తరువాతను నీ
 పరీక్షాసాధకులను చదివియున్నాడు. కాని నా కొక సందే
 హము వోవలయున్నది. అధికారులకు పుత్రునియు అర్హ
 విషయములు జూరవలెను. ఇందువలన విద్యార్థులకు విశేషము
 గా కష్టవిద్యార్థులకు విద్యార్థులందఱును ప్రతి పక్షము
 గానంబులగును. ఇందుల విషయములు గొప్ప విద్యార్థులు
 బుధునిండుటకు ప్రార్థన. కలాకాలాధికారులు సమయ
 పురి పర్యాయము జూరవలెను. అట్లు చేయవలెనుటకు
 కాలము మెప్పుటియో తెలియదు. ఇట్లుండ విద్యార్థుల అర్హ
 కని కలాకాలాధికారుల యుత్తరమునకును తరిష్కరము సహజ
 విరోధము కలుగుట స్పష్టము. ఆ యర్హ విద్యార్థులంద
 యను గలసి పుత్రునిరా? లేక తొలగింపవలెనో నట్లును
 విద్యార్థులు మాత్రమే పుత్రునిరా? కలసియే పుత్రునినా
 దోషము అందాయు నను సమస్యగా వర్తించునా? లేక యా
 నట్లును విద్యార్థులందఱు మాత్రమే వర్తించునా? అందఱుం
 దును వర్తించినో "ప్రకటన సమాఖ్య" దిన విద్యార్థులుకానిదే
 యితగా ప్రకటించుటచే నీకు కలాకాలమున తొలగింప
 బడి" అని ప్రకటించుట ఏటి వ్యాజ్యము? ఒకవేళ ఆంధ్ర
 యందే వర్తించినో "నీకుగా" ఇత్యాది వ్యాజ్యము ప్రక
 టించుటకు కలాకాలాధికారులు ఇతరవిద్యార్థులను దేహిం
 పును కలుపించి తునానములు గొనరువా? అర్హ
 దోషమును ప్రకటించుట ప్రకటించుట! ఎట్లు విచారించి
 నను ప్రకటించు సందేహార్థమునకును ప్రతిపక్షముగాను
 కలాకాలాధికారులు గాని, తెలిసిన మరెవ్వరుగాని జూర
 పురీషములకు లేకు సమాధానమును ప్రతిపక్షమునకు నీకు
 వర్తించుదున్నాను అని ఒక అంధుడు ప్రాయోగమున

విషయానుక్రమణిక.

ఆరోగ్య విషయములు	3
ఆధునిక విద్య, మాబొంబాయి జాబు	4
స్థానిక వార్తలు, పోర్టు పెంటు జార్జి జట్టు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
యధ్యక్షి	6
స్వరాజ్య తత్వము	7
విరోధాసంగ్రహము	
విదేశతంత్రీవాదము	8
దేశీయతంత్రీవాదము	9
సామ్రాజ్యవాదము	10
ఇంగ్లీషు తంత్రీవాదము	11, 12, 12A, 12B
ప్రకృతిశాస్త్ర విషయములు	13
ఆంధ్రవాణి	14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 6-వ తేదీ

బుధవారము.

యుద్ధసిద్ధి.

యుద్ధారంభమునండియును వెనుకకు ముందునకు నూగులాడుచున్న రుమేనియా మిత్రమండలిపక్షమున రంగమునందు ప్రవేశించినది. గత సంవత్సరమునందు బల్గేరియా ప్రవేశమువలన బాల్కనురంగమునందు జర్మను పక్షమునకు విజయము గలిగినది. ఆట్టి విజయము ఈ యేడు మిత్రమండలికి గలుగ గలదు. రుమేనియా యుద్ధమునందు జేరుటకు మూడుకారణములను నిరూపించినది. మొదటిది ట్రాన్సిల్వానియానందు గల రుమేనియనుల సొరక్షణము. (ఆదేశమునందు 35 లక్షల రుమేనియాజాతివారు గలరు) రెండవది యూరపు ప్రజల సహాయమునకు గారణభూతంబైన సంగ్రామావధిని సంకుచితము చేయుట. మూడవది రుమేనియా రాష్ట్రపు టభీష్టములను సుపాదించుట. మూడవకారణము రుమేనియా యుద్ధమునందు జేరుటకు గల ముఖ్యకారణమని చెప్పవచ్చును. మిత్రమండలిపక్షమున జేరి ఆపక్షపు విజయమునకు దోడ్పడుటవలనను రుమేనియానండి బెస్సరబియాను ఆస్ట్రియానుండి ట్రాన్సిల్వానియాను బడయుటకు రుమేనియాకు వీలు గలదు. రుమేనియా ఈ యాభములు ధ్రువముగ గలుగునని నమ్ముటవలన వర్తమాన విషయదశయందు యుద్ధమునందు చేరినది. కాని కేవలము మిత్రమండలి పక్షముపట్ల గల యభిమాన భావముతో జేరియుండదు. రుమేనియా ప్రవేశమువలన మిత్రమండలికి విశేషమైన లాభము గలదు. ఆలాభము సకల రంగములందును నచిరకాలములో వ్యక్తము గాగలదు.

బాల్కనురంగము

రుమేనియా రాజ్యమునందు సుశీతలైన 8,00,000 సైనికులు గలరు. ఆదేశము గతించిన రెండు సంవత్సరములందును సంగ్రామ ప్రస్థానమున కవసరములైన యుద్ధసామగ్రిని సముపార్జనముచేసి యుంచినది. సైనికులు సామగ్రిలు గల పక్షమునకు విజయము గలుగుట సహజము.

రుమేనియా సైన్యములు వారు వశపరచుకొనదలచిన ట్రాన్సిల్వానియానందు యుద్ధముచేయుటకు పక్రమించుట సహజము. రుమేనియా సైన్యములు కాశ్చేథియను కన్యమలకు దక్షిణభాగము నుండి హంగరీయందు ఓర్వోప్రాయందు ప్రవేశించినటులు యుద్ధవార్తలవలన తెలియుచున్నది. హంగరీదేశమును రక్షించుటకై ఆరంగమునందు జర్మనులు ఆస్ట్రియనులు వివిధరంగములనుండియును సైన్యనివహములను జేర్చవలసియుందురు. బాల్కనురంగమును రక్షించెడి భారము బల్గేరియనులు తురుష్కులు వహించవలసియుందురు. రుష్యనులు రుమేనియానందలి డొబ్రుజ్షయందు ప్రవేశించుచున్నారు. డొబ్రుజ్షనుండి దక్షిణమునందున్న బల్గేరియానందు ప్రవేశించుదురని నమ్మవలసియున్నది. దక్షిణమునందు సలోనికాయందు మిత్రమండలి సైన్యములు గలవు. ఉత్తరమునుండి రుష్యను సైన్యములు ప్రసరించుచున్నవి. ఉభయ సైన్యముల నడుమను బల్గేరియా సైన్యములకు పరాజయము తప్పక కలుగునని తోచుచున్నది. బాల్కను రంగమునందు మిత్రమండలి విజయధ్వజము స్థాపితమైనపుడు శత్రుపక్షమునకు బంధనము సంపూర్ణమగును. జర్మనుల పేరాసలుడుగ గలవు. రుష్యనుల ఆసియాఖండపు ప్రస్థానమువలనను తురుష్కు సైన్యముల గమనాగమనములు నిలిచిపోగలవు. మిత్రమండలి బల్గేరియా ప్రస్థానము విజయమును బొందిన బాల్కను రాష్ట్రములందారంభమైన యుద్ధాంకురములు తిరిగి బాల్కను రాష్ట్రములందే సరిగలవు. స్వల్పకాలమునందే బల్గేరియానందు మిత్రమండలి సైన్యములు పదిలమైయుండి యుద్ధమును జేయుచుండుట సాధ్యము. కీర్తికాలములోనే గ్రీసు మిత్రమండలి పక్షమున చేరుచిహ్నములు గలవు. గ్రీసుచేరుట వలన బాల్కను రంగమునందును మిత్రమండలి విజృంభించును.

తూర్పురంగము

రుమేనియా యుద్ధమునందు జేరుటవలన మిత్రమండలికి తూర్పురంగమునందు మంచిబలము గలిగినది. రుష్యను సైన్యము లింతకు పూర్వమే ఆస్ట్రియను సైన్యములను పూర్తిగా చెదరగొట్టినవి. దక్షిణదిశయందు రుష్యనులు కాశ్చేథియను పర్వతములందలి జాల్లానిట్టకనుమరుండి హంగరీయందు ప్రవేశించిరి. రుమేనియా సైన్యములు రుష్యను సైన్యములు దక్షిణదిశ నుండి యురు నుత్తరదిశ నుండియును ప్రబలి ట్రాన్సిల్వానియాను నాక్రమించుకొనుట సంభవము. మిత్రమండలి సైన్యములు ట్రాన్సిల్వానియాను నాక్రమించుకొనినపుడు హంగరీయందు దింతవరకే ప్రబలిన యంతఃకలహములు ప్రబలి ఆస్ట్రియా సామ్రాజ్య విచ్ఛేదము సంభవము గాగలదు. ట్రాన్సిల్వానియాను రక్షించుటకై తూర్పురంగమునందలి యుత్తరభాగమునుండియు ఇటలీరంగము నుండియు జర్మనులు ఆస్ట్రియనులు సైన్యములను జేర్చుట యవసరము. జూను జలము ఆగస్టు మాసములందు ఆస్ట్రియనులకు విశేషమైన నష్టము గలిగినదని యుద్ధవార్తలు తెలుపుచున్నవి. గతించిన మూడు మాసములందును నాస్ట్రియనులు 10,00,000 సైనికులను నష్టపడిరిని లెక్కింపబడినది. ఇంత సైన్యము నష్టపడిన తరువాతను నాస్ట్రియనులు హంగరీరంగమునందు రుమేనియా రుష్యా సైన్యముల నెదుర్కొనుట కెంతపెద్దసైన్యమును చేర్చగలరో మాడవలసియున్నది. ఆస్ట్రియా రాజ్యమున కింకను పెద్దసైన్యమును జేర్చగల సాధనములుండవచ్చును. ఆస్ట్రియా చేర్చగల సైన్యములు రుమేనియాను హ్యూబలముల నెదుర్కొనగలమును గలిగియుండునని నమ్ముటకు వీలులేదు. హంగరీయందు ఆస్ట్రియనులను రక్షించుటకై తూర్పురంగమునందలి ఉత్తరభాగమునుండియును పడమటిరంగమునుండియును జర్మనులు వారి సైన్యములను హంగరీయందు జేర్చవలసి యుందురు. జర్మను సైన్యములు పడమటిరంగమునుండి తూర్పురంగమునకు 9 భాగములు పంపబడినటులు తెలియుచున్నది. ఉత్తరముఖమునందు రుష్యనులకు జర్మనుల యొత్తిడి తగ్గుటవలనను కోవెలుప్రాంతమునందును రుష్యనుల పురోగమము సులభసాధ్యము గాగలదు. కోవెలునకు ఈశాన్యదిశయందు రుష్యనులు జర్మనుల నోడించినటులు తెలియుచున్నది.

ములు రుమేనియాను హ్యూబలముల నెదుర్కొనగలమును గలిగియుండునని నమ్ముటకు వీలులేదు. హంగరీయందు ఆస్ట్రియనులను రక్షించుటకై తూర్పురంగమునందలి ఉత్తరభాగమునుండియును పడమటిరంగమునుండియును జర్మనులు వారి సైన్యములను హంగరీయందు జేర్చవలసి యుందురు. జర్మను సైన్యములు పడమటిరంగమునుండి తూర్పురంగమునకు 9 భాగములు పంపబడినటులు తెలియుచున్నది. ఉత్తరముఖమునందు రుష్యనులకు జర్మనుల యొత్తిడి తగ్గుటవలనను కోవెలుప్రాంతమునందును రుష్యనుల పురోగమము సులభసాధ్యము గాగలదు. కోవెలునకు ఈశాన్యదిశయందు రుష్యనులు జర్మనుల నోడించినటులు తెలియుచున్నది.

పశ్చిమరంగము

జర్మనుల సైన్యములలో విశేషభాగము పడమటిరంగమునందు గలదు. సేనాధ్యక్షుడు జోఫరు పడమటిరంగమునందు 36 భాగములును తూర్పురంగమునందు 16 భాగములును జర్మను సైన్యములు గలవని తెలిపియుండెను. ఈరంగమునందు మిత్రమండలిబలము జర్మనులబలమును మించియున్నది. ఏముఖమునుండి సైన్యములను మరలించినను మిత్రమండలి సైన్యములు వారిముఖమును భేదించుననుభయము సంపూర్ణముగ గలిగినదనుటకు సూచనలుగలవు. వర్ధనుముట్టడి యారంభమై ఆరు మాసములు గడచినను క్రొత్త సైన్యములను జేర్చి వర్ధనును స్వాధీనము చేసికొనుట జర్మనులకు సాధ్యము గాలేదు. పరాసులు జర్మనులను వర్ధను ప్రాంతమునందు పూరివరకు వెనుకకు నెట్టిరి. సోమునదీ ముఖమునం దాంగ్లేయులు క్రమక్రమముగ జర్మనులను వెనుకకు నెట్టుచున్నారు. ముందునకుపోయిన స్థలములనుండి ఆంగ్ల సైన్యములు వెనుకకు మరలలేదు. కొన్ని సురక్షితములైన వనప్రదేశములను ఆంగ్లేయులు వశపరచుకొనిరి. పడమటిరంగమునందు జులైనుండి 43,000 జర్మను ఖైదీలు పట్టువడిరి. ఆస్ట్రేలియానుండి ఆర్రాసువరకును నాంగ్లేయులు జర్మనుల ముఖమును వారు పాలుమాలినచోటను భేదించుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. జర్మనులకు గుక్క తిప్పుకొనుటకు వీలులేక నున్నది. ఈరంగమునుండి హంగరీరంగమునకు 9 సైన్యభాగములను పంపినను నింతకంటె నధికమైన సైన్యములను పంపుటకు జర్మనుల కవకాశములు గలవని నమ్ముటకు వీలులేదు.

ఇటలీ ఆసియా రంగములు.

ఇటలీ సైన్యములు గొరిజియాను నాక్రమించుకొనుటవలన వారి సైన్యములస్థితి సురక్షితమై పురోగమమునకు మార్గమేర్పడినది. ఇటలీ సైన్యములు గొరిజియాకు తూర్పునగల టిఫ్రాలి ప్రాంతమునం దాస్ట్రియనుల నోడించినటులు తెలియుచున్నది. ఇటలీ సైన్యములు ట్రీస్టుకు 34 మైళ్లదూరమున నున్నవి. ఈ ప్రాంతమునకు క్రొత్త సైన్యములను బాపుటకు ఆస్ట్రియనులకు సాధనములు గలవని తోచదు. రుష్యనులు తురుష్కులను క్రమముగ నోడించి వారి యూరపు సైన్యములకును నాసియా సైన్యములకును సంబంధములను నిలుపుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. రుష్యా సైన్యములు బాల్కనురంగమునందు జేరుటవలనను తురుష్కులకు శేషించిన యూరపుతుర్కిని రక్షించుకొనుట యవసరముగ గలదు. తురుష్కుల ఈజిప్టు విజయ ప్రయత్నములు నిష్ఫలములైనవి. రుష్యను సైన్యములు హృదయశల్యమునలే బల్గేరియానందు స్థాపితమైనపుడు తురుష్కుల ఆసియా ప్రస్థానము శిథిలము కాగలదు.

మిత్రమండలి విజయచిహ్నములు

విజయమునకు సైన్యములు సామగ్రులు సంపదలు సాధనము లని యుద్ధతంత్రజ్ఞులు యుద్ధారంభమునుండియును ఘోషించుచున్నారు. సంపదలు మిత్రమండలి కధికముగ గలవనుట నిర్వివాదాంశము. లోకమునందు భాగ్యవంతములైన దేశములందు ఇంగ్లాండు ప్రాన్సు ప్రధానదేశములు. సైన్యబలము సామగ్రి బలము మిత్రమండలి కధికముగ గలదని గతించిన మూడుమాసముల యుద్ధమువలనను విశదమైనది. రుమేనియా యుద్ధమునందు చేరుటవలన మిత్రమండలి సైన్యబలము హెచ్చినది. జర్మనులు రక్షింపవలసిన ముఖము పెరిగినది. మిత్రమండలి యవలంబించిన ఏకకాల సంయుక్తావస్కాందనము వలనను జర్మనులకు వివిధముఖములను రక్షించుట దుస్సరమైనది. ఇన్నిముఖములను రక్షించుటకు జర్మనులకు సామగ్రులు చాలియున్నను సైన్యములు చాలవని విశదమైనది. జర్మనుచక్రవర్తికి గలిగిన తత్తరపాటు సైన్యమంత్రాంగ నాయకత్వమునుండి ఫాల్కెన్ హాయ్ గారిని తొలగించుట వలనను హిందెస్టర్ ను నియమించుటవలనను విశదమగుచున్నది. జర్మనుల యందును విజయవిశ్వాసముపోయినదని జర్మనుదేశస్థుడైన హార్డెనుగారు జుకొంట్ల పత్రికయందు ప్రచురించిన వ్యాసము వలన విశదమగుచున్నది. గ్రీష్మకాలము ముగియక పూర్వమే మిత్రమండలి యొత్తిడి శత్రుకోటిపై సంపూర్ణముగ వినియోగపడిన యుద్ధము శీఘ్రముగ ముగియుటయును సంభవము. యుద్ధకాలము విస్తరణము మిత్రమండలి విజయమున కనుకూలమనియును శత్రుకోటికి ప్రతికూలమనియు యుద్ధతంత్రజ్ఞులు చేసిన సిద్ధాంతము ధ్రువమగుచున్నది. యుద్ధమునందు రుమేనియా ప్రవేశము సమయానుకూలము. విజయమునకు మార్గము. విజయస్థానము దూరస్థమైనను దురారాధ్యమైనను మిత్రమండలి ప్రజలఘ్నదల సైన్యముల శౌర్యసాహసములు గమ్యస్థానమును క్రమమముగ జేర్చగలవు.

స్వజర్మాత్త్వము

VII

జ్ఞో. విద్యావిజయసంపత్తి (బ్రాహ్మణే గవి హస్తిన,

శునివైకళ్యపాకేచ పండితాస్సపదర్శినః గి.గి.౧౮.

“ఒక ధర్మత్త్వము మాత్రమే సర్వప్రపంచమును శాసించుచున్నది. ఆత్మత్త్వము అభివృద్ధిత్త్వము.” అని మాజ్ని వ్రాసియుండెను. ప్రపంచమునందలి చరాచరములు అనవరతము అభ్యుదయము నాశించుచున్నవి. జీవజాలములకు బాహ్యభ్యంతర సాధనము లభివృద్ధికై పరికల్పితములు. మానవులకు దేశేంద్రియములు అంతఃకరణ చతుష్టయము వికాసమునకై పరికల్పితములు. సంపదలు ధర్మసూత్రములు రాజ్యాంగములు సంఘనిర్మాణములు మతవ్యవస్థలు మానవుల యభ్యుదయమునకై పరికల్పితములు. మానవాభ్యుదయమునకై పరికల్పితములైన సకల వ్యవస్థలు మానవసంఘవికాసమునకై వినియోగపడి సంపూర్ణమానవధర్మవికాసము సువ్యక్తమగుట స్పష్టికి పరిణామము. ఈ పరిణామ ప్రాప్తికై ఇంతవఱకు లోకమునందంతయులైన పరివర్తనములు మతములు పుట్టినవి. ధర్మములు ప్రబలినవి. సామ్రాజ్యము లుద్భవించినవి. యంత్రోపకరణములు ఏర్పడినవి. మహాసంగ్రామములు తలపడినవి. ప్రళయములు సంభవించినవి. మహాలయవశమైన మానవసంఘము పునరుద్భూతమై క్రమవికాసమును బొందుచున్నది. గతము

వర్తమానమునందును వర్తమానము ఆగతమునందును ప్రక్షిప్తమై లోకము క్రమవికాసమును బొందుచున్నది. సంఘవికాసమునకు ప్రకృతి పరిస్థితుల ననుసరించి భిన్న దేశములందును భిన్న కాలములందును భిన్నధర్మములు సాధనము లగుచున్నవి. ఒక సంఘము ఒకయుగమునందు సంపదలవలన వికాసమును బొందుచున్నది. వేరొకయుగమునందు మతధర్మమువలన వికసించుచున్నది. మరొకయుగమునందు రాజ్యాంగబలమువలన వికసించుచున్నది. కారణ మేదియైనను సకల సంస్థాపనలకును ఫలము మానవధర్మవికాసము. మానవధర్మవికాసమునకు సంఘసంస్కారమునకు సదృశములైన బాహ్యకారణములును నభ్యంతరకారణములును నుపయుక్తము లగుచున్నవి.

ప్రకృతిసంపదలు గల భరతఖండమునందు మానవధర్మవికాసమున కభ్యంతర కారణములు సాధనము లను సిద్ధాంతము ప్రబలినది. ఆధ్యాత్మికపరిజ్ఞానమే మానవధర్మవికాసమునకు సాధన మను నమ్మకము పరిపాటియైనది. ఇహలోక సుఖములయందు విరాగభావము కుదిరినది.

ప్రజలకు సంతృప్త స్వభావ మలవడినది. కర్మపరాజ్ఞుభిత్వ మేర్పడినది. ప్రజల ననిర్వచనీయమైన సమ్మోహ మావరించినది. ఉత్తమ కులజులం దాధ్యాత్మికపరిజ్ఞానము ప్రబలియున్నను జనసామాన్యమునందు నిద్రావ్యామోహములు ప్రబలముగ పాదుకొనినవి. నిద్రావ్యామోహవశులైన ప్రజల ప్రబోధమునకు మహత్తరమైన యుత్తేజన మవసరమైనది. ప్రజాప్రబోధమున కవసరమైన యుత్తేజసము బ్రిటిషు పరిపాలనమువలన గలిగినది.

ప్రకృతిసంపదలు స్వల్పముగనున్న పాశ్చాత్య దేశములందు మానవధర్మవికాసమునకు బాహ్యకారణములు సాధనము లను సిద్ధాంతము ప్రబలినది. ఆధిభౌతికపరిజ్ఞానము మానవసంఘ వికాసమునకు సాధన మనునమ్మకము పరిపాటియైనది. ఇహలోక సుఖమునందత్యంతమైన ఆసక్తి హెచ్చినది. పండితులు భౌతికప్రపంచవశీకరణమునకై వారి విజ్ఞానమును వినియోగించిరి. భోగపదార్థ నిర్మాణమున కవసరములైన యంత్రాద్యుపకరణములను నిర్మించిరి. ప్రజలయందచ్చుతమైన తృప్తి గలిగినది. పాశ్చాత్యదేశములందు చిత్రవిచిత్రములైన వస్తుజాలములు నిర్మితములైనవి. నిర్మితములైన వస్తువుల విక్రయమునకు పణ్యస్తానము లవసరము లైనవి. పాశ్చాత్యవ్యాపారమున కొకపణ్యస్తానమైన హిందూ దేశమునందు ప్రాచీప్రతీచులకు సంయోగము గలిగినది. మానవధర్మవికాసమున కవసరమైన బాహ్యభ్యంతర సాధనములకు సమావేశ మేర్పడినది. ఆధ్యాత్మికసిద్ధాంతమునకును నాధిభౌతిక సిద్ధాంతమునకును సాహచర్యము గలిగినది. ప్రాచీప్రతీచులకు భరతఖండమునందు వ్యాపారమువలన గలిగిన సాహచర్యము బ్రిటిషు పరిపాలనమువలన స్థిరపడినది. వ్యాపారసంజాతమైన సాహచర్యము సకలవ్యవస్థలకును వ్యాపించినది. హైందవులకు యూపియచులతో సంఘవ్యవస్థలయందును మతధర్మ నిష్ఠాయంబులందును ధనార్జనవిధానములందును పరిపాలనక్రమములందును సాహచర్యము గలిగినది. పాశ్చాత్యవిజ్ఞానము విద్యాలయములద్వారా హైదవ విద్యాలయముల నావహించినది. పాశ్చాత్యవిజ్ఞానమువలన పాశ్చాత్యాదర్శములు మూలమూలములను ప్రవేశించినవి. విద్యావంతులయందే కాకను ప్రజలయందును మహత్తరమైన ప్రబోధమును గలిగించినది. ప్రబోధమువలన దేశమునందంతటను ప్రచలన మేర్పడినది.

బ్రిటిషు పరిపాలనము హిందూదేశమునందుద్దండమైన ప్రచలనమును గలిగించినది. ఇంతటి మహత్తరమైన ప్రచలనమిదేశమునందంతవఱకే యుగమునందును గలిగియుండలేదు. ప్రజాసౌఖ్యమునకై హిందూయుగమునందు అశోకచక్రవర్తియును మహమ్మదీయ యుగమునందు అక్బరు చక్రవర్తియును నిరంతరము శ్రద్ధను వహించిన విధము సుప్రసిద్ధము. ఆ చక్రవర్తుల పరిపాలనములు ప్రజాసౌఖ్యమునకై వినియోగపడినవిగాని ప్రజాప్రబోధమునకై విశేషముగ వినియోగపడలేదు. ఆ చక్రవర్తులతో వారి సత్ప్రిపాలన విధానములును చంతము నొందినవి. ఆ కాలములందు పరిపాలనము పరిపాలకాధీనమునందుండెనుగాని నియమాధీనమునందుండలేదు. పరిపాలకులతో పరిపాలనాసౌకర్యములును నశించినవి. ఆ యుగములందు పరిపాలనా నియమనిర్ణయమును దుస్యాధ్యమై యుండును. వర్తమానయుగమునందువలె దేశమునందు గమనాగమనములకు సులభసాధనములు లేవు. కేంద్రాధికారమునకును స్థానికాధికారమునకును సంబంధము దృఢపాశ బద్ధము గాదు. ప్రజాతంత్రపాలనము ప్రబలియుండలేదు. దేశమునందంతటను శాంతిస్థాపనము సాధ్యమై యుండదు. బ్రిటిషుపరిపాలనము భరతఖండమునందు నూతనయుగమును స్థాపించినది. భిన్నమతములకు సమావేశము గలిగింది. హైందవు లనేకులు క్రైస్తవులైరి. సంఘము న్యాయతోషద్రవమునుండి కాపాడుటకై నూతనమతములు వెలసినవి. బ్రహ్మసమాజము బ్రహ్మజ్ఞానసమాజము ఆర్యసమాజము క్రైస్తవమతమును ప్రతిఘటించుట కుపక్రమించినవి. మతాంతరులకు ప్రవేశము లేని హిందూమతమునందు దార్శనామాజకులు మతాంతరులను జేర్చుట కుపక్రమించిరి. భిన్నమతములకు కులములకు సాహచర్యము గలిగినది. హిందవులకు క్రైస్తవులకు మహమ్మదీయులకు ద్విజులకు పంచములకు సమావేశ మేర్పడినది. సర్వసమదర్శనత్వమును బోధించెడి ప్రాచీనగోత్రదేశము వర్తమానయుగమునందు సాధ్యమైనది. దేశక్షేమమునకు భారతజాతీయ వికాస మవసరమనునమ్మకము స్థిరపడినది. పాశ్చాత్యసంస్కరణమునకు ప్రజలయందు భక్తికాంక్ష గలిగినది. భోగాభిలాష ప్రబలినది. క్షానోపార్జనాభిలాష వ్యాపించినది. స్వాతంత్ర్యప్రియత్వము స్థిరపడినది. మహత్తరమైన సర్వతోముఖమైన ప్రబోధము భారతీయులకు ప్రత్యభిజ్ఞానము నుపదేశించినది. భారతీయులయందు దుదయించిన ప్రత్యభిజ్ఞానము స్వదేశమునందును స్వభాషయందును స్వధర్మమునందును స్వజాతీయందును నభిమానమును గలిగించుటకు దోడ్పడినది. స్వదేశోష్ఠిగము స్వభాషాభ్యుదయము స్వధర్మరక్షణము స్వజాతి వికాసము స్వరాజ్యమునకు ఫలము. స్వధర్మ స్వదేశ స్వజాతి స్వభాషా వికాసము మానవధర్మ వికాసమునకు ప్రోత్సకాలమైనపుడు వర్తమాన మహాసంగ్రామమునకు గారణమైన జర్మనుల మహాగ్రహమువలనది హేయము గాగలదు. బ్రిటిషు పరిపాలనము వలన గలిగిన ప్రత్యభిజ్ఞానము భారతీయవికాసమునకును బ్రిటిషుసామ్రాజ్య వికాసమునకును మానవధర్మవికాసమునకు ననుకూలమగు దీక్షిని నష్టిలుటయే స్వరాజ్య ప్రదానమునందు గలుగగల ఫలము.

రంగూను, నవంబరు 4 — వ్యాకాసానుకకాఖ దైర్ఘ్య
కు గాదు కొంతకాలమునుండి పిన్నవారి కుష్ఠరూపియు విష
యమునుగూర్చి విద్యాకాఖ దైర్ఘ్యకు గారితో ఉత్తరప్రఖ్యత
రములకు జరుపుచుండెరి. బ్రాహ్మ దిద్యానుభుజునానా రి
యభిప్రాయము నిచ్చుచు పరిభ్రష్టులునాని యనుమతితో నాత
కాలల ఇస్సెన్క్తులకు ప్రతి ఆఫీసులందును పిన్నవారిని నియ
మించు విషయమును పరిశీలించు కలయునని చెప్పెరి.

అధిపతీశేషములలోనికి గొంతుగా శేషేత్ర కూలీల బలంపు విషయమును కూలీ కార్యమంతయును తొన్ని ఆశ్వామీనాథునిముఖంబునను, అధిపతీశేషములలో కూలీలు తిరుమలమునను బాలికిని నిరుద్ధములై మాన్చు కార్యములను జేయుచుబయలుచు నుదనమోచుచు మాళగ్యగాను తూచింది.

మాతృభాగము నూచించిన మొదటి విషయము కెల్లెట్టు పరిహారము చేయవచ్చునో తెలుపుటకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారికి వ్రాసినది. రెండవ విషయము ఫిజీషియన్లు కూలీల తక్కువలకు వారిని చెబుతుంటుంటున్న పేషంట్లను బడినది. మరలనాపులవారికి తెలియజేయుట కలసింది మతిగొన్ని విషయములు గలవు. మూడవ విషయమును అధినిశేష ప్రభుత్వముల వారికి వ్రాయుటని హిందూదేశీ భార్యదర్మిగానికి వ్రాసినది. హిందూదేశీయుల కూలీలను కూలీలను విషయమునుగూర్చి, కూలీలు విద్యోగింపబడు మరతులను గూర్చియు ప్రజలు తమ యభిప్రాయములను విచ్చుటకు హక్కుగలిగియున్నాడు. మొదటియు నూచనలకు ప్రభుత్వప్రాయము చాల సాహాయ్యకారి యగుచున్నది. కూలీలవిషయమున పని చేయువారిని విచారించి వారి యభిప్రాయములను తెలియజేయవలయునని మేము రాష్ట్రప్రభుత్వములవారికి వ్రాసినది. ఈ సందర్భమున లండన్ నగరము నందు జరుగజేయు సభయందు యనుభవమే కాక ప్రభుత్వములు యభిప్రాయములను బాగుగా విచారించుటకు.

నూజవీడు బ్రస్తుకేసు.

(విన్నటితరువాత)

ఫిర్యాదీలకరప్రభుత్వము భారత్వముగావడముచేయుచు నిలువజేసింది. మరి వెళ్ళుసారులు ధర్మముల సామ్యము ముద్దాయి స్వంతముగా కర్మయపకులకొనెను తన సోదరి తుక్రుడకు మల్లికార్జున రావుగారి సమిత్రము ముద్దాయి ఈ ధర్మసామ్యములందు 49000 వాడు కొనెను. ఉయ్యూరు జమిందారు గారు ముద్దాయికమతముభూమిలను మరలకళవరము కొనకుండ పిలవద్దనుటకు మల్లికార్జున రావు గారి భుక్తము చెల్లుబడియగు జమీను ముద్దాయి 1915 వ సం. రంజ్యాల్లె నెల ప్రారంభమున 120 యకరముల కమతము భూమిని తనసోదరి తుక్రుడకు కమతముయిచ్చి మరి దానినే తనభావజ్జీ లక్షరూపాయలతో బడలిచ్చెను. ఆలక్షరూపాయలను ప్రారబ్ధముటకు జూలై 17 వ తేదీన రాంకొనా ధర్మసామ్యు కాతానుండి రు 5000 అను స్వంత కాతానుండి రు 2100 అను ముద్దాయితీసిన స్వంతమును వాడుకొనెను. ఈలాటు ప్రారబ్ధముటకు గవర్న మెంటు ప్రామిసి నోట్లకు బాంకివారికి హామీయిచ్చి రు 80000లు వారందర బడలుపుచ్చుకొని లక్షరూపాయలను ప్రారబ్ధమున సోదరి తుక్రుడకుచ్చెను. ఇది స్వంతలెక్కలవలనను బాంకిలెక్కలవలనను ముద్దాయియొద్ద నేమియును సామ్యులేనట్లు స్పష్టమయినది. కాన నతడు ధర్మసామ్యుక వాడుకొనినట్లు దానివలన తేలగలదు. ఈతనభావ్యాపారము ముగియగానే మరల నాతడు సామ్యుసంతక బాంకిలో బాకీలెక్కలముక్రంద జరుగజేసెను. దీనినిబట్టిగూడ తనభావ్యాపారము నిజముగాదనియు కల్పితమనియు స్పష్టమయినట్లున్నది. మల్లికార్జునరావుగారికి 12 యకరముల భూమి యందు యభుత తక్కువచేమియును లేదు. చిన్నకృషినిం దియు ముద్దాయియే అతనిని పెంచెననిచెప్పి ఆర్యయముల వివరమును భారత్వముగా వివరించినది. అట్టివాడు లక్షరూపాయలకు భుక్తప్రభుత్వము కొనెననుటయు అతనికి లక్షరూపాయలు బడలుకావలసి వచ్చెననుటయు ఆవాడు సామంకాలములోపుననే చుట్టయి అతనికి లక్షరూపాయలను భుక్త చేసి బడలిచ్చెననుటయు కేవలము కల్పితముఅని ధారంబుగా రనిరి. తీరంగావద్యులవారు మొదటిభాగమునాది ఆయనముద్దాయి కడుతుక వాడియటకు కుకవారము వరకును వాయిదానియ్యలెదని వాడువాడుగాను కోరిరి. దానివలన చాల యిబ్బంది కలుగును. మొదట ముద్దాయి కడుతుక వాడించిన మాటలెచ్చుటకు గారిని ముద్దాయియొద్ద మరల క్రొత్తభాగము వాడుల చేర్చుటకువలన నీటిక్కు కలిగిందిగాన వాయిదానియ్యగూడదని ధారంబుగా రనిరి.

గవర్నరుగారి పర్యటనము

ఈ నెల 17-వ తేదీన గవర్నరుగారు ఉదకమండలము నుండి బయలుదేరి 18-వ తేదీ సోమవారమునాటికి ఉధురకు వెళ్లెదరు. అటండి ధారాకోటకు తిరుక్తూరుమారుగా వెళ్లెదరు. నాటి నాయంకాలము 4 గంటలకు వారు ధారాకోట చేరెదరు. అచట కివాలయమునందర న్యాగతోపన్యాసము లందికొని కొంత ధారాకోట జమిందారుగారి మాతన భవనమున విడిచెదరు. ధారాకోటజమిందారుగారు ఆంజాచల పెట్టిగారు శ్రీ గవర్నరుగారి కాలిభ్యమునొసంగెదరు. 19 తేదీ యుడయిన శ్రీ బాధ సోమసుందర పెట్టిగారి మందిరమున 20 దారిగొనెదరు. వెంట్లంపల్లి శ్రీలక్ష్మీ దేవ్యశాలకు నాటి సాయంకాలము పుణ్యరానిని చేసెదరు. ఈ దేవ్యశాలకు

సోమసుందరము పెట్టిగారు కట్టించెదరు. ఆంజాచల పెట్టి గారు కట్టించ దలచిన జంతు చికిత్సా శాలకు గూడ శ్రీవాసు పుణ్యదేవెనరు. నాటిసాయంకాలము పొరులు శ్రీవాసి తోటయందు కావించెదరు. నాటిరాత్రి జమిందారుగారు శ్రీవాసి విందుచేసెదరు. అందునకు పాశ్చర్యభారతీయ ప్రభులు సాహాయించెదరు. 20 వ తేదీ బుధవారమునా దుదయమున శ్రీవాసు ధారాకోటనుండి బయలుదేరి కరైకుడికి వెళ్లెదరు. అచట న్యాగశ్రమును స్వీకరించి బాంబర ఉత్పత్తిపాతశాలకును బాలికాపాతశాలకును పునాదులను చేసెదరు. 21 వ తేదీన ఉధురకును 22 వ తేదీన ఉదక మండలమునకును వెళ్లెదరు.

హిందూమత దీక్ష.

నిన్న (5-9-16) సాయంకాలము తిరువల్లి క్షేత్రంలో వెంకటాచల పెట్టి వీధిలోనున్న బ్రహ్మశ్రీ కొండద రామయ్యగారి వీ. ఏ. బి. ఎల్. గారి పాండురంగ మందిరమున నొక మహమ్మదీయ కుటుంబమునకు చేరిన వారి కాదు గురికి హిందూమతదీక్ష యొసంగబడినది. ఇదివర కేవలమున నొక క్రైస్తవ శ్రీకృష్ణ హిందూమతదీక్ష యొక్కబడి కొద్దిదినము తేయెనది. ఆ కుష్టికాలయొక పూరియిల్లు వెనుకబాంతులమీద కట్టబడినది. ఆ పండిలిలో వివిధముల దేవతాపటము లవర్చబడినవి. ఒకడక్కను దేవతాపిత మువర్చబడినది. అచట సాలంకృత మును దేవతా విగ్రహము నెలకొల్పబడినది. చాల యింది మిత్రము శ్రీమము పురుషమును కుద్ధిసభకు వచ్చియుండిరి. ఎవరును కాళ్లకు పోళ్లను తొడుగుకొని రాతేను. కుర్చీలమీద కూర్చొనుట గౌరవముకావని వారందరను క్రిందనే కూర్చుండిరి. మందిర మధ్య భాగమున అగ్ని కేడిక యువర్చబడి మంచి గంధపు చక్కణ సమిధము నెయ్యి కర్పూరము మున్నగు హోమద్రవ్యములు మొదలనే అర్చింపబడినవి. 6 గంటలకు పనికిదీక్షను పుచ్చుకొన గోసవారు వచ్చిరి. కుటుంబ యజమాని మధ్యకయను నాటివాడు పొతుగగునెట్లు గలవాడు. అతడు దోపిటి కట్టుకొని వచ్చెను. గెడ్డమును చివర యడిచేసికొనెను. అనిభాగ్య కేవలము పల్లెటూ హైందవాంగన. వయసువచ్చిన కొడుకు తిడ్డన. వెద్దకొడుకు హిందువులతెలయంతయు తెలియజేయుచుగొని గోహృదమంత శిఖను మాత్రమునుగొనెను. రెండవ కొడుకు చెన్నపురిలో హిందూధియు సాఫీకయి హైస్కూలులో చదువుచున్న విద్యార్థి. వయసు నుమారు 20 సంవత్సరములుండును. ఇంగ్లీషు కొద్దిగా మాటలాడగలడు. మరియిద్దరు చిన్న పిల్లలు. మొత్తము ఆరుగురు. వారందఱును క్రొత్త మల్లపంచలను కప్పుకొని మహాజనుల ఎరుటనిలిచి మేము హిందూమత దీక్షను స్వీకరించుటకు సిద్ధముగా మన్నాము యొకరివెకక నొకరు చెప్పిరి. కభ్యుల కలతాశ్చర్యముల మిన్ను మట్టినవి. పిమ్మట నా గార్డును కూర్చుండిరి. పంజాబునుండి వచ్చిన భవరామజీగారధ్వజ్యమునుహిందూమతముగూర్చియున్నది దేవదత్తనముగావించిరి. ఆయారుకుచేతులలోనున్నదక్షును పోసిరి. వారాడుదక్షులతో నాచమముచేసిమిగిలినదానిని చేతులకురాచుకొనిరి. వాచచాలలపాలుగలవారివలె నాచమించుట చే వారు బాలిం నుపామ్యదీక్షముగ నున్నను ఈ 15 సంవత్సరములనుండియు హిందూమత ధర్మములకే అలవాటుపడియున్నారని తోచినది. పిమ్మట చంపిం సమిధలతో నగ్నిప్రభయము జరిగినది. అవ్యయ్యము మంత్రములను చదువుచుండగ దీక్షితార్థులు కుర్చీలు. సమిధలు మున్నగు హోమద్రవ్యముల నాహుతు లొసంగిరి ఈహోమ మొకగంటకుపుజరిగినది. పిమ్మట సభ్యులకు యజ్ఞోపవీతములను మంత్రప్రసాద మొసరించి దీక్షార్థులకు పునఃపాకొసంగిరి. వారాజ్యుదములను ధరించి. హితి హోమోక్తుడు దీక్షిమహమ్మగ ప్రజ్వరిల్లుచుండెను. అవ్యయ్యులకు భవరామజీగారు సంస్కృతి మున మతబోధ గావించి. పిమ్మట కహాచంద్రావర్మగాన సహజ గంభీర వాగ్ధారణతో నాంగ్లభాష నుపన్యసించిరి.

హిందువులు క్రైస్తవ మహమ్మదీయ మతాలంబులగుటలవల హిందూసంఘమునకు గలదు సవరకములను వివరించిరి. క్రైస్తవ పుణ్య స్థలము చేయించినంత మాత్రమున హైందవులు క్రైస్తవులు కాగలిగినపుడు హైందవుల కేదయంత్రములు క్రైస్తవులను మహమ్మదీయములు మున్నగు వారిని హైందవులుగ నేల చేయవలెను. (హామ్యులులనును తిరుగుకొనుట నగుబలనకు అవ్యయ్యులవారికి దీక్షనొసంగక యుచేక్షించుటలవలన క్రైస్తవమత ప్రాచుర్యమునకుందరము పెట్టిగారు కట్టించెదరు. ఆంజాచల పెట్టి గారు కట్టించ దలచిన జంతు చికిత్సా శాలకు గూడ శ్రీవాసు పుణ్యదేవెనరు. నాటిసాయంకాలము పొరులు శ్రీవాసి తోటయందు కావించెదరు. నాటిరాత్రి జమిందారుగారు శ్రీవాసి విందుచేసెదరు. అందునకు పాశ్చర్యభారతీయ ప్రభులు సాహాయించెదరు. 20 వ తేదీ బుధవారమునా దుదయమున శ్రీవాసు ధారాకోటనుండి బయలుదేరి కరైకుడికి వెళ్లెదరు. అచట న్యాగశ్రమును స్వీకరించి బాంబర ఉత్పత్తిపాతశాలకును బాలికాపాతశాలకును పునాదులను చేసెదరు. 21 వ తేదీన ఉధురకును 22 వ తేదీన ఉదక మండలమునకును వెళ్లెదరు.

మున కవకాశము కలిగినది అని వర్మగా దువన్యసించిరి. ప్రతి వాక్యమునకును కరతాశ్చర్యములు చెలగుచుండెను. పిమ్మట దాని సారాంశమును గాడిచర్ల హరినాథశాస్త్రియ రావు ఎం.ఏ. గారు, అచ్యుతుని సీతారామయ్యగారు ఆంధ్రమున నున్యసించిరి. క్రిందటిసారి హిందూమత దీక్షను స్వీకరించిన మసిలాబాయిగారుగూడ నుపన్యసించిరి. రాత్రి 8 గంటలకు శుక్రియ ముగిసెను. ఈ కుటుంబ యజమానిని పేరు బాబూ సాహెబుగారు ఇతడు కర్నూలుజిల్లా ప్యాపలిలోనుపాధ్యా యుడుగానున్నాడు అతనికి బాలి ఈశ్వరయ్య యనియు అతని భార్యకు లలితాదేవి యనియు పేరిడిరి. అతని వెద్దకొడుకు నకు శంకరుడని చిన్న కుడిమండీయు పేరుగలదు. అతడు బంగారు నగలుచేయు కువారు రెండవ కొడుకున కిదివరకున్న భాదరు బతుకు పేరును మార్చి యిపుడు ప్రసాదరావు పేరిడిరి. పిల్లలకు రామ లక్ష్మణులని పేరిడిరి.

బానిసలు కోటిరెడ్డిగారుకు చెన్నా క్రొత్త భాను మూర్తిగారుకు మరి కొందరును గూడ సభకు వచ్చిరి.

కాకినాడ వార్తలు

చాచాభాయి నారోజీగారి వర్ధంతి- ఈ వర్ధంతిని జన పుటకు న్యాయవాది వెతురుమూడి రామానాథకవిలు వీ. ఏ. గారి ఆధ్వర్యమున క్రింద ఈ నెల 5 వ తేదీన లిటరరీ అసోసియేషను వారు సభచేసిరి. ఏ. ఆర్. హమ్మసామి అచ్యుత. ఎం. ఏ. ఎల్. టి గారు భారత పితామహుని జీవితమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. నారోజీగారికి వారు తంతివార్త సంతిరి.

కాననభటు నియోజకులైన మా॥ కె. ఆర్. వి. కృష్ణ రావు కె. నూర్యకారాయణమూర్తిగార్లు గౌరవించుటకు ఎన్. జియ్యన్న గారనువర్తముల విడుచేసిరి.

కాకినాడ తాలూకాబోర్డు:- ఇదివర కీబోర్డునకు వ్రా కొద్ది కేజీల బుర్రా నూర్యకారాళరావు గారు హావధ్యముగా నుండిరి. ఇప్పుడు వారియధి ముగిసినందున వాడు మరల నియో జింపబడగోరె. కాని దుగ్గిరాల జేశ్వరాజుగారు పోటీగా నిలచినందున జిల్లాబోర్డు వారిని కనకూలుగా నున్నందునను ప్రకారావుగాను వెళుక దగ్గిరి.

కేరళీయ ఆయుర్వేద సహజము:- వీరు రావుబాదరు ఎం. సి. కృష్ణవర్మగారు చేసిన నొక చికిత్సా గ్రంథమును కట్టించుటకు ముక్కుడా కవిల్లును గానా గారగు నీరర్మగారు కానీకి కట్టించుట నుండి నమాజమును 1000 విరాళ మిచ్చిరి తెలియచున్నది.

న్యాయస్థాన వార్తలు

ప్లానుల కాగితముల దొంగతనము:- పట్టికు ముక్కు కాఖలో గుమాస్తాగానున్న జుబుగోపాలనాయుడు కన్ననను వాని ద్వారా చిత్తు కాగితములతో కనిపి 2 కట్టలు ప్లానులు వ్రాయు కాగితములను దాటించెను. ఆసంగతి యాదిన మది యొక యువోగి వై అధికారికి తెలుపగా సంగి వైని కేసు చేయబడినది. 12 వ తేదీన విచారణ జరుగును.

కుర్రవాడు మోటారు నైకియనుపుట:- తునిస్సా మను 12200 పిల్లవాడు తనకు మోటారు నైకియను నడుపుట తెలియనని అన్యూరెన్న సుమిజస్తా) కృష్ణమాచార్యగారి తోచెప్పి ఈ నెల 9 వ తేదీన ఆ ఉపబడిలో మరియొక పిల్లగా నినిగూడ కూర్చుండబెట్టుకొను బండి నడపుటలో అలవాటు లేక దడబుట్టిచేతులుకట్టువదలి క్రిందకుదెను బుడికినివారికిని గూడబెట్టులుకలిగింది. వానియద కేసుచేయ గ 2 రూపాయలు జుర్రాగా విధింపబడినది.

ఒక పురోహితుడు దొంగతనము.

తంగాపూరులో భూస్వామి యగు బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు వివాహము నిమిత్తము చెన్నపురికి వచ్చిరి. ఈ నెల 5 వ తేదీన ఆ ఉప దైవ్యపాద శాస్త్రీయను పురోహితునితో మాటలాడుచు నేయి రూపాయలు వెలగల చేలియుంగరములను క్రింద బెట్టిమరదిగోపలికి వెళ్ళు గానాపొరోహితుడు వాని నపవారించి మరియొక యింటికిపోయి నిద్రపోవుచుండెను ఈసంగతి పోలీసుగారికి తెలుపగా వారు పొరోహితుని యుంగరములతో గూడబెట్టుకొని కేసుచేసిరి. పొరోహితునికి 2 వారములు బెట్టిమరది విధింపబడినది.

THE GREAT WAR.

Graphic Story of Zeppelin's Destruction.

GREECE ACCEPTS ALLIES' DEMANDS.

Somme Battle Continues Violently.

[Reuter's Agency.]

Air Raids.

Destroyer of the Zeppelin.

Awarded the V. C.

LONDON, September 5. Lieutenant. W. L. Robinson, Worcesters, attached to the Royal Flying Corps who brought down the Zeppelin on the 3rd inst. has been awarded the Victoria Cross. He attacked the Zeppelin in most dangerous and difficult circumstances and was flying for over two hours. Previously he had attacked another airship.

LONDON'S UNFORGETTABLE EXPERIENCE.

Graphic Story of Zeppelin's Destruction. Extraordinary Scenes.

LONDON, September 5. London's experience last night was unforgettable, though it was all over in twenty minutes. The approach of the raiders was heralded by the methodical searching of the sky by searchlights and then a distant boom as of thunder. The solitary raider was shortly afterwards picked up, and this was followed by an outburst of guns far and near, and the Zeppelin dashed to the shelter of the nearest cloud. In a few moments there came a dramatic climax. The whole of London seemed bathed in the light as of a brilliant five second sunset. Every steeple, chimney, and telegraph pole stood out clearly for a moment. Then came the inky darkness.

An eyewitness, who was in the immediate vicinity, gives a graphic account of the destruction of the Zeppelin. The airship dropped nose forward, and there was an appalling crash. The heat was tremendous after the gas flared up, and the wreckage burned for half an hour amid a continuous popping of machinegun cartridges. Bystanders were deluged in the wreckage and water.

It is stated that when search was made for the bodies the first was discovered lying beside a jammed machinegun. A piece of gold lace clinging to the ghastly rolled piece of human flesh represented the remains of the commander. All pieces of bodies, heads, trunks and limbs were carefully collected and heaped in the corner of a field and covered with tarpaulin.

Extraordinary scenes were witnessed at King's Cross and other stations in the afternoon when thousands besieged trains going to Enfield, and many were left behind. The roads leading northwards presented an unwonted spectacle of vehicles in procession a mile long, but there was little to be seen, as most of the wreckage had previously been removed. The photographs show that heavy parts of the machinery had to be dug out of the ground. The flare was seen for forty miles.

Sea Warfare.

10 Steamers Sunk.

LONDON, September 5. The following steamers have been sunk:—British "Swift Wings" "Kelvinia" "Duart" "Mascotte" "Strath" "Allan"; Danish:—"Farmatyr"; Dutch, "Zearend"; Norwegian "Gotthard" and "Setesdale".

British Front.

Heavy Fighting Continues.

LONDON, September 5. The British communique says:—North of Falfemont Farm we gained ground and heavy fighting continues in this portion of line. Enemy counter-attacks newly won position northwest of Mouquet Farm but was easily repulsed. There is nothing further to report beyond heavy artillery actions between Ancre and Somme.

French Front.

LONDON, September 5. PARIS.—The Communique says:—The battle on the Somme continued violently throughout the day with further advances. Fierce German counter-attacks against Combles were smashed with heavy losses to the enemy. The French south of the Somme rushed the enemy front over twenty kilometres between Barleux and Chaulnes also four kilometres near Chilly which was carried 3700 prisoners were captured. We made big progress east of the Forest outflanking hospital and farm and occupying the height west of Marrieres wood. To-day's captures included a dozen machineguns south of the Somme. French attacks were splendidly supported by artillery. The French captured German first line trench. On Barleux Deneecourt front and established themselves on the outskirts of the village of Berny. The village of Bayecourt was captured after a brilliant assault. Success in Chilly District gave the French possession of several strongly fortified lines. The French progressed east of Fleury. Fierce German attack gained a momentary footing in Chenois but the Germans were immediately driven out.

Italian Front.

Italian Communique.

LONDON, September 5. ROME.—It is officially announced that a powerful double enemy attack against Cauriol was arrested by

Alpini who counter-attacked with bayonets and dispersed the enemy with heavy loss. We made successful raids on the right bank of Vojussa in Albania.

Great Britain.

Obituary.

LONDON, September 5. The death is announced of Colonel Duncan Campbell M. P. and of Colonel Dupaty Declain well-known in connection with the Dreyfus Case.

Greece.

Greece Accepts Allies Demands.

LONDON, September 5. ATHENS.—Greece has accepted the Entente's demands in their entirety. The control of Postal and Telegraphic communications begins on the 3rd instant.

AFRICA.

We continue to pursue the main German forces south of Mrogoro. The main body of General Scouts is near Matombo on the eastern slopes of Uluguru mountains. Smaller forces are pushing southwards through hills whilst westward our mounted troops are pressing southwards to Fords over Ruaka river in co-operation with a detachment of General Vandevanter's second division which has reached Kikumi. General Morthey has reached Neuringa and is proceeding to Mahenge whither all remaining German forces are endeavouring to retreat.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Bombay.

Plague in Poona.

POONA, September 5. Plague appears to be making steady headway in Poona ever since the season began. There were 9 cases, of which six proved fatal in July. 23 cases in August of which 15 ended fatally, while up to date in September there have already occurred 25 cases and 14 deaths. Mrs. Beedham, wife of Mr. Beedham, Patiala trainer, died of plague this morning. Mrs. Hoyt, wife of Mr. Hoyt, another trainer, is under treatment at the General Plague Hospital. These are the only European cases reported to date.

Bombay Quadrangular Cricket.

BOMBAY, September 5. In the Quadrangular Cricket Tournament to-day the Mahomedan eleven with last night's 58 to their credit and eight wickets in hand sent in Usuf Beg and Aziz overnights not out to face the Parsi attack. The game proved a disappointing one the side being all out in one hour and fifteen minutes time for a total score of 113. Thier was nothing noteworthy although much was expected from the Moslem eleven except the brilliant batting displayed by Usuf Beg who punished the bowlers as he pleased hitting seven boundaries in his 58.

United Provinces.

Municipal Councillors Resign Seats.

ALLAHABAD, September 5. All the six Hindu elected members of the Moradabad Municipal Board including the senior Vice Chairman handed over resignations of their seats on the Board to the Chairman on Monday. Five of them have resigned as a protest against the Jahangirabad Amendment and the sixth has not assigned any reasons.

Ajodhya Raj Case.

ALLAHABAD, September 5. The hearing of the Ajodhya Raj case before Rai Bahadur Babu Jagat Narain Additional Judge, Fyzabad, which commenced in November last was concluded this week. Mr. Saroda Charan Mitter of Calcutta appeared for the claimant to Ajodhya Raj and Messrs. Wallach Durga Charan Bannerjee and Lalit Mohan Bannerjee appeared for defendants. It is expected that judgment will be delivered when the court reopens after Dasara Holidays.

BRIEF TELEGRAMS.

The opium sale to-day at Calcutta realized 24½ lakhs against 25½ lakhs last month.

The Reform Committee of the Moslem League and Indian Congress Committee will meet in Calcutta on the 30th instant, to discuss matters relating to the reform scheme.

Latest Telegrams.

Further Details.

LONDON, September 5. LATER.—Lieutenant Robinson was scouting when searchlights revealed the Zeppelin. He followed the invader for twenty miles and then signalled to anti-aircraft guns to cease fire. Guns stopped within half minute whereupon the interloper accomplished his glorious exploit. The hero narrowly escaped the flaming debris. Lieut Robinson is twentyone years old and was born at Polibetta, India.

Mr Balfour on the Strength of the Navy.

LONDON, September 6. Speaking at Glasgow Mr. Balfour said that since the outbreak of the war the fleet had increased absolutely in numbers, power and efficiency and to the best of his belief compared with our opponents capital ships had increased relatively. We were much stronger in capital ships. Cruisers and Destroyers than we had been before the war.

LONDON, September 5. It is officially announced that an important part of one of the Zeppelins which made raid on the 3rd inst. has been picked up in the Eastern countries. This airship undoubtedly suffered heavily from gunfire. The airship which was felled near London was also heavily and accurately fired on but it has been established beyond doubt that the main factor in its destruction was Lieut Robinson's aeroplane which attacked it with the utmost gallantry and judgment and brought it down.

PARIS.—This afternoon's communique says:—Strong enemy counter-attacks between Combles and Le Foret have been repulsed with heavy losses by artillery and machinegun fire. German attacks east of Bellay Belloy—En—Santerre have been repulsed. Bad weather has hampered operations on the Somme. We are organizing our new positions. We have taken hundred prisoners east of Belloyensnaterre and fifty between Fleury and Lechenois. Enemy attack South-East of Thianmont wor has been completely repulsed.

The Communique from Salonika says that there has been intermittent cannonade on the whole front. There has been no infantry fighting.

The Russian Communique says:—In the direction of Vladimir Volynski between August 31st and September 2nd we captured 115 officers and 4514 men and a quantity of guns. Our advance in the Carpathians continues and several more heights have been taken. The first encounter with the Bulgarians occurred in Dobrudja on the 4th inst. when enemy were sabred.

This afternoon's communique from General Haig says:—We advanced to 1500 yards east of Guillemont. We have obtained footing in the Leuze Wood. Enemy's defence on thousand yards front in the vicinity of Falfemont has been captured.

To yesterday evening our prisoners exceeded thousand. Fighting at Ginchy continues. During Sunday hostile aircraft showed great activity and fighting in air was continuous. Enemy aircraft was forced to remain miles in rear of the enemy lines and entirely failed to interrupt the work of our machines. On two separate occasions our machines fired on troops. Three hostile machines were brought down seemingly wrecked and many others were driven down damaged. One of our machines destroyed kiteballoon; two of our aeroplanes are missing. The British official message from Salonika says that nothing important has occurred.

OOTACAMUND, September 5.

Mr. F. R. Hemingway is granted privilege leave for six weeks on relief by Mr. H. T. Reilly, who is appointed to act as Collector and District Magistrate, Tinnevely.

Bombay Share Market.

BOMBAY, September 5. There was violent fluctuations in the market to-day and the rates were unsettled. Centrals closed at Rs. 2545. Colaba Land mil. shares were unchanged at Rs. 1450. Crescents touching Rs. 220 closed at Rs. 212½ and Currumbhoy advanced to Rs. 425 but closed at Rs. 417½. Davids declined to Rs. 630. Fazulbhoy touched Rs. 780 but closed at Rs. 755. Indore Malwas were firm at Rs. 500. Indian Bleaching improved to Rs. 240 but closed at Rs. 235. Kohnoor were firm at Rs. 790 and Madhowsjis at Rs. 1660. New Great were neglected at Rs. 195. Phoenix were neglected at Rs. 220. Standards declined to Rs. 1760 and Swadeshis were steady at Rs. 1940. In Bank shares the Bank of Bombay declined to Rs. 1565 and Bank of India to Rs. 73. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were firm at Rs. 1200. Tata Iron and Steel ordinary declined to Rs. 327½ deferred were steady at Rs. 1440. Tramways were in demand at Rs. 340. 3½ per cent Government paper stood at Rs. 75 and 4 per cent at Rs. 97½. 4 per cent conversion loan ex-warrant at Rs. 91 and warrant at Rs. 11.

Weather Report.

SIMLA, September 4. The monsoon continues extremely weak, but there are indications of its revival in the Peninsula and South Burma. Rainfall has been nearly general in Orissa, Konkan, Bombay Deccan and Malabar and local in Lower Burma, Assam, Bengal, Upper Sind, Central India west, Mysore and Madras Deccan. A few falls also have occurred in Upper Burma and Central Provinces.

Principal amounts are:—Moulmein 2 inches, Rangoon and Jalpaiguri 1½, Darjeeling 2, Bhasore and Falsa Point 1, Jacobabad 1½, Nagpur, Ratnagiri, Malegaon, Ahmednagar and Poona 1, Karwar 4, Bijapur 2 and Cochin and Mercara 1½.

FORECAST:—Increase of rain in the southeast of the Peninsula.

The Viceroy's Council. HIS EXCELLENCY'S SPEECH.

Questions and Answers.

MR. SETALWAD'S BILL.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT.)

(By Wire.)

SIMLA, September 5.

The first meeting of the autumn session of the Imperial Legislative Council was held this morning in the Council Chamber in the Viceregal Lodge. His Excellency the Viceroy presiding. There was a very large number of visitors, among whom were H. E. Lady Chelmsford, Lady Errington, Sir Harcourt Butler, Sir George Roeskeppel, Sir William Vincent, Rajah Sir and Rani Lady Harnam Singh, Mr. S. R. Das, and the Hon'ble Sardar Gijjan Singh. There was a good attendance of members, and among absentees were Sir Ibrahim Rahimtullah, Mr. D. E. Watcha, Nawab Ali Chaudhuri and Rajah of Muhamudabad.

After the members had taken the prescribed oath of allegiance the Hon'ble Sir Reginald Craddock laid on the table a statement showing by provinces the total strength and cost of the Criminal Investigation Department for each of the years 1904-05, 1911-12, 1912-13 and 1913-14, which was promised in reply to a question asked by the Hon'ble Khan Bahadur Mir Asad Ali Khan on the 31st March 1916.

INTERPELLATIONS.

At to-day's meeting of the Imperial Legislative Council Sir George Barnes replying to Mr. M. B. Dadabhai's question re the appointment of Boards of scientists for the development of Indian industries said: The Government of India believe that the industrial development of Germany has been due in part to the researches by scientists employed by the owners of German industries establishments. So far as they are aware, these scientists were in all cases paid by the owners of the industries concerned and not by the State. They have no information with regard to the institution of boards of scientists such as are suggested in the first part of the question. With reference to the second part of the question, the Government of India propose to await the report of the Indian Industrial Commission.

Replying to the Hon'ble Mr. M. B. Dadabhai's question re the Government of India Amendment Bill, the Hon'ble Member said: The Government of India were consulted in regard to the provisions of the Government of India (Amendment) Bill which has now been passed by Parliament. It is not intended to lay on the table the correspondence which passed on the subject between the Government of India and the Secretary of State in Council.

H. E. THE VICEROY'S SPEECH.

The following is H. E. the Viceroy's speech at the Imperial Council meeting to-day:

I regard it as a privilege to be able to welcome here to-day the third Imperial Legislative Council since the reform of the Council under Lord Minto. I, as a new Viceroy, meet a new Council, and I have every hope and confidence that in the days before us we shall work together for the good of India in a spirit of co-operation and good will. For my part I can assure you that it is my earnest desire to maintain unimpaired those harmonious relations which have always existed between the Council and my predecessors, and I lay great store on enlisting your help and I am emboldened to believe that the help will always be forthcoming.

In welcoming you to-day I should like to refer to the absence of one who has long assisted in your debates, being, I am informed, the most senior member of the Council. I refer to Sir Gangadhar Chitnavis, who has sat in this Council for a period of about 12½ years. We shall all, I am sure, regret that he has felt unable to embark on a further term of office amongst us.

Army's Representative in Council.

Under the present constitution of our Council the number of nominated seats which I can dispose of by nomination is very small, and the exercise of this power has given me much anxious thought and consideration. I have weighed with the utmost care the claims and needs of the important communities and classes who can only be provided for by this method. There seems to me, however, to be one class which at this juncture has pre-eminence to furnish a representative to this Council. Its great needs in the battlefields of the Empire, its loyalty under circumstances often of great strain, and its patience under climate and other hardships have earned a right to our gratitude and affection. I refer to the sword arm of our Indian Empire. His Majesty's Indian Forces. It was, therefore, a great pleasure to me to be able to find a representative of the army whom I could nominate to this Council in the person of that gallant soldier and distinguished officer Subadar-Major and Honorary Captain Ajab Khan, Sardar Bahadur, I. O. M., who has taken his seat here for the first time to-day. I need hardly say that it is with great regret that I find myself, in consequence of this nomination, unable to secure representation of this Council of other communities. It is a question for consideration, I think, whether the Viceroy's powers of nomination should not be further enlarged.

ORDINANCES DEALING WITH ENEMY TRADE.

I should now like to give a resume of the more salient features of interest since the last meeting of the Council. I have on two occasions exercised the powers conferred on me by Section 72 of the Government of India Act 1915 and by Ordinance. Both of these ordinances deal with urgent situations created by the war. The first, the Import and Export of Goods Ordinance of 1916 confers very wide but necessary power to check the machinations of our enemies in respect more particularly of their endeavours to trade through neutral countries. The second, the Enemy Trading Ordinance, 1916 amplifies our control of trading

in this country by the subjects of the enemy countries, whether directly or by more subtle means, and confers upon us powers which, I hope, will enable us to eradicate the taint of German and Austrian influence in the commerce of this country. Both measures are in pursuance of the general policy laid down by the Imperial Government, which emphasises the fixed determination of all our dominions not to allow the re-establishment, after this terrible war, of the dominating influence which our enemies have so astutely achieved for themselves in many parts of our commercial world. As you are aware, ordinances of this kind are limited in duration, and we are asking you at the very earliest opportunity to confirm my action by embodying as Acts of this Council the emergency measures taken in the period intervening between the last and the present session.

OTHER LEGISLATION.

As to the other legislation that will be presented for your consideration, it will be of the usual type dealt with in our September sessions. Such of it as we shall ask you to pass into law is, in our opinion, non-controversial and unimportant in character, and in so far as we deal with more important measures we are taking the opportunity afforded us by this session of advancing them a stage postponing their consideration for our fuller session at Delhi in the cold weather.

I turn now to discuss briefly the proposals for legislation which, for one reason or another, cannot be undertaken immediately, but with which progress has been made since this Council last met. As you are aware, it was decided to postpone further consideration in the Council of the Criminal Procedure Code Amendment Bill which was introduced in March 1914, until after the war, but, following the precedent taken with success in the case of the Bill for the revision of the Civil Procedure Code in 1907, and in order that the matter may be ripe for your consideration when the time arrives I have decided to appoint a small Committee to settle definitely the shape in which the measure will eventually be brought before this Council. The Committee, on which the legal representation will be particularly strong will be presided over by the Hon'ble Mr. Lowndes and will assemble in Simla about the middle of this month.

Another measure which is to come under consideration is the general revision and consolidation of the Court Fees Act of 1870, which experience has shown to be out of date and defective. A draft Amending Bill has now been prepared and circulated for the views of the Local Governments. The very difficult and important question of usury is under consideration of my Government. The Local Governments have given us their views on the various suggestions put forward to meet this crying evil, and I hope to be in a position shortly to announce the conclusion eventually reached.

Action Taken on Recent Resolutions.

Those of you who were members of the last Council will be interested to hear the action taken, since it broke up, on the resolutions brought before it. We consulted the Local Governments and Administrations on the subject matter of the Hon'ble Mr. Dadabhai's resolution for the amelioration of the depressed classes of this country. We have commended to the notice of the same authorities Dr. M. N. Bannerjee's resolution suggesting the advisability of establishing institutions for the purpose of giving medical students a special course of training in the vernacular so as to qualify them for ordinary medical practice in rural areas and, in accordance with the resolution moved by the Hon'ble Khan Bahadur Mir Asad Ali Khan, we are investigating, in consultation with Local Governments, the possibility of placing the ancient and indigenous systems of medicines on a scientific basis and of adding to their usefulness. In the latter connection you will be interested to know that a site has been granted on favourable terms to the Anjuman-i-Tirola for the construction of the Unani-Tibbi College at Delhi.

Lastly, as a result of discussion in this Council at its last session, we are arranging for experiments in the improvement of vital statistics, and for the investigation of malaria problems in Bengal. I have corresponded with H. E. the Governor of Bengal on this latter question and the Hon'ble Member in charge of the department discussed it with Lord Carmichael when he was in Dacca the other day. It is impossible to exaggerate to the importance of this question, and I hope that we shall be able in due course to formulate measures to deal with it as a result of these experiments.

INDIAN MANUFACTURES.

The decision to appoint a commission to examine the question of the expansion and development of Indian manufactures and industries was announced by Sir William Clark while speaking on Sir Ibrahim Rahimtullah's resolution in this Council on the 21st March last. Since that date the Commission has been formally constituted under the Chairmanship of Sir Thomas Holland, and it will assemble in full strength next month. Sir Thomas Holland, who arrived in May last, has, in the meantime, been conducting the necessary preliminary enquiries, and is at present touring in the different provinces to prepare the ground for the investigations of the Commission. The Government of India have every hope that the work of the Commission, a very strong one, will result in the stimulation of the existing industries and the foundation of others and the increase of the material prosperity of the people of India.

TRADE AFTER THE WAR.

The Government of India are giving their very careful consideration to the question of trade after the war.

TELEGRAMS.

They are examining in detail such heads of the export trade as were before the war wholly, or mainly, controlled or directed by enemy interests, and are also paying attention to certain other items which might possibly become so in future. For imports and exports they are collecting the information necessary for the fuel and proper presentation of the case for India, which will at no distant date have to be laid before the Imperial Conference on trade after the war, and at this Conference we have the Prime Minister's and the Secretary of State's assurance that India will be represented and taken into consultation with all the other parts of the British Empire.

Emigration to the Colonies.

One of the most important questions now occupying the attention of my Government and of Provincial Governments, whom we have addressed on the subject, is that of a scheme to be substituted for indentured emigration, as it is sometimes described. This is perhaps hardly a correct way of putting it, as it implies that we are trying to work out a scheme for the purpose of supplying labour to the Colonies, whereas the scheme we are contemplating relates to a very different matter, viz. the control of the operations of persons so engaged. Labourers have a right to emigrate if they wish, and it would be very unwise and very undesirable on our part to prevent them, and we are therefore trying to devise arrangements which will secure that recruitment in this country is conducted under decent conditions, that a proper ratio will be maintained and that on arrival in the country of their destination, they will be properly treated, allowed to engage themselves on terms at least as free as those obtaining at present in the Malay Peninsula, where a labourer can leave his employer by giving a month's notice. These are the conditions which, in our letter to local Governments, we explained, are regarded by the Government of India as necessary for a satisfactory system of emigration. I think it will be clear to all who have studied the question that the Government of India would be departing gravely from its duty if it allowed emigrant labourers to leave this country without proper protections and safeguards. There are a certain number of labourers, I believe a very small number, who emigrate as genuine free labourers, that is to say, unassisted by pecuniary help and uninvited by any interested agency; but if we can confine ourselves to the abolition of our existing indentured emigration, a position will arise in which parties interested in procuring Indian labour will be free to induce labour to emigrate by pecuniary help under any conditions they like, so long as the labourer does not go under indenture. The abuses likely to arise out of such a state of things would be very serious. I need only refer to the state of affairs which existed before the amendment of the Assam Labour and Emigration Act in connection with that so-called free labour. The consequence of this system was, as Sir Charles Rivaz put it in his speech before the Legislative Council in 1901, that a horde of unlicensed and uncontrolled labour purveyors and recruiters sprang into existence who, under the guise of assisting free emigration, made large illicit gains by inducing, under false pretences, ignorant men and women to allow themselves to be conveyed to Assam. These emigrants were, it is true, placed under labour contracts on arriving in that province, but the abuses complained of were in connection with the recruitment not with the contract. Similarly, when the system of indentured emigration first arose in India, the only precaution required was that intending emigrants should appear before a Magistrate and satisfy him as to their freedom of choice and their knowledge of the conditions they were accepting. It was shown in a report submitted in 1840 that abuses undoubtedly did exist in connection with recruitment in India, abuses which the constantly increased safeguards provided by successive acts of the legislature were designed to correct. Uncontrolled recruitment cannot, it is clear, be permitted under any circumstances. Lord Hardinge promised, and I associate myself with him, to deal with certain points raised by my Hon'ble friend Pundit Madan Mohan Malaviya during the last session of the Legislative Council. These points were the better supervision of colonial recruiting in India, the insertion of information regarding the penal conditions attaching to the labour contracts in the indenture signed by the intending emigrants, and the undesirability of labourers in the colonies being compelled to do work repellent to their caste ideas and religious beliefs. Regarding the first matter, we have already consulted Local Governments very fully when seeking their views we took the precautions which will be required after the abolition of indentured emigration. As to the second point, you are no doubt aware that Fiji has now abolished imprisonment for labour offences, and other colonies are arranging to follow suit, but there will still be certain provisions remaining which, we think, should be brought to the notice of the intending emigrants, and we have arranged to do this as soon as the various colonial legislatures concerned have passed the amendments to which I have alluded. We have also asked the Secretary of State to press the third point on the attention of the Colonial Governments concerned. I should like to say just one more word about the reference we are making to Local Governments. The conditions under which we are to allow labour to be recruited in India and under which it should be employed in the colonies, are peculiarly matters on which Indian public opinion has every right to be heard and on which we desire its full expression as an aid to us in formulating our proposals. We have, therefore, asked the Local Governments to consult private persons and associations, who are specially interested in or have special knowledge of this important question, and we hope that the case which we shall be able to put forward for the discussion which will shortly take place on this subject in London, will represent not only the result of our own experience and judgment, but the views of the most intelligent sections of the Indian community.

Financial Powers of Local Governments.

As was indicated in Sir William Meyer's speech (paragraph 88) introducing the last Financial Statement, the Government of India have for some time past had in view a clearer definition and an enlargement of the financial powers of the local Governments and of authorities subordinate to these. There was general agreement as to the desirability of an advance in this direction, but considerable difficulty was found in determining the manner in which the general principle of decentralisation should be applied. The practical impossi-

TELEGRAMS.

bility of defining the powers of every authority in India and of compelling an exhaustive statement of such power will be readily appreciated. On the other hand, the Secretary of State was unwilling to concede to us any general powers of delegation and re-delegation. I am glad, however, to say that we have made substantial progress. In the case of Provincial Governments, the Secretary of State has assented to the principle that their financial powers of sanction and control of provincial expenditure can properly be placed in a position of substantial equality with the powers of the Government of India in respect of imperial expenditure. The extended powers with which Local Governments have been invested in pursuance of this policy have been defined in a resolution recently issued. We hope that as a result there will be a considerable diminution in the occasions on which it will be necessary for Local Governments, to refer to the Government of India in regard to matters that may with advantage be settled locally.

In the case of the further delegation of powers to other authorities subordinate to the Government of India as well as to the Local Governments no such simple solution offered itself, but we have obtained the Secretary of State's general approval to the following arrangement. Broad fundamental rules will be laid down specifying for each class of security the limits within which powers may be delegated to them. The precise degree of delegation will then be settled by the Government of India for Imperial Departments and by the Local Governments for provincial on the merits of each case. It will for example, be optional for the Local Government in any particular place to delegate or not to delegate any. If it does delegate a given power it can impose such conditions as it may consider necessary. Detailed rules to give effect to these arrangements are now before the Secretary of State, and we hope that they will soon be sanctioned.

GOVERNMENT OF INDIA ACT.

I ought perhaps to refer to the legislation which has been undertaken in Parliament to amend the provisions of the recent Government of India Act. With regard to one of the clauses of the Bill that was introduced for this purpose, some feeling has been evoked in this country, but as I have no desire to enter into the controversial aspect of the case I will content myself with saying that the clause has now been definitely held over for further consideration after the war.

THE RAILWAYS.

The need for economy and the shortage of officers owing to the war have necessarily restricted the activities of those departments of the Government to which we look for material progress. You will, however, I think, agree with me that the thanks of the whole community are due in these days to the Agents of our railways for their energy and resource in coping with the very difficult task that has been set them. An increase of traffic has taken place, due in the main to the diversion to railways of the whole of the coal-traffic between Bengal and the western ports through the shortage of sea freight. In normal times so many additional facilities could have been provided rapidly to deal with the new situation. In the present circumstances not only have our activities been restricted by financial considerations, but, owing to the war difficulties in obtaining materials have been well-nigh insuperable. Thus additions to the rolling stock have been out of the question, and we have had much to do even to keep the existing stock in good order. Again, the attention of railway administrations has not been devoted solely to railway work. Besides the manufacture of shell, a great deal of military work of a miscellaneous character has devolved upon the railways. The staff, too, has been depleted by the war, the railways having given up 350 officers and 1,500 subordinates for military or employment on railway work overseas under military control. Notwithstanding these manifold difficulties there has been no serious breakdown of internal or external trade. This has been due chiefly to the whole-hearted endeavour of each railway administration to co-operate with others for the public good and to the valuable assistance which has been given to railways by the commercial public.

TO MEET RAILWAY CONGESTION.

We are not unmindful of the future. The danger is still with us. We have taken counsel with the representatives of trade interests and a conference was convened in July under the presidency of the Hon'ble Member in the Railway Department to discuss the whole situation and make sure that no method of alleviating congestion was overlooked. Still the prospects at present are not altogether favourable. The outstanding need is that advantage should be taken of the slack season to increase the stocks of coal throughout the country. But the difficulty unfortunately arises that conditions in the coalfields preclude large railings at this time of the year owing to harvest operations and this may interfere with the building up of stocks. We are all alive however to the needs of the situation. The raising of coal is no doubt presently increased. Before the pressure comes on us again the capacity of our lines will have improved and it is not unreasonable to hope that with the hearty co-operation between the railway and the commercial public, evidence of which was a pleasing feature at the Conference I have mentioned, we shall be able to cope with the traffic during the next cold weather.

AGRICULTURAL INDUSTRY.

The activities of the departments administered by the Department of Revenue and Agriculture have also been restricted both by the need for economy and the shortage of officials. Not only have the services of a considerable number of officers been placed at the disposal of the military authorities but it is at present difficult to obtain suitable recruits especially for the forest and agricultural departments. We have lately, however, been able to secure the services of two experts from Home to conduct special investigations. One of these is studying the problem of reviving the trade in natural indigo. If he can devise a means of standardising the natural product in a form which will enable it to compete with the German synthetic dye it is to be hoped that the planting will adopt some co-operative system of manufacture and marketing, and thus place this once profitable industry on a sound basis for the future. A tanning expert has also recently arrived with a small extract plant and is engaged on an investigation of the tanning materials yielded by various forests in India with a view to preparing tanning

TELEGRAMS.

extracts for trial on a commercial basis. If his researches prove a success not only will the Forest Department obtain a new source of income but the tanning industry may be expected to develop on a large scale and to produce good leather from the enormous quantities of hides which are at present exported from India in a raw condition. Sir Leifroy's enquiries into the silk industry were interrupted by a visit to Mesopotamia where he did valuable work in organising measures for the destruction of flies and vermin, but he has now returned and resumed his investigation. It is hoped that they will result in a considerable revival of this historic industry. Without forestalling his report I think I may say that he will show that large parts of the country, especially the submontane tracts, are suitable for the production of the silkworm which cannot thrive in the arid heart of the plains. It is equally important to know the areas which are unsuitable so that efforts to develop the industry may be concentrated in those tracts which offer best prospect of success. The Hon'ble Mr. Hill explained at the discussion of the financial statement last March that the present period of comparative inactivity is being utilised for the preparation of schemes especially in connection with agricultural development when more favourable conditions recur. It is my hope that those schemes will bear bountiful fruit during my term of office. The success of the researches at Fusa in selecting improved varieties of various crops especially of wheat, has demonstrated the possibility of getting a vastly increased yield from indigenous species. There is room for many more workers in this field, and in course of time every large province should have a competent staff to work out local problems. There is equal room for expansion in the work of demonstrating the results of these researches. The Indian cultivator has shown himself quite ready to adopt improved methods as soon as he is convinced of their utility and I look forward to a time when demonstration farms will be spread all over the country bringing the practical results of scientific research within the reach of the agricultural masses. The improvement of agriculture besides bringing prosperity and contentment to the majority of the population of India will provide a worthy career for the young educated Indian who desires to serve his country, but does not always find the best way of doing it. The recommendations of the Conference on agricultural education, over which the Hon'ble Mr. Hill presided last February have been considered by the Government and have recently been referred for the opinions of Local Governments. The conference dealt among other matters with the question of reforming the system of education in our agricultural colleges. One of the chief needs of those colleges is to attract suitable students. The development of agricultural farms should tend to effect this object, but more farms can only be opened as men become available to manage them. Agricultural education and development are thus interdependent. I should like, from my personal experience in Australia, to lay stress on this. Agricultural colleges and demonstration farms have played a great part in the development of the agricultural industry in that country, and though the farming community is notoriously conservative it has through these means been awakened to the possibilities opened out by science. I should like to impress this further fact on Indian parents when they are planning the future of their sons. They might well pause to consider whether instead of sending them to join the overstocked market of the legal and literary professions it would not be better to turn their attention to the possibilities of employments in scientific agriculture. As the department expands it will afford greater opportunities of advancement and the man who elects this service may work for himself and at the same time contribute to the prosperity of his country.

P. W. D. ORGANISATION.

I think it will interest the Council to hear that we had under consideration at present the question whether it is not possible and desirable, with due regard to economy and efficiency, to make certain radical alterations in the organisation of our Public Works Department on the road and buildings side. As the Council is aware, the great bulk of the construction and repair work of public buildings to all classes, however unimportant, is at present done through the official agency of the Public Works Department. It seems to us not unreasonable to suppose that a good deal of the work of this character could be devolved upon an agency other than the Government public works agency under the control of local bodies. While side by side with delegation to local agency a stimulus might be private enterprise on a larger scale in connection with contracts. If this be found feasible it will of course follow that the buildings and grounds branch of our public works Department will eventually be susceptible of considerable reduction in establishment, since its functions apart from the larger public buildings will be in the main inspectorial. It is not merely on the score of economy that this change is under consideration. We feel that there is scope for every considerable improvement in our Engineering Colleges and that if highly competent Engineers were turned out by these institutions there is no inherent reason why the graduates for those colleges should not be able to enter upon private practice either as architects or civil engineers, thus gradually building up what at present is almost absent from India a body of qualified engineering experts whose knowledge would be available on a much larger scale for private contracting firms. It is to be realised that this question is one of great intricacy and importance and requires very careful examination. I do not, therefore, promise to discuss the matter now in greater detail. Indeed at the present moment it would be undesirable as we have proposed for the Secretary of State's approval that the whole question be examined by a committee specially appointed for the purpose who will investigate conditions throughout India and report to us upon the possibilities of change in the directions I have indicated here. Again I would suggest the possibility of outlets for the youth of India other than those found in the legal and literary professions.

THE SPHERE OF EDUCATION.

In the sphere of education the influence of the war has been very apparent. The Provincial Governments have, as the Council is aware been forced by the financial situation to restrict their educational programmes and the Government of India have for the same reason been unable to assist them with increased grants. We have however brought under their consider-

TELEGRAMS.

ation three classes of educational effort in which some progress may suitably be made when better times recur. We have in the first place consulted Local Governments and the public on the lines which should be followed in the important matter of the development of female education, especially in its primary phases, one of the most important and most difficult of the problems which have to be faced in the near future and one which I could wish that we were better prepared to meet. We have also drawn attention to the claims on Government assistance possessed by institutions for the instruction of the blind and the deaf and dumb, and lastly we have placed before the Provincial Governments the necessity of maintaining more systematic arrangements than at present for securing an adequate supply of properly trained teachers, perhaps the most vital requirements in our educational system to-day. Since we last met moreover two new universities have come into existence one at Benares and one at Mysore, and much consideration has been given to the pending proposals for the institution of new universities at certain other centres. The rules for the grant of scholarships in England have at the same time been consolidated and improved, and we have had correspondence with the Secretary of State on certain aspects of the complaints, which have from time to time been made regarding the facilities for Indian students in England. I was glad in connection with this question to be able lately to announce the constitution of a special delegation at Oxford and an inter-collegiate committee at Cambridge for the express purpose of meeting the need of Indian students, whose numbers at the two universities seemed to have troubled in the last ten years.

In matters connected with local self-government I may note that in view of the position assumed of recent years aliens in certain of our towns we have found it necessary to ask Local Governments to ensure that in future aliens shall have no right to vote for election to or to sit upon Municipal or District Councils in the country. In several provinces there are measures of importance relating to Municipalities and District Boards which have been for some time under discussion. To one of these, the United Provinces Municipal Act, I have recently given my assent and this measure quite apart from the special provisions regarding communal representation, which have attracted so much public attention, may be said to mark a very real and important step in the direction of self-government in local affairs.

FOREIGN AFFAIRS.

Turning to foreign affairs I am happy to be able to state that the relations between His Majesty the Amir of Afghanistan and the Government of India continue to be of the most cordial and friendly character. His Majesty, I need hardly tell you, is scrupulously observing the neutral attitude which he guaranteed at the beginning of the war, and has since reaffirmed. On the Northwest Frontier the tranquillity to which my predecessor alluded in his last speech in this Council has happily been maintained. This almost unprecedented calm on this usually restless border is due partly to the attitude of His Majesty the Amir, partly to the punishment inflicted last year on the few aggressive sections, but chiefly to the good sense and loyalty of the tribes as a whole, who have now realised that this war involves no menace to their religion as they were at first falsely led to believe by enemy agents and interested schemers. Not that our enemies have entirely abandoned their campaign of religious misrepresentation but I have every confidence that false promises of these mischief-makers will now fall on deaf ears and that our tribesmen will not again be tempted to turn in mistrust against a Government whose avowed policy has been to respect and safeguard the religion of its peoples and uphold the standard of religious freedom.

The relations between His Majesty's Government and the Government of Persia have never been more harmonious. In realisation of the unity of purpose which animates both, the Persian Government have invited and welcomed our assistance in the raising and training of a Persian force to purge the south of the Persia of German intrigue and to police the main trade routes leading to the sea. And with this assistance which we on our part were glad to be able to afford them the Persian Government I am confidently assured, will be enabled to bring back the blessings of order and prosperity to the southern provinces, and thereby to draw still closer those bonds of commerce, which from time immemorial have knit India and Persia together.

INTERNAL SITUATION.

I now turn to consider the situation in this country. In spite of the machinations and intrigues of our enemies India's loyalty remains as steadfast as in 1911 when the outbreak of hostilities led to that conspicuous and ever memorable wave of enthusiasm for the cause of the Empire and its Allies, which swept from one end of the country to the other. In Bengal where political dacoities and dastardly murders of Indian police officers still continue, the position has given and is giving us all cause for anxious thought. We are in consultation with the Local Government closely considering the situation and in particular we are endeavouring to elucidate the causes of this sinister development in what was at one time a most peaceful province. As a measure of immediate and practical relief we have taken important steps to strengthen and protect the police force, which is engaged in maintaining law and order, but we are not unmindful of the necessity for finding remedies which will go to the root-cause of the evil. I do not intend to enter into further details to-day and will leave the subject with the remark that I feel sure that you will all agree that it is impossible for the Government to tolerate the indefinite continuance of dangerous activities which strike at the foundations of all constituted authority.

It is in pleasant contrast that I turn to the situation in the Punjab where a peace which was momentarily disturbed by a handful of returned emigrants, who turned themselves after their absence entirely out of sympathy with their own countrymen has been satisfactorily restored. While speaking on the subject of the Punjab I would like to say with what gratification I received and I am sure its officers and people did, the sanction of the Secretary of State to the creation of a High Court at Lahore as soon as the termination of the present war makes this possible.

The War.

The last subject with which I shall deal to-day is the war. You must all of you be conscious that the last session of this Council a great change has come in the military situation in the main theatres of

TELEGRAMS.

The chief features of that change, I shall presently attempt to describe, but first I wish to deal with events in a larger theatre of war, Mesopotamia, in which India is very closely interested, and where owing to difficulties of country and climate our forces have been subjected to great hardships. The gallant garrison of Kut reduced to the last extremity had perforce to surrender before relief could be afforded, but the stubborn resistance offered under adverse circumstances and the spirit displayed by both the Commander and his men, British and Indian, will ever be memorable. During the not very long months active operations in Mesopotamia have not been undertaken, but our occupation of enemy territory has been further consolidated and expedited guided which will assist our commanders when the campaign again develops. The Hon'ble Members will doubtless have noted that the conduct of the campaign in Mesopotamia has lately been the subject of criticism in Parliament and the Press, and that the Government of India and its Army Department have been blamed for certain failures in the administration, which are alleged to have occurred in that country. As the whole question is about to be investigated by a Royal Commission the present time is not opportune for a discussion of the case. I would, however, suggest that there is another side to the picture.

India's Great Contribution.

We have in fairness to ourselves the right to ask our critics to survey the situation as a whole, and I shall endeavour to place before you in studiously considered outline a summary of what India has done during the past two years. The winter of 1914-15 was one of the most critical periods of the war, for it was evident that the troops then available on the Continent and in the United Kingdom were inadequate for the defensive role allotted to them and that the only way, pending the raising and training of the new armies in which the position could be saved was by replacing the Regulars serving in the Mediterranean and Colonial Garrisons with Territorials and by drawing upon India for troops to the fullest possible extent. The demands then made on us were heeded in full and with the utmost promptitude. Two cavalry and two infantry divisions completely equipped in every respect with staffs, guns, horses, transport, ambulances, and all requisite auxiliary services were despatched to France. Of the endurance and gallantry of the Indian Corps while serving in the trenches during the trying winter of 1914-15 and again in the severe fighting that took place in the following spring I need hardly speak, for its details are known to you all. Despite the wastage in the personnel of over 150 percent per annum and a considerable loss in animals the Indian Corps were always kept up to strength and liberally provided with clothing, munitions and equipment from India. At the same time as the despatch of troops to France, nearly the equivalent of a division was sent to East Africa, while one cavalry and six infantry Brigades were despatched to Egypt. Very soon after a division complete in every respect was sent to Mesopotamia where it has since been largely reinforced, while smaller forces were employed at Muskat in the Persian Gulf, and at Aden. All these forces were based on India which provided the drafts of men and animals and the food, forage and materials required for their maintenance. Besides the heavy burden of having to get the needs of four Expeditionary Forces at the same time, India had to maintain the troops on her frontiers and to conduct operations which attracted little attention at the time but which were nevertheless on a considerable scale.

A Great Imperial Asset.

The Army in India has thus proved a great imperial asset, and in weighing the value of India's contribution to the war it should be remembered that India's forces were not hastily improvised but were an army in being fully equipped and supplied, which had previously cost India annually a large sum to maintain. I wish that time would permit of my giving you an account in greater detail of the assistance in men and material which India has furnished and is furnishing to the cause of the Empire. It would show the strain that is still imposed upon us by the maintenance of these large forces overseas. It would not, however, be justifiable at this stage of my speech to inflict on you a full recital of these facts and figures. Still I cannot refrain from mentioning a few salient points. On the outbreak of the war, of the 4398 British Officers on the India establishment 539 who were at Home on leave were detained by the War Office for service in Europe 660 combatant officers have been withdrawn from India since the beginning of the war, excluding those who proceeded on service with their batteries or regiment, in order to make good these deficiencies and provide for ar wastage the Indian Army Reserve of Officers was expanded from a total of 40 at which it stood on 1st August 1914 to one of 2000. The establishments of Indian units have not only been kept up to strength but have been considerably increased. There has been an augmentation of 20 in the cavalry and 30 in the infantry while the number of recruits enlisted since the beginning of the war is greater than the entire strength of the Indian Army as it existed on the 1st August 1914. These remarkable results may be attributed to the confidence inspired by British Officers of the Indian Army and the cordial co-operation of the people of India. Recruiting has been opened to several classes whom military service was previously closed. Considerable public interest has been aroused by the action given for the formation of a Bengali Double company which will be trained on the frontier and sent to active service. The Bengal stationary hospital only broken up rendered admirable service in Mesopotamia and its record was of which the promoters of the scheme well be proud. The despatch of so many Expeditionary Forces from India has necessitated a great extension to military transport. Four Camel Transport Corps and twenty seven Mule Corps have been despatched on service, representing a total of over 13,000 men 7,000 animals. To replace these units and provide to replace some sixteen new transport corps and cadres have been formed. Six labour corps have been sent to the front and some 1700 overseers, drafted clerks, keepers, carpenters, smiths, machinists have been despatched to Mesopotamia for duty on railway works and India has supplied large stocks of military materials in respect of medical, personnel and equipment and this is a matter in regard to which the

TELEGRAMS.

Government of India have come in for special criticism. India's contribution towards overseas expeditions have been on a very big scale. Forty ambulances, 6 clearing hospitals, 35 stationary hospitals, 5 general hospitals, 9 X-Ray sections, 8 sanitary sections, 7 advanced depots and general medical stores depots are serving overseas. The personnel provided for these units and other services amounts to 258 officers of the R. A. M. C., 704 I. M. S. officers, 40 lady nurses, 475 assistant Surgeons, 854 Sub-Assistant Surgeons, 724 British nursing orderlies, 2843 Indian ranks and nearly 20,000 Indian followers. In order to meet the heavy demands on the Indian medical service 344 Officers have been withdrawn from civil employment, and some 200 private practitioners and Civil Assistant Surgeons have been given temporary Commissions. In the subordinate branches 205 Assistant Surgeons and 560 Sub-Assistant Surgeons in various kinds of civil employment have been released for military duty. The strain which has been caused to the Civil Medical Department by these changes and withdrawals have been very great. In the medical sphere in fact it must be patent to all that responding to the demands made upon us have gone as far as it was possible to go.

The efficient working of the Indian Ordnance Department is shown in the enormous increase in the output from our factories and arsenals since the outbreak of the war. To name one item only, I note that we have supplied the War office with stores to the value of 2 million sterling including some 265,000 high explosive empty shells manufactured by the munitions branch. The Indian Ordnance was only organised to supply the requirements of military operations on the north-west frontier, and it is therefore no small tribute to its power of expansion that it has been able to deal so successfully with such vastly increased demands.

ROYAL INDIAN MARINE.

The work of the Royal Indian Marine in connection with the war has been of great importance. 171 vessels have been chartered and fitted up as transports, and since the beginning of the war the sailings of transports from Bombay alone had up to the end of July numbered 926 and the arrivals 1044. These figures give some idea of the shipping and transport work which has to be dealt with by the marine and embarkation staffs at Bombay. Moreover 78 steamers 120 launches and 207 lighters and barges have been purchased and prepared for service in Mesopotamia. 183 officers and 7000 Indian seamen and stokers are now serving in the Government Flotilla on the rivers of Mesopotamia. Work has been carried on under high pressure in the Royal Indian Marine Dockyards at Bombay, and Kidderpore and several dockyards, and repair shops for river craft have been established in Mesopotamia. The railway board besides controlling the manufacture of munitions outside Ordnance factories has provided the material and personnel required for the construction and working of military railways in East Africa, Mesopotamia and at Aden. In addition to all the material rolling stock and engines required for these railways the board has equipped and staffed a number of workshops overseas and constructed on behalf of the military authorities various descriptions of vehicles and equipments such as armoured motor cars, lorries, bodies of water tanks as also 11 complete armoured trains and 7 hospital trains. The Hon'ble members will, I think, agree that the account of what India has contributed towards the war is a record of loyal achievement of which as the Secretary of State recently stated in Parliament she may well be proud. The Ruling Princes and Chiefs of India have continued to give invaluable assistance towards the prosecution of the war, and the relief of sick and wounded soldiers. Among the recent contributions have been the Rajputana gift of over 4½ lakhs for aircraft machine guns and motor ambulances. The gift of Rs. 45,000 by His Highness the Maharaja of Rewa and the Solanki Rajput Chiefs for the purchase of aeroplanes, the gift of one lakh of rupees by His Highness the Maharaja Holkar of Indore and of 2½ lakhs by His Highness the Maharaja of Bikanir from his privy purse. Hospital accommodation has been provided or offered by their Highnesses the Maharaja of Patiala, Bikanir, Datta, Benares, Jind and Kapurthala, the Maharajah of Serohi, the Nawab of Malerkotla and the Rajah of Suket, and substantial contributions have been received from the rulers of Cuttack, Limbdi, Dasada, Sempur, Bahawalpur, Faridkot, Manipur, Dhar, Eljora, Baruni Ali, Rajpur, Baghaur, and Shahpura. The Imperial service troops are still doing very valuable work on the various fronts notably the Mysore Lancers and the Bikanir Camel Corps in Egypt, the Kashmir Rifles, Jind Infantry and Faridkot Sappers in East Africa and the Malerkotla Sappers in Mesopotamia and I am glad to hear that the Kashmir and Jind Durbar have recently received a special message of congratulation from General Smuts on the efficiency of their troops. The Sempur Sappers had the distinction of assisting in the gallant defence of Kut. The veteran warrior, His Highness Pratap Singh, after a brief visit to India has returned to France where with His Highness the Raja of Rutam he continues to uphold the name of the Rajputs for patriotism and valour. To all these and to those other rulers whose princely gifts and loyal services have been acknowledged on previous occasions I should like to offer, on behalf of myself and my colleagues in this Council, our warmest and most sincere thanks, and now in conclusion I will briefly pass in review the present military aspects of the great battle fronts where not only the destiny of the Belligerent nations, but the future course of civilisation is being decided.

The Course of War.

During the interval that has elapsed since the closing of our session in March last the great war has raged with increased intensity in all main theatres. The outstanding feature of this period is the fact that the initiative has been retained from our enemies, and that the improved position of Great Britain and her allies in the matter of men and munitions, has enabled a general and forcible offensive to be undertaken. The prodigious efforts and enormous sacrifices made by the Germans against Verdun have so far proved abortive, and the valiant French Army has not only more than held its own, but has achieved conspicuous success in the recent stirring operations on

TELEGRAMS.

the Somme. Our own successes in this latter which had been prepared and strengthened by the on for some two years by every modern device are significant, and bear testimony to the completeness of our preparations and technical equipment and to the spirit and bravery of the troops. In the eastern theatre the Russians commenced their great offensive movement early in June, and the subsequent operations have proceeded with almost uninterrupted success on a wide front, resulting in the recovery of much lost ground, the re-occupation of a large tract of enemy country, and the capture of some 300,000 Austro-German prisoners and vast quantities of material. In the southern theatre the Austrian offensive in the spring was quickly checked and a Italian ally seizing her opportunity assumed a vigorous offensive on a both the Trentino and Isonzo fronts, and now occupation of important strategic points in enemy's country. In the Balkans developments have been slow in the allies forces entrenched before Salonika they were obviously awaiting psychological moment of the adherence of Rumania to our cause. I think I may say that the moment has now arrived. The action of Rumania at this juncture has a peculiar significance which the Hon'ble Members must have correctly appreciated without needing elaboration from me.

IN ASIA MINOR.

In Asia Minor our Russian ally is making steady progress not without standing the great physical difficulties of the country, and is now in occupation of the greater part of Armenia. At the beginning of last month a signal success was gained by our forces in Egypt, resulting in the complete defeat and dispersion of the enemy. In German East Africa our troops are gradually overcoming all the great physical difficulties and driving the enemy before them. The successful issue of these operations can scarcely be much longer delayed, and the loss of this protectorate, her last remaining colonial position, will be a staggering blow to the pride and prestige of Germany. Our Navy still exercises command of the sea. The one serious attempt made by the enemy to challenge our supremacy ended in failure and flight. Losses to both sides were considerable but the fact remains that the German fleet was driven from the seas and that the group of our blockade is firmer than ever.

Lord Kitchener's Death.

I cannot let this occasion pass without alluding to the irreparable loss which our Empire has suffered in the untimely death of Field Marshal Lord Kitchener seven years of whose valuable and strenuous life were spent in the services of this country. He lived to see the great work he had accomplished in connection with the war producing the results for which he had striven and in the day of victory the great part he played will not be forgotten. Against a loss such as we have suffered by his death against checks disappointments and delays inevitable in a war waged on so vast a scale, we must continue steadfastly to steel our hearts relying on the justice of the cause for which we fight, firmly trusting that the grievous sacrifices required of us will not have been offered up in vain and confident that the tide of battle now at last setting strongly against our enemies and finally sweep away all political ideals which are based on militarism and aggression and leave peace once most firmly established among the nations of the earth.

Select Committees.

On the motion of the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya Messrs. Sarma, Walker, and Haugue were added to the Select Committee on Registration Bill. Similarly Messrs. Sarma, Walker and Sapru were added to the Select Committee on Transfer of Property Bill.

Dispositions of Property Bill.

The Hon'ble Mr. Setalvad then moved that this Bill to enable Hindus and Mussalmans to make dispositions of property by transfer inter vivos or by will for the benefit of unborn persons be referred to a select committee, consisting of Sir Reginald Craaddock Mr. G. R. Lowndes Pandit Madan Mohan Malaviya, C. H. Kesteven Mr. A. P. Muddiman Mr. J. C. Cunningham Mr. J. Walker, Mr. Jinnah, Babu Bhupendra Nath Basu and the mover with instructions to confine the operation of the Bill to Hindus subject however to a discretion in the committee to consider whether powers should be reserved to the Governor-General in Council to apply by notification the provisions of the Bill to Khoja Mussalmans and to report on or before the 19th of September 1916.

At a recent meeting of the Bar Association, Mandalay, some members voted against the inclusion of Upper Burma in the jurisdiction of the proposed High Court of Burma. The opinion of minority was in favour of having two Judges of the High Court sitting in Mandalay. The main objection to inclusion was considerably increased expense to litigants.

Three bodies ranging from fifteen days to three months in age, all infants of St. Georges Foundling Home Bombay were found suffering from the effects of opium poisoning yesterday and were removed to hospital where one died, one was returned cured and one is progressing favourably. Enquiries have led to the arrest of an Aya who was alleged to have been seen putting something in the mouths of the babies as a means of keeping them quiet. Coroner's enquiry into the cause of the death of the infant named Gertrude Mary is proceeding.

ప్రకృతిశాస్త్ర విషయములు

నిర్వాణాధారాంతములు.

“పాలు” అనుపద ముచ్చరించినయెడల లో చతులకు భగవంతుని నంశములేవి? బహుశః తెలుపురంగు. ఇంతియగాక, నొకసేతుగాని, యొక కుంచెడుగాని, లేక నొకపాత్రయందు చుబడిన పాలుగాని పాలరూపము గన్పట్టును. ఆవు పాలు, మేకపాలు, గేదెపాలు, ఈ భేదిరూపములకూడ నూచితము లగును. ‘భూములు,’ ‘పాలములు,’ అనినయెడల, ఎన్ని ఎకరములు, ఎన్ని పుట్టు అని తోచును. తరువాత పల్లవా, మేరకా, ఏమేమిపండు భూములను ప్రశ్నిలన్నియు రావచ్చును. ఒకగదియని చెప్పినయెడల, దాని పొడుగు వెడల్పు, ఎత్తు, ఎంత అను సంగతి స్ఫురించును. గోడలలంకరించబడినవా లేదా, వెల్లనేసినవా లేదా, మైక మైటుకుంటిది? ఈసంగతులకూడ తోచవచ్చును. పంచదారయినయెడల బరువెంత? బీసెడా, చుణుగా? ఇట్టిభావములు బుద్ధియించును. ఇట్లు ఏ సంగతి చెప్పినను, నిర్వాణ సయితముగ నే చతురవిద్రుములకు పూర్వ పరిచర్య మరలి రుచించును.

మనుజుని యూహ, దైవవిలాస మైనను, శరీర గృహ నుండు వసింపటచే, దాని తత్వమునుబోది శక్తి హీనమయినదియోయైన నిర్వాణము తన అతి అంతము లేని పదార్థముగాని, కార్యముగాని భావించలేదు. ఇట్టి నిర్వాణము మానవ జీవము ముఖ్యాధారము. వానికి కావలసిన వాంఛలు, ఆహారపదార్థములు, ధరించువస్త్రములు, నివసించు గృహములు, భోగించునన్నియు నిర్వాణాశ్రయములు.

ఇట్టి నిర్వాణము సంభవములకుకూడ నావశ్యకము. గోచరించు గూలభావములబట్టి నూత్నభావ నిర్ణయము సాధ్యము. ఇంద్రియాంతరముగాని నూత్నకారణ పరిమాణనిర్ణయము కూడ నీట్లే చేయబడుచున్నది. దానినుండి వివిధనూత్నకారణ తారతమ్య నియోగముకూడ వీలగుచున్నది. ఈ సంగతులు ముమ్మందు తెలియనగును. ఇట్లు ప్రతిపదార్థ సంభవ నిర్వాణమునకు శేటావసరమైన యంతములుగలవు. అవియే నివ్యాస మందు నూచితము. నిర్వాణాభావములు మూడుగలవు. (1) వ్యాపకము, (2) కాలము, (3) పదార్థభావము.

పరిమితి నిర్వాణము లేక వ్యాపకనిర్వాణము. పరిమితి నిర్వాణము ఆకారనిర్ణయము ఏకదశాపరిమితి. పొడవు, వెడల్పు, దశసరి, ఎత్తు మున్నగునవి. ద్విదశాపరిమితి లేక వైశాల్యము, పొడవు వెడల్పు గుణించిన మొత్తము. వైశాల్యమును ఎత్తును గుణించిన మొత్తము పదార్థ పరిమితిని తెలియజేయును. పదార్థ పరిమితి నిర్ణయములననే పదార్థవ్యాపకత నిర్ణయముకూడ యగును. ఇదియే వ్యాపకనిర్వాణ మార్గము, పొడుగును కొలచు మానము మైట్లు, ఫణ్డాండ్లు, గజములు. అడుగులు, అంగుళములను గురించి అందరికి తెలిసియుండును. నిర్వాణమున కార్థారాంతము గజమైయున్నది. ఇది అంత కుండవలసిన లక్షమాలేవి? సాధారణపు అడుగులు, మూరలు మొదలగునవి యతిచంచలమైయుండును. పరిపంచ వ్యవహారమునకు సామ్యభావ ఎట్లావశ్యకమో యట్లే నిర్వాణ సామ్యాంశముకూడ ముఖ్యము గనుక యిట్టి అంతలయందుండవలసిన గుణము సామ్యము. రెండు అచంచలత్వము—మారక పోవుట, గజమనునది ఇంగ్లీషువారి “యంతము.” ఒకలోహపు ఖడ్గిమీద రెండు సన్నని గీతల కుండంతరము యొక్క పొడవు, ఖడ్గి పొడవు ఉష్ణ తయందలి మార్పుల వలన మారును గనుక అది ఎప్పుడును మంచులతో సమవేది యండునప్పుడే కొలతలు తీసికొనబడును. ఇట్టి అంత యందుటవలన కొన్ని వ్యసనములు గలవు. ఖడ్గిమీది గీతలంతరము ఇష్టమునచ్చినట్లు పెట్టినది. రెండవది గణిత వ్యవసము. గణితము ఒకట్లు, పదులు, వందలుమీదను, దశాంశ, శత, సహస్రాంశమీదను సులభము. ఈ మానపరిమాణము దశసంఖ్యమీద నేర్పడినదిగాదు. ప్రాస్పదేశములో నీరెండు వ్యసనముల తీర్పు వేరొకంశ మేర్పరచిరి. ఈ యంత ప్రకృతియందు మార్పులేని భావాశ్రయమయి యున్నది. భూమియొక్క సముష్ణచక్రమునుండి, ఉత్తరధ్రువమువరకు ఘండు దూరమునుకొలచి అందలి భాగమును నిర్వాణాధారాంతగా నియోగించిరి. ఇందలిగణితము దశమసంఖ్యమీద నేర్పడినదగుటచే యతిసులభము. తారతమ్యముకూడ సుగమమయినది. ఈ అంతమే సకల శాస్త్రలోకములను నయపయోగింపబడుచున్నది. అంతనామము “మీటరు” దశమీటరు, శత, సహస్ర మీటరును, ఆ అంతలేకూడ మానము పూర్తియైయును.

కాల నిర్వాణము.

కాలచక్రము నిరంతరము తిరుగుచున్నది. రాత్రిపగలు నకు పగలు రాత్రికి నెడమిచ్చుచున్నవి. మానవుని యాహార నిద్రాది వ్యవస్థలన్నియు నొకటి తరువాత నొకటి మార్పులేక యేకగతిని మరలి మరలి వచ్చుచున్నవి. మరణముకూడ తీవ్రించిన ప్రతిదినమునకు ఆసన్నమగుచున్నది. చేయవలసిన పనులనేకములు గలవు. నూర్యోదయాస్తమయముల తెలియుకాల పరిమాణముగాక నింకను నూత్నమయిన కాలాంశ నిర్ణయ మావశ్యకము. ఇట్టి కాలాంశనిర్ణయము సమముగ తెలియుటకు పృథ్వి విభజనమయియున్నది. అందుచే కాలాంశ నిర్ణయము కొరకు యంత్రములు నియోగించినాడు. ఈయంత్రములవలన కాలాంశనిర్ణయము చేయు విధమిది. ప్రాద్దుననుండి సాయంత్రమువరకు ఆయంత్ర మొకపని సమవేగముతో చేయగలిగినయెడల అట్టి పనిలో పదియవయంత్రము చేసినట్లయిన దినమునందలి పదియవవంతు గడచినదని తెలిసికొందును. మనమెల్లెడల నుపయోగించు గడియారములకూడ నిట్టివే. చిన్నముట్టు రోజు గుసరికి వలయాకారమునంతయు ఒకసారియో రెండుసారియో చుట్టిన చున్నను, సమవేగముతో తిరుగుచుండునుగాన, తిరిగిన చక్రభాగమునుబట్టి దిన భాగము కూడ చెప్పవచ్చును. సమానగమనములకు కాలనిర్ణయము చేయు యంత్రముల పూర్వముపయోగించువారు. ఇప్పుడు మనము కూడ నుపయోగించవచ్చును. అకుగున చిన్న బెజ్జమున్న పాత్రయందు జలముగాని యిసుకగాని యుంచి, మొదటి పాత్రక్రింద మరొకపాత్ర యుంచినయెడల మీదనుండు జలమునుగాని, ఇసుకగాని క్రిందిపాత్రలోకు పోవును. ఒకరోజుంతయు నిట్లు క్రిందిపాత్రయందు బడచిచ్చి, పాత్రకంతమట్టుకు వచ్చుకో యక్కడ నొకగీత గీయవలెను. అప్పుడు గీత క్రిందిభాగమంతయు, సమ త్రిదశా పరిమితిగల భాగములుగ గీతలవలన భాగించినయెడల కాలపరిమాణము అట్టిగీతలబట్టి సమముగా చెప్పటకు వీలగును. ఇట్టి కాల నిర్ణయమునకు కావలసినది సమగమనము. నవీన గడియారములు, వాచీలు, వీనియందు సమవేగ గమనమునకు సున్నితమైన మార్గము తేర్చుచుబడినవి. సమవేగగమనముకూడ నిందువై చంచలములేక, నేర్పునచుబడినవి. కాలనిర్వాణాధారాంత ఏమిది? నూర్యోదయాస్తమయములచే నిర్మించబడిన దినమే గంటలు, నిమిషములు, సెకనులు ఈమానముకూడ నందరకు తెలిసియుండుండును. కాలనిర్వాణాధారాంతముల నిర్ణయించు మార్గము. దినపరిమితి సంవత్సరమునంతయు నొక్కటిగనుండును. దీనికి కొన్ని సిద్ధాంత శాస్త్ర సంబంధము గుకారణములున్నవి. ఇట్టి దినపరిమాణ వ్యత్యాసము అధికతమ దశ పొందినప్పుడు 16 నిమిషములకు దాటదు. ఇట్టి మారుచుండు దినపరిమాణమునకు సుప్రమాణము కనుగొనవలెను. ఇదిచేయు మార్గమివివక్షగనుండును. ఇంటి పయికిప్పునందలి కొక్కమున కొక సన్నని త్రాడుగట్టి, ఆత్రాటిక్రింద భాగమునకు నొక బరువైన లోహపు కండుకము వ్రేలాడకట్టవలెను. ఆకండుక మొకప్రక్కనులాగి వదలి వేసినయెడల అదిటుసటాగులాగుచుండును. ఒకప్రక్కకుపోయి మరలి యాస్థమునకే నచ్చుకాలము సుమారు సమముగ నేయుండును. ఇట్లు రోజంతయు త్రిపురవిధముగ నెట్టి, ఎన్నిమార్లు అట్లు ఒకేసలమునకు వచ్చుకో యాసంఖ్య తెలియుమార్గ మేర్పరచినట్లయిన రోజుకట్టికండుక మెన్నిసార్లు తిరుగునోకనినట్లు వీలగును. ఈసంఖ్య దినదినమునకు భేదించుచుండును. సంవత్సరమున కగు సంఖ్య మొత్తమును, సంవత్సర దినసంఖ్యచే భాగించినయెడల సమమార్గ దినపరిమాణము లిచ్చును. ఇదియే

కాలనిర్ణయాధారాంతము. ఇట్టిదినములలో $\frac{24 \times 60 \times 60}{\text{మానము పృథ్వికారము}} \times \text{భాగమే ఒక సెకండు.}$

పదార్థభావము

మాడవది. గరిమా నిర్ణయము. గరిమయన బరువు. ఒక పదార్థము చేతనెత్తుటకు కొంచెము శక్తి సుపయోగించవలయును. చేయి బారిన పదార్థము క్రిందబడును. కొన్ని పదార్థములు మన మెత్త లేకపోదును.

ఇదివరకు నూచించినట్లు ఇట్టి బరువులేక ఎత్తుటకు శక్తి సుపయోగించవలసిన కారణము భూమి యాకర్షణ శక్తియే. పదార్థము ఎత్తునప్పుడు అట్టి శక్తిని ఎదుర్కొని అణచ వలసియుండును. రెండు పదార్థములకుండు యాకర్షణ శక్తి (పదార్థ గూలభావమును) లేక పదార్థభావమును ఆశ్రయించుకొని యుండును. భూమి గోళాకార

ముగను ఉన్నది. అట్టియెడల వైభాగమునుండి లోపలికి పోవుచున్నకొలదిని, ఆకర్షణ శక్తి తక్కువగుచుండును. అందుచే బరువు తక్కువగుచుండును. భూగోళ కేంద్రము దగ్గరకు పోయినయెడల, నలుప్రక్కలూకర్షణ శక్తియు సమమగుటచే, బరువేయుండును! భూమి సమానగోళము కాదు. ధ్రువములదగ్గర కొంచెము చప్పబడియున్నది. సముష్ణచక్రము దగ్గర కొంచెము పయికి పొరుచుకొనుచున్నది. ఇందువలన కేంద్రమునుండి ఉపరిస్థానములకు దూర మొకటి కాదు. దూరముబట్టి ఆకర్షణశక్తి మారును. అందుచే ఒకే పదార్థము వివిధస్థలముల వేరువేరు గరిమజూపును. ఇట్లు గరిమ మారుచున్నను పదార్థభావము మారదు. పదార్థభావమునకు గరిమకు నిర్జ్వలసంబంధముకూడ గలదు. అందుచే పదార్థభావ నిర్ణయమే గరిమానిర్ణయము. ఇది ఎట్లా సగూర్చుచుండుదురో సామాన్యముగా ప్రతివారి యనుభవమే. కూరలు సామానులూ అవి తూచు తక్కువ, రెండుపల్లెముల రెండుపదార్థముల వేసి యుండురు. ఏతక్కువ క్రిందికి దిగునో అది బరువనుసంగతి కూడ తెలియును. ఇదివరకు చెప్పినట్లు పదార్థభావ, గరిమలకు సంబంధముండుటచే ఇదియే పదార్థభావ నిర్ణయము. పానులు, టన్నులు ఇవి యింగ్లీషు మానములు. పాను అనునది ఇంగ్లాండులో (బోర్డు of exchange) అఫీసులోని యొక లోహపు ముక్కయొక్క పదార్థభావము. ఇదియే నిర్వాణాధారాంత. మానముకూడ అందరకు తెలిసియుండును. ఈ మానమునకుకూడ వ్యాపకమాన వ్యసనములే గలవు. అవి రెండును పూర్వమువలెనే తీర్పు (ప్రాక్టికేషను)న కొత్తయంత్రమును ఏర్పరిచిరి. ఇదియే 4 డిగ్రీలు సమైక్యతగలిగి, ఒక సెంటిమీటరు త్రిదశా పరిమితి గలిగిన జలముయొక్క పదార్థభావము (mass). దీనికే గామును నామమిచ్చిరి. ఇప్పుడు కూడ లెక్కపయిలమీదనే. దశాంశ శతాంశ. గ్రాము. ఈ అంశకూడ నిర్వాణాంతగా శాస్త్రలోకములను నైకొనబడినది.

జయంత జయపాలనాటకము.

ఒక ప్రదర్శనమునకుం బారి ప్రదర్శించబడుచున్న నాటకమును విమర్శింపుచున్న నాటకముయొక్క యోగ్యతామోగ్యతలను విమర్శించుట అసంబంధముగా నుండదు. యోగ్యతామోగ్యతలను నిరూపించుట చరవాదిధానము ఒకంత సాహిత్యకారి యగుచున్నది. అనేక నాటకములయందు యోగ్యతామోగ్యతల విమర్శన తప్పుగా జూడెట్లు కాని జయంతజయపాలనాటక విమర్శమునది తప్పుగా నుండజాలదు. నాటకమును దీనితోనొకరకముగా నున్నదనునభిప్రాయము గానుజేయునవిధమునా నైపుణ్యము, మూల్యధికత, ప్రదర్శనాచర్యము, వీనియందు చరవానైపుణ్యము ఇటు విమర్శించుటగాదు. నాటకమున నర్వగాంభీర్య విమర్శయే, మూల్య ధోర్తకమైయుండు యభ్యాసమే ప్రేక్షకుల హృదయముల నాకర్షించునట్లై, జ్ఞానదమి నుండును. నాటక ప్రదర్శనములను ప్రేక్షకులు గళించింపుచేసిరి. ఇది నాటకమున నామూల్యము అన్నియొకటయందు గుప్తమై యుండి, యభ్యాసమున నొక్కసారి కర్వ గాంభీర్యము క్రమే బయల్పడి ప్రేక్షకుల చిత్తములను వికసింపజేసి వానికి న్యార్థమలగును. జయంత జయపాలనాటకము నిరూపక పరిమితియేదయై యుండినను, ముగిచేక్షకుల హృదయములకు దట్టుచది భువనమందలి జాతరము. ఆమెచేష్టయన, బాణి యగుటకు కారణములు ప్రేక్షకులను నున్నంతిచ్చి ప్రబలములై యుండెనని చెప్పవచ్చును. ఇందుకు ప్రకృత శాస్త్ర ప్రభాముకొక్కంత తోడ్పడినది. నుదతుల హృదయము లతిసున్నితములు. బహిరంగముగా జారత్వా విమర్శనలు (కన్సైక్షను)లకు కారణములతోనిరూపించి, ప్రదర్శించినయెడల వారుచున్న లక్షనానుగూలుకాలదని చెప్పజాలము. నాటకమున నేర్పుకొనవలసిన సదులు లేకపోలేదు. మంచినీరులన్నియు గుప్తకలుబడినవి. భువనమందలి యకార్యములే ప్రకృత్య మగుచున్నవి. ఇట్టి నాటకములను ప్రేక్షకులము (ప్రేక్షకులై యున్న సమయములందు ప్రదర్శించగదని చెప్పవచ్చును. ప్రదర్శనము చట్టుకునకురద్యముగా నున్నది. జయంతుని వేషములను కట్టుటలయన, చంద్రశేఖరుని సత్యావేషమున, భానమతి సత్యబుద్ధియు అతిమనోహరముగా ప్రదర్శించబడినవి ఇదియను ప్రేక్షకుల హృదయములకు దట్టిచది కానివా యన్నిటికంటె భువనమందలి జారత్వమే బాగుగానాటినది.

ఆంధ్ర వాణి

కాగితముల పరిశ్రమ

కాగితముల ధర మిక్కిలి పెరిగినది. కాగితములను తయారుచేయుటకు ముఖ్యముగ పనికివచ్చు గుడ్డు మనదేశమున నున్న వెదుర్లవలన వచ్చునని చెప్పుచున్నారు. ఈ ప్రాంతములందెచ్చటను కాగితములచేయు కర్మాగారములు లేవు. కాగితములెట్లు చేయబడుచున్నవో, యేయే పరికరములు కావలయునో విదేశములకు వెళ్ళి కనుగొన నవసరము లేకుండ మన దేశము నందే కెందు మూడు మిల్లులు ఏర్పాటు పనిచేయుచున్నవి. కాన యచ్చటకు వెళ్లి సంగ్రహించుకొనుట గ్రహించవచ్చును. ఉప్పుడుబియ్యపు ప్యాక్టరీలు కట్టుటయందు ధనమంతయును వినియోగించుటకంటె ఆంధ్ర లిట్టి కొత్త పరిశ్రమ లేర్పాటు చేయుట యుత్తమము. —నుకన్దలేబి.

సామాన్యభాష

ఆంగ్లేయభాష సామాన్యభాషయగుట యసంభవము. ఇదివరకే యట్టిస్థితి సంభవించుటకు పలుకలుగనపుడు, దేశభాషలలో విద్యనెప్పుడు తటస్థించెనేని యది మరొక దూరమగుననుటకు సందియములేదు. దేశభాషలలో పరిపాలన నంతయు జరుగుటయే మన యుద్ద్యమముయొక్క ముఖ్యఫలితము. అంతవఱకు బరిపాలనను జాతీయ మనిపించుకొనదు ప్రజాసామాన్యమునకు రాజ్యాంగమునందు జోక్యము కలుగదు. ప్రజాపరిపాలనము సత్వరము పరిణమించదు. స్వపరిపాలనాదోశము కాశ్యతిమగు ఫలముల నియ్యజాలదు. ప్రజాపరిపాలనము దేశభాషలలో జరుగుభాగ్యము తటస్థించినపుడు, ఆంగ్లేయభాష సామాన్య భాషయగుట యసంభవము. హిందూ దేశమునంటి వికాశభంధమునందు, సామాన్యభాష యొకటియే యుండవలయునను చనవచ్చును లేదు. ఉత్తర హిందూస్థానమున నొక సామాన్యభాషయు, దక్షిణ హిందూస్థానమున నొక సామాన్యభాషయు నుండినను చాలును. సామాన్యభాషను గూర్చి యాలోచించునపుడు ప్రజాసామాన్య మంతయు మాత్ర భాషగాక మరియొకభాషను నేర్చుకొనుట యస్వాభావిక నడుమంగతి భావకముంచుకొనుట యవసరము. సామాన్యభాష రాకపోకలుచేయు కొలది మంది కనియే నిశ్చయము. వర్తకులకు సామాన్యభాష వచ్చి యుండుట యవసరము. అటులే విద్యార్థులు వేర్వేరు భాషల నేర్చుకొందురు. ఉపాధ్యాయులు, గ్రంథకర్తలు, పత్రికాధిపతులు, రాజకీయ సంస్కర్తలు, మతప్రచారకులు, పండితులు మొదలగువారలు సామాన్యభాషను నేర్చుకొనుటకు యవసరము.

హిందీ, సంస్కృతము, తెలుగుభాషలు సామాన్య భాష లగుటకు పట్టున్నవి. వీనిని యుపయోగించుకొని, యన్ని భాగములవారును పరస్పర సోదర జాతీయభావమును వృద్ధి జేసికొని, జాతీయతను బలపరచవలెను. కాంగ్రెసులో హిందీ భాష నుపయోగింపవచ్చును. రాష్ట్రీయకళలో యాంధ్రభాష నుపయోగింపవచ్చును. అపుడుగాని యీనాడెల్ల ప్రజాకర్మము చేయజాలవు. ఆంగ్లేయభాషలో కార్యక్రమము జరుగు నంతవఱకు నీనాడెల్ల నిర్దిష్టములు యుండును. —దేశభిమాని అనంతపుర మండలసభ

ఆంధ్రపత్రికల కగ్రాసనాధిపతికాని ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు గాని లేదు యుపన్యాసముల బంపనందుల కెంతయు జిత్తులుబుచ్చారును. ఉపన్యాసములనే పంపుట కిష్టము లేనివారు నాని బంపనందులకు సమాధానముఁ జెప్పుదురని నిరీక్షించుకొని యుండుట తగదు. అనరవిలు ఆచుంపర్ల కృష్ణారావుగారు కృతీయ కడపమండలకథ కగ్రాసనాధిపతుల యనపుడు ఆంగ్లమునను వాంఛమున నుపన్యసించియు, దమ యాంధ్రోపన్యాసమును యుక్తకాలమున నాంధ్రపత్రికల కంటియు నెంతో యుత్సాహమును జూపిరి. ఇపుడెట్టి యుత్సాహ మో యాంధ్రవాచకునికి లేనందులకు గడు గుండుచున్నాము. బ్రహ్మలోక పర్యంత మాలోచించినను గారణ మూహింపజాలకున్నాము. దేశభాషావ్యక్తతను రాజప్రతినిధి మొదలుకొని ఒంగ్రెహువరకు నామోదించు కాలమున నా ఇట్టి పౌరవాటులు సంభవించుచుండుట! ఇట్టిని పౌరవాటులని చెప్పవోరాదునా! ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రమునకయి శక్తివంఛనలేకుక పోరాడవలసిన సమయమునా ఇట్టి యసంగత ప్రసంగములు వివరమృచుండుట! రావుగార్ల నుభయల నీ సందర్భమున నెంత మాత్రమును మే మభినందింపజాలము. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు మాట్టి శివరావుగారు ఆంధ్రోద్యమమును గుఱించి చర్చించినటుల తెలియుటలేదు.

వాతావరణము నాక్రమించుకొనిన ఈ యాందోళనమునకా ఈకవరావుగారు తమ యుపన్యాసమున బ్రవేశ మొసంగకుండుట! బలా! వీరి ప్రతిభా విశేషమును వీరి సమయానుకూల ప్రవర్తనమును ఎంతో సంప్రసనీయుముగ వీరి యుపన్యాసమున బ్రతిఫలింపుచున్న యి! అనవసరముగయుటల నింపుట రాసురాను అగ్రాసనాధిపతుల యొక్కయు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులయొక్కయు నాచార మయినది. విషయదౌర్బల్యము ముఖ్యముగ నీయుపన్యాసముల యందు బ్రదర్శితము ఏతాతలనాటి యగ్రాసనాధిపతుల యుపన్యాసములనో యాధారముఁ జేసికొని ఇప్పటి యగ్రాసనాధిపతులు తమ యుపన్యాసముల వాయించుచున్నారు. పండిత పామర రంజకముగ సభలు జరుగువరకు వాని యుద్దేశ్యము నెఱవేఱజాలదు. దేశభాషల నిరసింపఁ జూచుట హేయకృత్యము. — ఆంధ్ర చంద్రిక.

రాష్ట్రవాదులు

ఆంధ్రరాష్ట్ర వాదమునందే దేశభాషలను రాజభాషలనుగ జేయవలయునను నూతనవిశేషము గన్పట్టుచున్నది. ఇదికూడ ప్రప్రథమమున బంగాళీ, బేహారీ, ఉత్తర వాదముల ననుసరించియే ప్రారంభమయ్యెను. ఉన్నతవిద్య దేశభాషలలో నొసంగుట, యుక్తమనువాద మప్పటికి ప్రబలి యున్నది కాని, పరిపాలన దేశభాషలోనే జరుపుట ధర్మము కావున, రాష్ట్రభాగము దేశభాషల ననుసరించి యుండవలె నను వాదము ఎంతమాత్రమును లేదు. ఆంధ్రమహాజన సభాధ్యక్షుల యుపన్యాసములను బరీక్షింపుడు, వానిలోగూడ నీ వాదము చూచాయగనైన నూచింపబడలేదు. కేట్రారుఅను మహారాష్ట్రవిద్వాంసు డీ తెలుగుదేశమునకు వచ్చి ఉపన్యసించిన పిమ్మట నే యీనూతన సిద్ధాంతము స్పష్టముగ బయల్పడెదలినదని నిష్పక్షపాతముగ బరిశీలించినవా రంగీకరింపకలేదు. ఈ సిద్ధాంతమును బహిరంగముగ ఆంధ్రసభామండపమున మొదట వెల్లిపుచ్చినది గుంటూరు వాస్తవ్యులగు గొల్లపూడి సుబ్బారావు బి.ఎ., బి.ఎల్., గారు. తరువాత చల్లా శేషగిరిరావుగారి సిద్ధాంతమును ఆంధ్రపత్రికయొక్క సంవత్సరాది సంచికయందు సుస్పష్టముగ విశదీకరించిరి. ఇప్పటికిని ఆంధ్రరాష్ట్రమును గోరువారిలోనే యీ సిద్ధాంతము నంగీకరింపనివారు చాలుమందిగలరు. జాతీయవాదులు ఆనేక వ్యవహారములలో దేశభాషాప్రాముఖ్యమును గమనించుచుండినను, రాష్ట్రపరిపాలన స్వభాషలో నుండవలెనని గోరియున్నట్లు మాకు గోచరింపదు. విసినచంద్రవాటును, అరవింద ఘోష మొదలగు జాతీయవాదులు రాజ్యాంగసంస్కరణములనుగూర్చి ఆనేక ప్రసంగములను గావించిరి. కాని వారెవరును ఈ యంశమును ఎత్తలేదు. జాతీయవాదులలో నొక్కటిలకు మహాశయము మాత్రము పండ్రెండు సంవత్సరములక్రిందటనే డీసెంట్రలైజేషను విచారణయందు రాష్ట్రపరిపాలన దేశభాషలో నుండవలెనని సాహసింపిచెప్పెను. ఏకాగణముచేతనో ఈ వాద మెక్కువగ నాకాలమున జాతీయవాదులలో వ్యాపించలేదు. కేట్రారుగారు ఆంధ్రదేశ సంచారము గావించినప్పటినుండియు నీవాదము ఆంధ్రులలో బాగుగ నాటుకొనినది. ఈ సిద్ధాంతమును ఆంధ్రోద్యమము యార్జిత జీర్ణముజేసికొన కలిగినది. అందుకనియే, ఆంధ్రోద్యమము, వంగ, బేహారీ, ఉత్తర, ఉద్యమముల కంటెను, నెక్కువ విశాలమై, ఉన్నతమై, జాతీయ సమన్యగ బరిణమించినది. —కృష్ణపత్రిక.

రైల్వేబాధలు

రైల్వేబాధలలో నగ్రగణ్యమైనదని చెప్పవలసినది జన సమ్మర్థము. ఏ రైలుబండిలో జూచినను జనము క్రిక్కిరిసి, యొకరిమీద నొకరు గూర్చుండి యుపబాధ ననుభవించుచుదురు. ప్రయాణికులు లిన్నగ గాలివిడుచుటకై న పరిశుద్ధమైన గాలిపీల్చుటకై నవీలులేకయుక్కరిబిక్కిరై భూలోక కరకము ననుభవించుచుదురు. ఒక్కొక్క కంపార్టు మెంటులో పది మందికన్న నెక్కువమంది కూర్చుండకూడదని యొక నియమమున్నది. కాని యీ నియమము రైల్వేయధికారుల నియమ గ్రంథము లందేయున్నది. ఆ కంపార్టు మెంటుల తలుపుల మీదనే యున్నది గాని యచరణలోలేదు: వాడుకలోలేదు. తిరునాళ్ల సమయమునను, తీర్థముల సమయమునను రఫోత్సవ సమయములను పుణ్యక్షేత్రములను సందర్శించు తైర్థికు లధిక సంఖ్యాకులై ప్రయాణము చేయుటచే జన సమ్మర్థమృదుచరియు నెక్కువగ మండును. ఈవిషయము గవర్న మెంటు వారిచే యాత్రకుల యోగక్షేమము లేట్లున్నవియు విచారించ నియమింపబడిన ఫిల్లింగ్ కమిటీవారి దృష్టినికూడ నాకర్షించి

నది. ఈఫిల్లింగ్ కమిటీలో జాలమంది యట్టి యుత్సవసమయముల నీజన సమ్మర్థము తృప్తమృదుకంటె నెక్కువగ నుండునని యభిప్రాయ మిచ్చియున్నారు. ఈ జనసమ్మర్థము తరచి రైల్వేలోకంటె దక్షిణాది రైల్వేలో నెక్కువగ నుండును.

సాధారణముగ రైలు బండి యింకొక గంట, ముప్పాళ్ళ గంట కు వేయవలయు వచ్చుననకనే టిక్కెట్టి య్యవలసిన విధియుండగా, టిక్కెట్టిచ్చు నుద్యోగియులు రైలుబండి ప్లాట్ ఫారం మీదకు వచ్చుచున్నదనగా నొక పావుగంట ముందునుండి టిక్కెట్టియదలపడుదురు. పురుషులును స్త్రీలునుగూడ టిక్కెట్టు ఒకతావుననే తీసికొనవలయును గాని వారు వేటువేటువోట్ల తీసికొనుటకట్టి యేర్పాటుల సభికారులు చేసియుండలేదు. ఇది గొప్ప యిబ్బందిగ నున్నది. రైలు ప్లాట్ ఫారం మీదికి వచ్చినప్పుడంత వ్యవధి లేకుండ టిక్కెట్టు పుచ్చుకొనుటయు, టిక్కెట్టు దొరకుటయే గొప్పకష్టము. ఆ సమయమున నంత నలుగుడులో, నంత తొందరలో, నంత కంగారులో టిక్కెట్టు పుచ్చుకొనునప్పు టికి టిక్కెట్టు దొరకునప్పటికి దుర్బలమగును. పురుషులకే యట్టిసమయమున టిక్కెట్టు పుచ్చుకొని యితలకు వచ్చు సరికి తల్లిపాణము తోకకు వచ్చును. అట్టివో నిక స్త్రీల మాట వేతే చెప్పవలయునా? చిన్నపిల్లలను దీసికొని ప్రయాణముజేయు స్త్రీ లట్టి సమయములలో నెరవైన టిక్కెట్టు పుచ్చుకొనునని ప్రార్థించినై ప్రార్థించవలెను. లేదా కిక్కిరు మనక టిక్కెట్టిచ్చు తావునుండి పురుషులందఱు వెల్లిపోవు నంతవఱకా గనైననాగవలెను. అట్లాగినవో రైలింతలో నెలమీ తీసికొనును. అందువలన పురుషులకును, నందు స్త్రీలకు ముఖ్యముగను నీటిక్కెట్టు యిబ్బంది యెంతటివో యనుభవించిన వారికే తెలియవలెను. ఈ సంగతి గమనించియే గోదావరి జిల్లా సంఘమువారు గోదావరి, రాజురహేంద్రవరము, చామర్ల కోట రైల్వేస్టేషనులలో స్త్రీలకు ప్రత్యేక గవాక్షులుగనుండ టిక్కెట్టుల విక్రయించుట కేర్పాటుచేసి పురుషుల సంబంధములేకుండ చేయుడని మదరాసు రైల్వేవారిని కోరి యున్నారు. కాని వారు దాని కంగీకరింప జాలమని జవాబిచ్చిరి.

న్యూ ఇండియా ధరావతు.

బిసెంటుదొరసాని న్యూయిండియాపత్రిక కీనడుమ చెల్లించిన రెండువేల రుబుల ధరావతు సామ్యును చెన్నపురిదొర తనమువా రామెవ్రాతలకు సహింపతక తమపరము చేసికొని రని వినుట కెంతయు విచారింపుచున్నాము. బిసెంటుదొర సాని దొరతనము వారు తన నెట్టి యిడుముల పాలు చేసినను హిందూదేశ స్వపరిపాలనమునకు నిబంధనబద్ధ మగుమాన్యముల నతిక్రమించక పనిచేయ నిశ్చయించుకొనినో యున్నది. కాని పాపిష్టియద్రామంత్రాసనము కలుగజేసిన యధికారము సాధారము చేసికొని దొరతనమువారి మేధావతును కబళించిరి. కాని యిప్పుడు బారిచేసినయుత్తరవులో దొరతనమువారిచర్యకు గలకారణము లుదాహరింపబడియుండును. బిసెంటునాటకములో రెండవరంగము పార్శ్వంబునైవది. ఈ యుత్తరవుమీద లాభ మున్నను లేకున్నను, బిసెంటుదొర సాని చెన్నపురి హైకోర్టుకప్పిలు చేయగలడు. ఈయుత్తరవు పరియనసానము, న్యూయిండియాపత్రిక గ్రావిజీవనముసంగతి ముందు తెలియగలదు: —దేశమాత.

నర్వతేలు నిషనంబిని (రిజిస్టరు)

ఏప్పుడునచ్చుకాదు నవ్వును బోడును. గుణము లేనియెడల 100 రూపాయలు యివామిన్య బడును. ఒక అనా ప్టాభిప్ర పంపిన సాం పిలు పాకెట్లో ఉచితముగా పంపబడును. వి.ఎ.ఎస్. సాగి, 8, ఇన్ ఫర్మేషన్, మద్రాస్.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తుల 18 రూ. 3-4-0

గోరోజనము	తులం 0కి 20-0
రసభక్తము	తులం 1-8 రూ 0-10-0
కుంకుమ తుప్పు	20-0

అయ్యతాంకం నీపా, 109, శ్రీకొండ, బొంబాయి 7, ఇండియా, మద్రాస్

చిన్న పురుగులు

పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.

మందు, బోడిమగుబ, వెంట్రూ, ముండుపురుగులుగల గును.

పాతబలాగా! ఈపురుగులతో చేయించుకొని, చిన్న పురుగులతో ముతక ముతక చేసేకొని మీరూ గృహములలోని వాని

Don't Let'em Dig

“కామినియా నూనె”

సహాయమును సంతోషమును చేరుకొని పురుగులను వెంట్రూకలకు గాలిగొను పురుగులను పోగొట్టును. లెట్టెలు పురుగులను పోగొట్టును.

ఈరీతిని, నవల నూనెలకు తమకు చేయు గరి మోస మన కడకును.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0. 2. పి. రు. 0-4-0
3-కి రు. 2-10-0 4. పి. రు. 0-7-0.

ఉచితము.

ఈ నుగులుల బుజువు పరమలకును, అర్థజాచీటి పుపుగొనువారికెల్ల ఒక పాని నామగొనుటకు పరిపూర్ణముగా నున్న గల సీసా ఉచితముగా బంపబడును.

సోలు ఏ వెంట్రూ:-

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

నెం 155, బాక్స్ రోడ్ లోనిది, బొంబాయి.

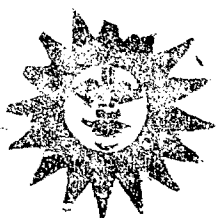
180 పులుల పుస్తకము ఉచితము

అంగ్లోమను భారతీయములనుగల సామ్రాజ్యములను గొన్ని విధముల అనుసరించుటలకు కల్పమున్నది. ఈ పుస్తకము పుస్తకము అంగ్లోమనులకు కలగజేసి కరీర పుస్తకము ద్వారాగలము ఆ ముద్దవర్తిని అప్పుదును. ఈ పుస్తకము ఇవాళగా పొందుటకు. పోస్టు వార్డు యు మీ మీ భరించినందుము. వెంటనే వ్రాసెదము.

219 వైద్యశాస్త్ర ముచికింగ్ గోవిందజీ, అంకంగ్ గోవిందభాంజం. 157, బాక్స్, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

పువ్వు

పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మార్కెట్ దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపును. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ (58) 21, హమ్మింగ్, బొంబాయి

రంగుల చిత్రపటము

వరి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
2. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,
హమ్మింగ్ 212, మదరాసు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వార్తలు

మోగలు కరణము ఆంధ్ర గారి తిరుతిగానా గారి లింగధారణములను విమోచయము చేసి యున్నట్లుగా భావించు నది శ్రేయశా సుబంధము చేసి ఆంధ్రభాషాసమ్మేళనమునకు వారిమాటి.

గ్రామోద్యమ యభివృద్ధికి పరిచయమున్న ఆంధ్ర గారి తిరుతిగానా గారు ప్రస్తుతము చెన్నపురము నున్నాడు. గ్రామోద్యమ సారంభరూపునకును నిలుపుచేయు సుదర్శనమున అర్హులగు కాలవిన సంతాపమును వారు పోతు చేయుచున్నాడు.

గుడివాడ గ్రామ కార్యములకు నేడే ప్రాతి అగ్ర పోతుకు తాటికొండ బుద్ధి గలవారిగం ఆంధ్రవాద్యం గారు వారి ప్రయత్నములకు విజయమును సందర్భమున ఉడివాడ గ్రామ పోతుకును సంతాపమును వారు 300 పుటి శుక్తిగాంధీయ ఆంధ్రవాద చేసి.

గత నెం 29 తేదీ సాయంత్రం కమ్మ విద్యార్థి శ్రీమంతుని, పాండవ సీతారామ చౌదరిగారి యాధిపత్యముకింద జైల వాడకుం దొకకథ జరిగింది. విద్యార్థులు చాలమంది సభలకు కరిందిరి. కొందఱు ఈ భాష్యములకు వచ్చిరి. కట్టిన వానినా పోతుగా గ్రామమున పోతుగా యును సంతాపమును గురించి ఉపభాషములు జరిగింది.

కలకత్తాలోని బి ఎన్.ఆర్. హెడ్డాఫీలు పరిచయము చేయుచున్నాడు కొందఱు ఖర్చుచేయుచు ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూటును రామరాజువిమోగ మను వాటకము ప్రదర్శించి సందర్శనమున యల్లిరిజిగి ఇన్స్టిట్యూటును కొందఱు కలకత్తాలోని కమ్మిటి మొదలగు ఒక సంస్థకు సమర్థకులను తెలుగువారికి వాటకములను అద్దెకిచ్చుమాననని నిశ్చయించు కొంది

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమును ఇంటిగొనిడియును పరిచయము చేసి కలకత్తా వెల్లె యక్రమ కార్యములకు వాగధర్మము వెల్లె యక్రమ కార్యములను చేరకమున, తీరిలజ్వరములను గొర్రెపాటికొండ పోతులకు కమ్మవిద్యార్థి గత నెం 30వ తేదీని సందర్శనమున యొకరు మునుపాగా మున్నాడు. పొది ముంటునా కాపురములకు. పొదికమ్మవిద్యార్థుల యొకమో గార్డును బొందగారును నెలకొల్పియును సంతాపమును నెలకొల్పియు చాలలకులకారముచేసిరి.

గత నెం 30 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు నెల్లా పురం మిమనున్నాలోని ఉపభాష్యములు భవిష్యత్తు రామచంద్రారావు గారున్నాడు. నెల్లా ముందుకు చే ఆరు నగరం పోతుల సభ చేసిరి. తప్పకును మిత్రిహితి కార్యకారా యజపంతులు గారు ఆ గ్రామోద్యమము కరిందిరి. సభ విద్యార్థులతోడను కరిగిపోభాష్యములతోడను నెల్లావోడను నిండియుండెను. సభ ద్వారాగలతో ప్రారంభమయ్యెను. విద్యార్థులు తమకు వారియొక్కల నాల్గియును కృతజ్ఞతను చూపించిరి. సహోపభాష్యములు కొందఱు వాగ్ధీహము గురించియు, పాతములను చెప్పటముందుగల క్రమము గురించియు చెప్పెను వారు వారికను మిక్కిలి అభివృద్ధి గొనితిమి. గొప్ప దరిని నమ్ముచున్న పురు అకస్మాత్తుగ నెల్లాపురమునండి నెల్లా మెంత మునివారకర మైన పంకలితుల కలకత్తాలోని రామచంద్రారావు గారికి సహోపభాష్యములకు ప్రాంతములకు చేసి సభించిరి. వారువారిమొదల విద్యార్థి నెల్లావోడను నెల్లావోడను గురించియును చెప్పిరి. విద్యార్థులెల్లపురును సత్వమేలకు వలెను. నోరుతని జుతువులమును దుకులగి ముండలెను.

బర్మా నైకోర్టు

రంగుల నెల్లావోడ - ఆంధ్రం బుజుమున్న నైకోర్టు విమరుము గొప్ప ముందుకు మందలె యందలి వ్యా యవాది సంఘమువారు బర్మానైకోర్టు అధికారిమితిలో ఉత్తర బర్మామును చేరి యిండియావేదని కొందఱు సభ్యులు వారిందిరి. కొందఱును మార్గము ముండలెపురును ము ఇద్దఱు నెల్లావోడలమును వారిందిరి. ఉత్తర బర్మాము నుడ చేర్చువడల వ్యాజ్యముల వారికి ఖర్చు ఎక్కువగునని వారి భయము.

నవవృత్తిక విష సంజీవిని.

నూరు (100) రూ గాయలు బహుముతి.

ఏమిట కమ్మనా!

శ్రేయశా వోమరు!!

తేలు కొండిహాలు వలన, మంట పొట్టువ తగిన పరిహారమును పొంద శ్రమిగులకవనవారలకై మేమి యావధమును గనినెట్టిదియి. కట్టిన పొట నీయం నా దైకక్షణా ప్రకారము ముయోగించిన ఒకటి రెండు నిమిషములలో మంటలు పొట్టుపోవును. ఈయన ధనుసంధు గుణము లేదని యుజువు చేయు వారిలు,

మా యావధమును మాకు తిరుగుకంటి తిరుగు నెలనైన మొత్తమును గాబట్టికొనుటయే గాక (100) రూపయా పాతలు బహుముతి సందకులకు కట్టెలగును.

వెల 2 సీసాలు గల ప్యాకెట్టు 1-కి 8 ఆ పోస్తేజి 3 ఆకాటు. ఒక పేరడక (2) ప్యాకెట్టు తెచ్చుకొన్న పోస్తేజి ఉచితము.

1 నెబెక్ ప్యాకెట్టులకు పోస్తేజి 5-0-0

1 నెబెక్ ప్యాకెట్టులకు పోస్తేజి (1-8-0) వెలగల చాకోలెట్ పోకెట్టు చేగా ఇవారు.

ప్యాంపిల్ కోవారు ఆంధ్రవాద స్థాపు పంపలెను.

జి. సీతారాము మొదలియారు.

3, కందప్ప మొదలివిడి. తిరుతిక్కాటి, మదరాసు.

శారదాంబ
ఇది
స్త్రీధర్మబోధినియను నాటకము
శ్రీనివాస రాఘవాచార్య ప్రణీతము.
సంఘదు రాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు బాపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును.
8 అణాలు వెలగలది 4 అణాలకు పంపబడును.
పోస్తేజి ప్రత్యేకము.
ఇకవాడు:- ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,
7, తంబు శెట్టివిడి,
మదరాసు

బొబ్బిలి ముట్టడి
10 అంకిముల నాటకము.
కేదము కంకటరామ శాస్త్రీ గారి విరచితము.
మూల్యము:- ఆ. 12, కపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.
కాతిలో వెలదు రూ 1-0-0.
జ్యోతిష్మతి ముద్రాలయము,
247, తంబు శెట్టివిడి, బార్దొలొం మద్రాసు

కలియుగ కల్పవృక్షము.
కృతయుగమున కల్పవృక్షము మనస్సులకోరికలను నెరవేర్చుచున్నట్లు ఈలియుగమున మానవజాతి యొక్క ఈలిభావలక్షిత్రి ఆ యాగోన్వైక్యర్యంబుల నిప్పుడి మన వైద్యవిద్యకు ప్రత్యేకము కోరికవారికి
ఉచితముగా పంపబడును
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, ఆయుర్వేదవేదకుల బోధకులు, 20 వీ బుజుగూడ్, మద్రాసు.

Magic Cure! **Marvellous effect!!**
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills - - - 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Discriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

మీకు కావలెనా?
R.L.N. టాక్ మూలము డబ్బు 4-కి రు. 1.
మద్రాసు నగరము శేష 1-కి రు. 1
“విద్యానిధి,” 87, రామప్పాపు విడి, మద్రాసు.

ఆంధ్రమహాభాగవతము వచనము.

ఇయ్యది అతి సులభ తైలీ శ్రీలకు బా
లరకు కూడ తెలియజేయుల వ్రాయబడియున్నది.
వేదాంత విషయములు యందులో మొదటగా ను
న్నను బాగుగ వివరింపబడి యుండుటవలన చదువు
వారికి మనోహరముగ నుండును. ఇందు ఆయా
సందర్భములకు తగిన చిత్రపటములును చేర్చబడి
యన్నవి. ఇప్పటికి దశమ స్కంధము పూర్తియైనది.

ప్రథమ స్కంధము	1-0-0
ద్వితీయ స్కంధము	1-4-0
తృతీయ స్కంధము	1-4-0
చతుర్థ స్కంధము	1-4-0
పంచమ స్కంధము	1-4-0
ఆష్టమ స్కంధము	1-0-0
సప్తమ స్కంధము	1-4-0
అష్టమ స్కంధము	1-4-0

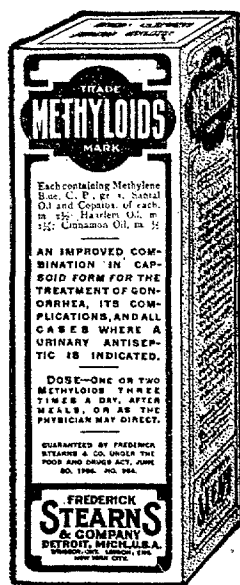
235 " ఆర్. వేంకటేశ్వర అండుకో,
ఆంగ్లా ముద్రాలయకారలు, మద్రాసు.

తైలీకియ స్కార్త్ బ్రహ్మణ
నిత్యకర్మాష్టకము

సవ్యరాంధ్రప్రదేశ్ము. 820 పుటలు వెల 1-4-0.
బ్రహ్మణులు ఆశ్వమేధము, యజ్ఞము, సంతానము
దన, బాహుళ్యము, బ్రహ్మయజ్ఞము, శాస్త్రార్థము, తైత్తిరీయ, అతిథి
పూజలును, వానికి సంబంధించిన భక్తిధారణాది, స్థానపాదాది,
సమాధి స్థానాది మొదలగు ఇతివేదములు చదవాపుతర
విషయములు ఆంధ్రీయైత్యముతో వివరముగ నిందుగలవు.
చదవాపు రి కేల గ్రంథములు ఖచ్చయినవి.

2 వదాచారము:- సాంధ్రతాత్పర్యము. ౧-౦-౦. ఈ
రెండుగ్రంథములు ఒకతర్యామము కొనువారలకు ౨-౦-౦లకే
ఇచ్చెదము. ఇవిగాక భారతభాగవతము గ్రంథములు చాత
యోగశ్రద్ధాపికాది గ్రంథములు, తొట్టివైద్యగ్రంథములు, ఇతర
వైదికగ్రంథములు, గాయత్రీ, ప్రాతస్సంధ్య, జగద్గురు ఆది
శంకరాచార్యులు, మున్నగు కటములు మదగ్గతలబడించును.
కలయవార లీవిధముగా వ్రాసికొనునది.

మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు. లేక
డి. వి. శర్మ పూర్తి, కృష్ణజిల్లా అని వ్రాసినది.

మిథిలాయిడ్స్
తెగ్గోలుల వైతము
ఇమే పనిచేసి, సంపూర్ణ
ముగా నుణ మిచ్చును
ఇక జ్వరము చేసికొనుట
కంటే నిద్ర మంచిది. నొప్పి
గాని మూత్రక్రియమును
గాని గలిగించును. రసికను
క్రమముగా తగ్గించును.
నిర్దుష్టమైనది నులభ
ముగా గోంపోన గును.
పురుషులకుట పీతపుగ
నందును. నీకు తప్పుక
దొరకును.

మిథిలాయిడ్స్

లోక

గర్భాశయ రోగనివారణ:- శ్రీలకు గలుగు
యిటుకూల బహిష్టి కాకుండుట, ఆకాలబహిష్టి, మెల కాత్తి
గాను, తక్కువ గానుపోవుట, కునుమరోగము, సంతాపీనత,
రక్తిహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావారము, కీళ్లనొప్పులు,
అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధు
లను కుదుర్చును.

వెదబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:- ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ
కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ
వణములు, నుభసంకటములు, నిస్సర్తువ, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని
ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెదబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0.
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బోషధశాల,
9, బందరువీధి. మద్రాసు.
(బాంబి: సికింద్రాబాదు & నెల్లూరు.)

నవీనమయినది. ఓటోపరస్తాక్

ఇది మూత్రమైన గొప్ప వాసనగలది. స్కిన్ గంబంధము
తీసిది శ్రేష్టమయిన పుష్పమలయొక్క
వర్ణముతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు బట్ట
మీదగాని కత్తుము మీదగాని తగ్గిత
రాసన కదలక యుండును. ఇతర వాసనలు
వలెగాను. మనోహరమును కలిగించును.
ఒకతూరి తెచ్చించిచూచిన నిజమును నెరుగ
గలరు.

1/2 బోస్ బుడ్డి	2-0-0
1 డ్రాము	0-12-0
1/2 డ్రాము	0-8-0

మయొక్క దిల్ ససందు పేరాయిల్
యొక్క శ్రేష్టత్వమును తెలియగోరుతారు మా సాంపియకు
వ్రాయును. ధర 1-0-0 సాంపిల్ 0-0-6
మదరాసు క్రమిడెక్ సి సోయేజంట్లు:-

ఎక్. ఆర్. నాదక్ అండు కంపెనీ,
94, వైసాబజార్, మద్రాసు.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టిగాని పనులను గురించెయ్యి,
ఉక్కు, ఇనుపవాసములు వంపులు వంపులుగ వంచబడిన లేకులు కోణములుగా
నన్నట్టి ఇనుపకమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని
విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతిసందర్భముల నలహా
వాణించివలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలలకెచ్చుటలోను కోరి
నంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మ్రోగినవారు.

పిలాసము:- ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టె నెం 553 రు,
మదరాసు.

(వై కామోజివ్ గోరనపుడు ఈ పత్రికపేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

1000 రూపాయలు ఒకమాత్రాన మియ్యబడును. 469

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

ఈ మురబ్బాను సాలామిసిరి కాదని యజ్ఞపుణ్యమువారికి 1000 రూపాయలు ఒకమాత్రానగా మియ్యబడును. అట్లు
రాకరించుచో లోభములుగా పొందజచ్చును. దేశభాగ్యముగల్గ బాణ్యములోనే ధాతువైన
కలిగినవారికి వ్యాధియొక్కను బహిష్టై, మరణకాముకరత నుభవన విధించుతురు. ఈ సాలామిసిరి
మురబ్బ కేరళియెడల అట్టి దుఃఖము తొలగివేసే బహిష్టకంకన్న యి కృతాశించుచు చి
కాలము నుభవన విధించుతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతువుప్రకటనగును, స్వస్థులతీతము మానస, ధాతువు
మాత్రములో కలిసిపోవుట మానస, నీరుచరకు మానస, ఒకమాత్రవ్యాధి మానస, విశేషబలము
కలుగునా, రక్తము కృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ నలవిసర్జనమగును. సాలామిసిరి
అనునది ఒకజాతికండు. ఇది కాబూల్, కాంధహార్ జేతములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు
ఈకండును విశేషముగా తినటవలె మనదేశపు 4 గజ మనమ్యుల బలము ఆజీతమున ఒకమహిళి గలదు. వై మురబ్బాను
కేరళియెడల బలము పొందుటకై గొప్ప మండలలో చేర్చి తయారుచేయబడి యున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో
గించి వానివల్ల పూర్తిగగుణము కలుగును. 2-రి డబ్బాను ఉపయోగించుచో జన్మాంగరము కరకు గుణ మిచ్చును.

అనుపాన పత్రిక పార్సలతో పంపబడును.

15 తులాలలు, డబ్బీ వెల య. 2-0-0, తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.
జి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు, నె 5, అవనీశ్వరోడు, బెంగుళూరు సిటీ

కలరామాత్రలు:- కలరా క్షేగవలెనే ఒక విధమైన అంటు బాధ్యము ఇది గాలియందునీటి
యందు పరమాణువు వైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. ఈ పురుగులు, శరీరములో
జేరి రక్తమును జేరు పును. ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడి వెంటనే విష పురుగుల జంప
పారంభించి, వాంతిదేరుల తగ్గించి, మూత్రము వెడలించి వాడికి పుష్టి కలుగజేయును.
మ 0-6-0 అమృతాంజము డిపో, 6, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.